İstanbul ile Varşova arasında tesis edilecek hava hattı Sofya ve Selânik üzerinden geçecek.

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri : Siirt Meb'usu MAHMUT

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ KÜTÜPHANESİ

Sovyetler Amerikaya taahhütlerini ifa etmemiş memleketler arasına ithalinden dolayı Amerikayı protesto ettiler.

FİATİ 5 KURUŞTUR — 9 uncu sene No. 2960 ÇARŞAMBA 9 MAYIS 1934 — Tel: (Müdür : 24318, Yazı işleri müdürü : 24319. İdare ve Matbaa : 24310.

Arabistan harbinin İç yüzü

İtalyan Başvekilinin "Asya milletlerile teşriki mesai,, hakkındaki sözlerine karşı İngilterenin Arabistandaki mukabelesi pek yaman oldu: Çünkü gittikçe daha büyük bir vuzuhla anlaşılıyor ki Hicaz ve Necit kralı İbnissuut ile Yemen imamı Yahya arasındaki mücadele dolayısile Arabistan yarım adasında İngiliz ve İtalyan imperyalizmasının çarpışmasıdır.

Arabistan daima İngiliz müstemleke siyasetinin en hassas noktalarından birini teşkil etmiştir.Hindistan yolunun üstünde bulunması dolayısile bu yarım adada büyük devletlerden birinin nüfuz sahibi olması İngilizlerin mani olmağa çalıştıkları bir vaziyettir. 19 uncu asrın ilk yarımında Fransanın himayesi ve Mehmet Ali'nin reisliği altında bir Arap imparatorluğunun teşkiline mani olmak için takip ettikleri muvaffakıyetli siyaset yakın zamanların enteresan tarih fasıllarını teşkil eder.

İngilizler harbi umumiye kadar Arabistan yarım adasının zayıf Osmanlı imparatorluğunun elinde kalmasında büyük bir mahzur görmemişlerdi. Çünkü Mısır'ın işgaline kadar imparatorluk heyeti umumiyesi itibarile, aşağı yukarı İngilterenin himayesi altında bulunuyordu. Asrın dördüncü çeyreğinden sonra imparatorluğun zâfı büsbütün tebarüz etti. Bununla beraber, İngilizler Mısırı işgal etmekle, Aden'de bir müstemleke tesis etmekle ve doğrudan doğruya Osmanlı idaresine tabi olmıyan Arap arazisindeki Şeyhleri ve kabile reislerini himayelerine almakla Arabistandaki nüfuzlarını gittikçe takviye ettiler.

İngilizlerin Arap memleketlerinde hizmet için yetiştirilmiş bir memur sınıfı vardır. Bunlar memleketin coğrafya ve tarihini, lisanını, kudretli hükümdarlardan en mütevazı kabile reislerine kadar Arabistanda nüfuz ve salâhiyet sahibi olan adamların kuvvetlerini, zaaflarını, hususî vaziyetlerini bilen bir memur zümresidir. Yerine göre, para ile, tehdit ile, gururlarını okşamakla, yalvarmakla, bazen de Müslüman dinini kabul etmiş görünmekle, velhasıl her vasıtadan istifade ederek bu adamlara hulûl etmek ve onları İngiltere namına kazanmak lâzımdır. Bazen Lawrance'in harp ferasında yaptığı gibi, İngilterenin her hangi bir siyasi hareketinden memnun olmıyan Arap şeflerile beraber olarak İngiliz hükûmeti aleyhine döner gibi görünmek te caizdir. Hülâsa İngilterenin Arabistandaki siyasetini tedvir için yetiştirilen sınıf Arabistan vaziyetinin karışıklığı kadar kurnazdır.

İngilizlerin bu karışık vaziyeti harbi umumide meharetle idare ettikleri hatırlardadır. Bu arahk Ingilterenin siyaseti şu idi: Bütün Arapları Osmanlı imparatorluğuna karşı tahrik etmek, Kralların, emirlerin, şeyhlerin, imamların biribirine rakip olduğu bir memlekette bu, kolay bir iş değildi. Fakat İbnissuut gibi bir kısmını Hindistan hükûmeti idare etti. Kral Hüseyin'i de İngiliz Hariciye nezareti himaye etti. Her ikisine de biribirine müteakız vaitler yapıldı. Araplara yapılan bu mütenakız vaitler Ingilterenin Fransa ile aktettiği Sykes - Picot mukavelesile de tearuz ediyordu. Fakat her halde vaziyeti idare ettiler ve harbi umumiden sonra yaptıkları emri vakiler ile Arabistandaki vaziyeti tasfiye ettiler. Kral Hüseyin soluğu Kıbrıs adasında aldı ve bir zamanlar İngilizlerin siyasetine alet olan Şerif, İngilizlerin elinde esir olarak öldü. İngilterenin müstemleke siyaseti vefa nedir bilmez. Sait Molla da bir İngiliz hapishanesinde ölmedi mi?

Son vaziyetin bütün harici manzarası Nejran denilen mıntaka etrafında İbnissuut ile İmam Yahya arasında bir mücadeleden ibarettir. Bu, doğru. Fakat İmam Yahya İngilizlerin şüphe ve endişelerini celbedecek vaziyetler ihdas etmemiş olsaydı, ihtilâf bu raddeye varmadan halledilirdi. İşin iç yüzü şudur ki Yemen imamı kâh Moskova ile kâh Roma ile cilveleşerek İngilizlerin endişelerini celbetmiştir. Altı sene evvel İmam Yahyanın Sovyet Rusya ile yaptığı dostluk ve ticaret mukavelesi Ingiltereye karşı adeta meydan okuyuş mahiyetinde idi. Bundan sonra da İmam Yahya İtalya ile kur yapmıştır.

İtalyaya bir heyet gitti ve gerek kral gerek Mussolini tarafından kabul edildi. İtalyanlar Yemenin mukadderatile meşgul olmağa başladılar: İmama para verdiler. Silâh ve cephane sattılar. Askerlerini talim ve terbiye etmek için mütehassıslar gönderdiler. İngilizler müstemleke işlerinde çok tecrübeli bir millet olduklarından "nüfuz mıntakası,, denilen fiili vaziyetin nasıl ihdas edildiğini bilirler. Bunun içindirki Şap denizinin Afrika sahillerini işgal eden İtalyanların Asya sahillerinde, Yemendeki faaliyetleri nazarı dikkatlerini celbetmekte idi. Arnavutluk Adiryatik denizinin şarkında nasıl bir mevki işgal ediyorsa, Yemen de Şap dezinin şarkında öyle bir mevki işgal eder. Bu müşabehet te İngilizlerin nazarı dikkatlerinden kaçmamış olacaktır. İşte İbnissuut ile İmam Yahya arasındaki mücadelenin arkasında çarpışan kuvvetler.

Şimdi ne olacak? İngilizlerin bu mücadelede bütün devletler tarafından tam bir bitaraflığın muhafazasını temin çalıştıkları bildiriliyor. Bu, demektir ki Yemen İbnissuud'un eline geçecektir. Ancak şunu hatırlamalıdır ki böyle bir âkibet te İngilizlerin pek işlerine elvermez. Çünkü milli vahdet teminine yardım eden her hareket imperyalizmanın "Tefrikaya düşür ve hükümran ol,, düsturuna muhaliftir. Binaenaleyh İmam Yahyayi İbnissuuda tepelettikten sonra yakın istikbal bize daha başka sürprizler gösterebilir.

Ahmet ŞÜKRÜ

Şehir Meclisinde Vali ve Belediye Reisi Muhiddin Beyle söz alan azadan Etem İzzet, Dr. Hikmet, Galip Bahtiyar, Mehmet Ali, Ismail Hakkı Beyler .

Şehir meclisi beklenen içtimaını yaptı

Muhiddin Bey müdafaasını yaptı, hararetli münakaşalr oldu ve meclis ilk kararında ısrar etti

Belediye Reisi ile hatipler Şehir Meclisinde karşı karşıya!

Meclis nasıl toplandı, Muhiddin B. kendisini nasıl müdafaa etti, hatipler neler söylediler? Müzakereyi aynen yazıyoruz

İstanbul umumî meclisi, dün öğleden sonra saat 14,30 da günlerden beri beklenen fevkalâde içtimaını yaptı. Dünkü içtima hakikaten fevkalâde oldu. Şehir Meclisi tarihinde görülmemiş bir hararet ve asabiyet havası içinde müzakerat cereyan etti. Salonun kapısı önünde polis memurları terti bat almışlardı. Esnaf Bankası meselesinin görüşüleceğini bilen bir çok meraklılar müzakeratı takip için gelmişlerdi. Fakat samiin locasında ancak 25 kişilik yer oldu ğundan birçok kimseler kapı önünde kaldılar. İzdihama meydan vermemek üzere samiin locasına ve gazetecilerin mevkiine girenlere birer kart veriliyordu. Belediye muavini Hâmit Bey kartları imza ediyor, salon kapısı önündeki meclis kâtibi kontrol ediyordu. Birçok kimseler samiin mahalline kartsız girmek istediler. Muavin Hâmit Bey gelerek, bizat, kartı olmıyanları çıkardı. Dün meclis azaları gibi, meclis müzakeratını amele... isteyenlerde de asabiyet vardı. Salon kapısı önünde bir hayli kavga, gürültü, oluyordu. Dünkü fevkalâde içtimaı takip için, mutat hilâfına, şehrimizde ecnebi lisanla çıkan gazete muharrirleri de gelmişlerdi. Gazete fotoğrafçıları da salonda makinelerini yerleştiriyorlar, hazırlanıyorlardı.

Dün Meclis azası, her zamankinden daha evvel, içtimaın başlan -

(Devamı 5 inci sahifede)

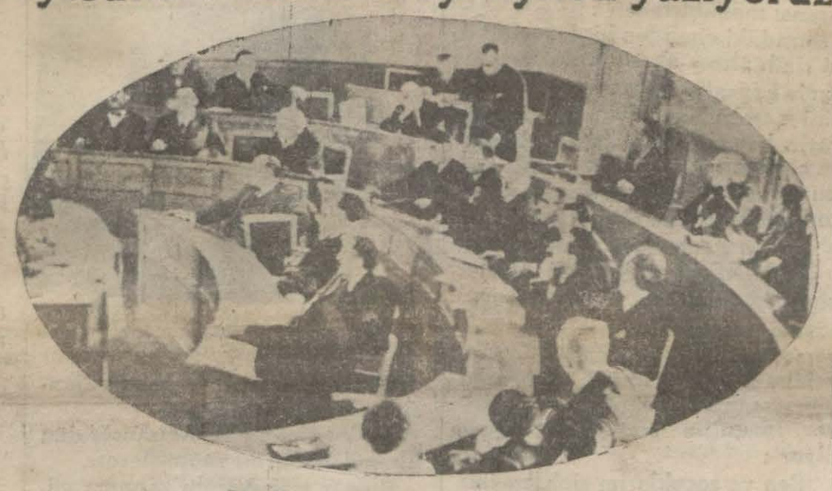

Meclis söz söyliyen hatipleri dinliyor . .

Mecliste gazete muharrirleri not alıyorlar..

İktısat Vekâleti yeni teşkilât lâyihası Mecliste

Beynelmilel iktısadî varlık mücadelesinde milletin hayatî menfeatleri korunacak - Lâyihanın esasları

ANKARA, 8 (Telefonla) — Hükûmet İktısat vekâletinin yeni teşkilât kanun lâyihasını bugün meclise vermiştir. Projeye merbut esbabı mucibe lâyihasında ezcümle deniliyor ki:

"Millî iktısat mefkûresi Türkiyede millî hükûmetle doğmuş - tur. Lausanne muahedesile memleketin her sahada istiklâl bütünlüğünü temin etmiş olan millî hükûmet milletin iktısadî hayat ve faaliyetlerile yakından alâkadar olmuştur.

Cihan ve millet iktısat haya -

(Devamı 7 inci sahifede)

Türk - Yunan dostluğu

Ceneral Kondilis Bugün geliyor

Ankarada dün resmî bir teblig neşredildi

Ceneral Kondilisin beyanatı

ANKARA, 8. A.A. — Yunan harbiye nazarı ceneral Kondilis Hazretleri ve refakatlerindeki zevat hükûmetimizin misafiri olarak şehrimizde dört gün devam eden bir ikametten sonra bu akşam İstanbula hareket etmişlerdir.

Ceneral Kondilis Hazretleri istasiyonda Başvekil İsmet Paşa Hazretlerile, Hariciye Vekili Tevfik Rüştü, Millî müdafaa Vekili Zekâi Beyler ve büyük erkânı harbiye ikinci reisi Asım, birinci ordu müfettişi Fahrettin Paşalar Ha-

(Devamı 7 inci sahifede)

Dün bir mahallenin kadınları toplanarak Belediyeye gittiler.. (Yazısı iç sahifemizde)

Goemboes misaka Mâni mi olacaktı?

Macar Başvekili : "Buna mâni olamıyan bizden büyükler var,, diyor

BUDAPEŞTE, 8. A.A. —Macar ajansı bildiriyor :

Başvekil M. Gömböş, mecliste iradettiği bir nutukta demiştir ki:

"Bir çok hatipler benim ve hariciye nazırının seyahatlerini tenkit ettiler. Şimdi de beni, Bulgaristan ve Türkiyeye yaptığımız seyahatlere rağmen Balkan misakının tehakkuk etmiş olmasiyle muhaze ediyorlar. Fakat buna mani olamıyan bizden çok

(Devamı 7 inci sahifede)

M. Goemboes

BUGÜN

2 inci sahifede

Ecnebî matbuatında gördüklerimiz

3 üncü sahifede

Yoklama ! — Felek

4 üncü sahifede

Onbir ay evvelki bir cinayet
Kulak misafiri
Resimli hikâye

İnkılâp Enstitüsünde

Bankacılıkta da Türk bilgisini görürsünüz

Yusuf Kemal B. dün millî Türk bankacılığının mazi ve inkişafından bahsetti

Eski Adliye vekili Yusuf Kemal Bey,dün öğleden sonra saat 17,5 te, üniversite konferans salonunda inkılâp dersine devam etti. Yusuf Kemal Bey in dünkü dersi şudur:

" Kambiyodan, paradan bahsederken bu meselelerle alâkası olan diğer bir meseleden de bahsetmek lâzımdır. Yeni Türkiyenin içinde devlet otoritesini tesis ettiği kambiyo borsasından bahsetmek isterim.Burada kambiyo alınır, satılır.

Kambiyo rayicinin para rayicine tesiri vardır. Burada devletin eshamı şirketlerin hisse senetleri alınır, satılır. Bu-

(Devamı 7 inci sahifede)

Yusuf Kemal Bey dersini v erirken

Dün bir cinayet oldu, bir kadın pıçaklanarak öldürüldü. Tafsilâtı iç sahifemizdedir.

TARİHİ TEFRİKA: 35 9 May

İttihat ve Terakki!

(BAHAEDDİN ŞAKİR BEYİN BIRAKTIGI VESİKALARA GÖRE)

Ahbabın ahbabı olur söyler ahbabına

Bomba işini burada bir kaç arkadaşla görüşüyoruz, muvafık bulduğunuz şekli bildiriniz

Evvelâ, dört beş aydan beri merkezin ve Tıbbiye mektebinin postahane muamelâtile uğraştım. İsbata hacet yoktur zannederim. Bunu yapan harabatidir.

Saniyen, fransızca "Meşveret,, i Beyoğlunda vesair ecnebi mehafilinde istediğinizden âlâ dağıtan Harabatidir. Salisen, haricî işlerle meşgul olan, dahilî işlerden baş alamıyan ve hususile dahilî işleri tercih ile Anadoludaki şubeyi teşkil eden ve reisi Dr. Mahmut Reşide takdim eden, gazete işlerini yoluna koyan ve Bulgaristandakileri de Mısıra havale eden gene Harabatidir.

Rabian, neşriyatımızın en mühimlerini, hususile fetvayi saray muhafızı Rıza Paşaya ve daha bir çok mühim yerlere, medreselere, mahalle imamlarına, velhasıl bulduğu emin vasıtalarla on tanesini de Yıldıza sokan mağdur Harabatidir. Bunu ispat için Abdülhamide sorabilirsiniz. Abdülhamit iki haftadan beri bir İngilizi yakalamış, onu isticvap ediyor. Bazı mühim hadiseler hakkında ifşaatta bulunursa kendisine üç bin lira vereceğini vadetmiş, fakat İngilizden tek bir söz bile koparamamış.

Hamisen, kırk beş kişiden mürekkep ayrıca bir heyet teşkil ve bu heyet azasından hamiyetleri galeyana gelen on tanesini fedailer sınıfına ithal eden gene Harabatidir.

Bu mektubumun cevabı tehir olunmıya gelmez. Çünkü vakit pek dardır. Sonra iş işten geçmiş olur. Yapılacak iş ise çok mühimdir. Kimsenin bir şey yapacağı yok. Acizane fikrimi söylemeğe hakkım olduğundan yaptığım ve yapacağım işleri iki kere iki dört edercesine ispat ediyorum.

İşte gene hafiyeler yapılacak işlerimizi haber almışlar, tersaneye bomba atacağımızı çakmışlar, şimdi tersaneye kuş uçurmuyorlar. Fakat bunun hiç ehemmiyeti yoktur. Siz yazdıklarıma biran evvel cevap veriniz de, ondan sonrası kolaydır.

Şayet bu işte muvaffak olmamı istiyorsanız Pariste bunu üç dört kişiden fazla kimse duymasın. Şubelere bile hiç bir şey yazmayınız. (Ahbabın ahbabı olur, söyler ahbabına) ben bu fikirdeyim. Hele burada iş başında olanlara ketumluk cihetinden hiç itimadım yoktur. Onun için kendilerine bu bomba işini kat'iyyen açmadım ve açmıyacağım.

Yapılacak bomba suikasti hakkında burada birkaç arkadaşla pek mahrem bir surette müzakereler yapıyoruz. Bu iş için muhtelif fikirler ortaya atılıyor. Bunları size bildiriyorum. Hangi şekli muvafık buluyorsanız buraya yazarsınız biz de ona göre kendimize bir hattı hareket çizeriz.

Fedaî arkadaşlardan bazıları diyorlar ki; bu işi biz yapmalıyız. İçimizden bir tanesini kura ile intihap etmeliyiz. Bu arkadaş gidip bombayı atmalıdır.

Suikastin cemiyet tarafından yapıldığı anlaşılmalıdır. Cemiyetin şerefine yapıldığını anlatmak için bombayı atacak olan arkadaşın üzerinde bir vasiyetname bulunmalıdır. Şayet bombayı atarken o da şehit olursa veyahut yakalanırsa o vasiyetname üzerinde bulunup ta işi cemiyetin yaptığı anlaşılsın. Bilmem buna ne dersiniz? Suikasti cemiyetin yaptığı anlaşılmalıdır, yoksa cemiyet gizli mi kalmalıdır, buralarını bana mufassalan yazarsınız.

Bazı arkadaşlar da başka bir fikir ortaya atıyorlar ve diyorlar ki: Bu sefer suikasti biz yapalım. Fakat üzerimizde vasiyetname filân bulundurmıyalım. Hüviyetlerimiz hiç bir suretle anlaşılmasın. Suikasti yaptıktan sonra yakalanırsak bunda bir beis yok. Fakat hazırlıklarımızı o suretle yapalım ki kat'iyyen yakalanmıyalım. Bunu İttihat ve Terakki Cemiyeti bize temin etsin, bize kolaylık göstersin. Yakalanmak zafa delâlet eder, halbuki yakalanmıyacak olursak, cemiyetin kuvvet ve iktidarını daha bariz bir surette göstermiş oluruz. Suikast daha büyük bir tesir husule getirir. Suikastten sonra kendimize "katiller, caniler yakalanmış, ve pençei adalete teslim edilmiştir!,, dedirtmek başka, "suikastin hangi eşhas tarafından yapıldığı anlaşılamamıştır, bombayı atanlar kaçıp kurtulmıya muvaffak olmuşlardır,, dedirtmek ise başka bir tesir yapar. Yakalanmıyacak olursak İttihat ve Terakki Cemiyetinin iktidar ve kabiliyetini meydana çıkarmış oluruz.

Üçüncü kafileyi teşkil eden arkadaşlara gelince, bunlar işi daha esaslı tutmak istiyorlar. Onların maksadı evvelâ bir fedaî heyeti teşkil etmektir. Bu fedaî heyetinin devamlı bir teşekkül olmasını ve icap ettikçe işlerin bu heyete havale edilmesini ileri sürüyorlar. Gerek Yıldıza, gerekse istibdat erkânına karşı yapılacak hareketlerin ve gizli tehditlerin daima böyle bir heyet tarafından icrası ve fedailer grupunun bir icra vasıtası gibi hareket etmesi muvafık görülüyor. Daimî bir fedailer grupunun mevcut olması bundan sonra yapılacak işleri kolaylaştıracaktır, deniliyor. Çünkü bu gibi işler doğrudan doğruya onlara havale edilecek ve teferrüatın ihzarı fedailere bırakılacaktır. Bilmem bu fikre ne dersiniz?

Herhalde bu mektubumu alır almaz bana izahat vermenizi ve akıl öğretmenizi çok rica ederim. Arkadaşlar tarafından ortaya atılan yukarıdaki fikirleri nasıl telâkki ettiğinizi ve benim ne cevap vermem lâzım geldiğini bana yazarsınız.

Fedaî arkadaşlar arasında tabiî evlât ve iyalini düşünenleri vardır. Biz icraat esnasında ölürsek veyahut yakalanırsak ve idam edilirsek, çoluğumuz çocuğumuz ne olacaktır, diyorlar. Bununla beraber, içlerinde ekserisi İttihat ve Terakki Cemiyetine karşı büyük bir itimat beslemektedir. Bunlar diyorlar ki:

— Şayet biz bir kazaya uğrıyacak ve cemiyetin maksatları uğruna hayatımızı feda edecek olursak, elbette kos koca bir cemiyet, evlât ve iyalimizi sürüdürmiye cektir, onlara bakacaktır. Cemiyetin nizamnamesinde yazılı olan maddeleri tatbikten geri durmıyacaktır.,,

Tuhaf değil mi, bu sözleri onlara ben söyliyecekken fedaî arkadaşlarımız kendiliklerinden bana söylediler. Cemiyetin ne kadar kıymet verildiğini ve ona karşı ne büyük bir itimat beslendiğini bundan anlıyabilirsiniz.

Tasavvur ettiğimiz büyük işi meydana çıkarmak için bana kolaylık gösteriniz. Kimyaya ait olan cismi (1) oradan tedarik ederek buraya yollıyabilir misiniz? Bunu da serian bana bildiriniz. Ben de buradan bulmıya çalışıyorum. Fakat bulmak ümidi pek o kadar kuvvetli değildir. İstanbulda bir İngiliz var. Kendisine itimat edebileceğim bir adamdır. Ondan sordum. Bir tane bulmıya çalışacağını vadetti. Bakalım bulabilecek mi?

— *Bitmedi* —

(1) Kimyaya ait olan cisim bombadır.

HARİCÎ HABERLER

Amerikanın alacakları

Rusya kendisinin taahhütlerini yapmamış memleketler arasında gösterilmesini protesto ediyor

"Nevyork Taymis,, yeni kanunu gülünç ve lüzumsuz bulmakta ve kaldırılmasını tavsiye etmektedir

VAŞINGTON, 8.A.A. — Sovyet Rusyanın Vaşington büyük elçisi yoldaş Troyanovski dün, hariciye nezareti müsteşar muavini M. Moor ile bir saatlık bir mülâkat yapmıştır.

Büyük elçi baş müddeiumuminin Johnson kanunu hakında yaptığı tefsirin, Sovyet Rusyayı da taahhütlerini tutmamış devletler arasına almış olmasını protesto etmiştir.

Fakat bu mesele hakkında Sovyet Rusya hükûmetinin noktayi nazarı neşredilmemiştir.

VAŞINGTON, 8. A.A. — Bazı mahafil, Amerikaya borçlu olanların hepsine ayni şekilde muamele yapılmasının müşkül olacağına işaret etmektedir.

Reisicümhurun borçlar hakkındaki beyanatının borçların esası hakkında bir rapor şeklini alacağı zannedilmektedir.

Hover moratoryomunu kabul ettiği vakit konğranın borçlar hakkındaki uzlaşma kabul etmek vaziyeti de hatırlatılmaktadır.

Şeklen tediyeleri ayanda tenkit eden M. Jonson kanun lâyihasının gelecek ay tatbikine başlanacağını bildirmiştir. Bu projenin Amerikaya harp borçlarını tamam olarak ödememiş olan devletlere karşı yapılmış olduğu malumdur.

NEVYORK, 8. A.A. — Nevyork Taymis gazetesi şunları yazıyor :

— Johnson kanunu okadar «fakir» bir şekilde yapılmıştır ki, hiç bir kimse hükûmeti, bu kanunun manasını anlamak için baş müddeiumumiye müracaatından dolayı muatep tutamaz.

Bu gazete esasen, M. Cummings'in vardığı neticeleri de memnuniyet verici telâkki etmemekte ve şunları ilâve etmektedir :

— Baş müddeiumuminin çıkardığı ahkâmı münakaşa etmekten ise kanunu kaldırmak daha eyi olur. Bu kanun gülünç, lüzumsuz ve fenadır. Gülünçtür, zira, obligasiyonları borsada 150 dolardan fazla olan memleketler aleyhine ve eshamı 15 dolardan az batı memleketler lehinedir. Lüzumsuzdur, çünkü, böyle bir kanundan vaziyetlerini memnuniyet verici bir şekilde düzelttirebilmek için borçlarını ödememiş olan devletleri kâfi derecede korkutacağını beklemek doğru olamaz. Fenadır, zira, hadiselerin daha şimdiden isbat ettiği gibi bu kanun düşmanlıklara ve karışıklara sebep olmaktadır.

Emir Faysala Bir teklif

Kendisini Yemen kralı ilân etmesini istediler

HÜDEYDE, 8. A.A. — Reuter ajansı muhabirinden :

Buradaki ehaliden bir kısmı ile yeni silâh altına alınanlardanbazıları Emir Faysal'a müracaatla, kendisini Yemen Kralı ilân etmesini ısrarla istemişlerdir. Faysal, bunlara cevaben: "Sana'ya geliniz ve bu mesele ile meşgul olmağı babama bırakınız" demiştir.

Bütün Yemeni işgal edecek

KAHİRE, 8. A.A. — Ciddeden bildirildiğine göre, İbnissud bugün ecnebî mümessillerini kabul etmiş ve sonra Mekkeye dönmüştür. Elbelaga gazetesi, İmam Yahyanın 5 mayıs tarihli telgrafını neşrediyor. İmam bu telgrafında şöyle diyor :

"Ben ve çocuklarım sihhatteyiz."

Mekkeden gelen hususî haberlere göre İbnissudun oğlu emir Faysal Hüdeyde emiri ilân edilmiştir.

Mekkede umumiyetle düşünüldüğüne göre İbnissuud bütün Yemen arazisini işgal niyetindedir.

Cenubî Amerikada

Paraguaylılar bir Bolivya taburunu yendiler

ASSOMPTION, 8. A.A. — Parağay ordusu umumî erkânı harbiyesi tarafından neşredilen resmî bir tebliğde denilmektedir ki :

— Bir Polivya piyade taburunu mağlup ettik. Düşman 35 ölü, birçok yaralı vermiştir.

M. Yevtiç'in Temasları

Bulgarlara bir ademi tecavüz misakı teklif ediliyor

M. Yevtich ve M. Muşanof

SOFYA, 8. A.A. — Havas ajansı muhabirinden :

M. Yevtich ile M. Muşanoff dün ilk mülâkatlarını yapmışlardır.

Bulgar mahafilinin zannına göre, M. Yevtich M. Muşanof'a iki taraflı bir ademi tecavüz misakı teklif edecektir. Bu mahafil Bulgaristanın böyle bir teklifi kabule hazır olduğunu kaydetmektedir. Fakat böyle bir misakın arazi statukosunu katileştirmemesi ve mutaarrızın tarifi maddesini ihtiva etmemesi lâzımgeldiği ilâve edilmektedir.

M. Yevtich Kral tarafından kabul edilmiş ve uzun müddet alıkonulmuştur.

Yağmurlar

ISPARTA, 8. A.A. — Dün gündüz ve gece şehrimize faydalı yağmurlar yağmıştır.

SON DAKİKA

Hudut ihtilâflarının halli için

ANKARA, 8. (Telefonla) — Hudutta zuhur eden ihtilâfların tetkik ve halline müteallik Türkiye Cümhuriyeti ile Sovyet Rusya arasında 6 ağustos 928 tarihinde Ankarada aktolunan mukavelenin 6 ay daha temdidi hakkında 12 nisan 934 tarihinde imzalanan protokolun tasdiki lâyihası Meclise verilmiştir.

Buğday mübayeatı işleri

ANKARA, 8. (Telefonla) — Ziraat Bankası buğday şefi Selâhattin ve Ankara ziraat başmüdürü Hamdi beyler köylüden satın alınmakta olan buğday mübayaatı işlerini kontrol etmek ve köylülerle temas etmek üzere bugün Anadoludahilinde bir seyahate çıkmışlardır.

Posta ve telgraf bütçesi

ANKARA, 8. (Telefonla) — Bütçe encümeni bugün Posta ve Telegraf bütçesini tetkike başlamıştır.

M. Bartu M. Musolini ile görüşecek

PARİS, 8. A.A. — Maten gazetesinin Roma muhabiri bildiriyor:

Burada deveran etmekte devam eden şayialara nazaran M. Bartu ile M. Mussolini arasında bir mülâkat vukuu pek ziyade muhtemeldir. Bazıları bu mülâkatın M. Bartu'nun Belgraddan avdeti esnasında olacağını söylemekte iseler de ekseriyet, Paristen alınan haberlere istinat ederk, M. Bartu'nun fas ziyaretinden dönüşü esnasında vukua geleceğini zannetmektedirler.

Mayi madenî mahrukat lâyihası

ANKARA, 8. (Telefonla) — Maliye encümeni mayi madenin mahrukat ve madeni yağlar inhisarı teşkili hakkındaki lâyihayi müzakere etmiş ve lâyiha üzerinde esaslı tadiller yapmıştır. Bu tadillere göre encümen inhisar teşkiline lüzum görmemiş ve bu maddelerden alınması teklif edilmekte olan inhisar resimlerini istihlâk resmi olarak cibayetine tevessül edilmesi tercih olunmuştur.

Maliye encümeni ham petrolden kilo başına 6 kuruş istihlâk resmi alınmasını teklif etmiştir. Lâyiha bütçe encümenine verilmiştir.

İkramiyeli istikraz tahvilleri

ANKARA, 8 (Telefonla) — İkramiyeli yüzde beş faizli 1933 istikraz tahvillerile yedi ve yirmi senelik yüzde beş ve yüzde iki faizli tahvillerin Cümhuriyet Merkez bankasile İş Bankasının bulunmadığı mahallerde Mal sandıklarınca hazineye irsalât kaydı suretile kupon bedellerinin tesviye edilmesi takarrür etmiş ve keyfiyet alâkadarlara tebliğ olunmuştur.

Deniz ticaret kanunu

ANKARA, 8 (Telefonla) — Memleketimizde mevcut gemilerin hepsinin tehcire tabi tutulması gerek memleket müdafaası ve gerek civar memleketler küçük gemilerinin memleketimiz kıyılarında Türk bayrağını çekmek suretile her türlü kaçakçılık yapmalarının önüne geçmek noktasından Deniz ticareti kanununun 1472 inci maddesinin değiştirilmesine lüzum görülmüş ve bu hususta hazırlanan lâyiha meclise verilmiştir.

Teklif edilen yeni madde şudur:

"Tescile tabi gemilerin gayrisafî hacmi istiabisi mikdarı nizamname ile gösterilir. Tefsiri tescile tâbi tutulmayan gemiler tasdiknameye almaksızın Türk bayrağı çeke bilirler."

Tayyarecilerimiz

Leningratta şereflerine bir ziyafet verildi

MOSKOVA, 8 (A.A.) — Leningrada muvasalât eden Türk tayyarecileri evvelki gün Leningrad kıtaatı kumandanı tarafından şereflerine tertip edilen kabul resminde ve öğle üstü merkez kumandanı mümessilinin verdiği ziyafette bulunmuşlardır. Türk misafirler Peterhof sarayını gezmişler ve gece Donkişot baletini seyretmişlerdir.

Gayri menkul mallar

ANKARA, 8. (Telefonla) — Gayrimenkul maların tapu siciline kaydına dair hükûmetçe hazırlanan lâyiha Meclise verilmiştir.

Konsoloslar tarafından tasdik edilen evrak

ANKARA 8 (Telefonla) — Yabancı memleketlerde konsoloslarımız tarafından tanzim ve ya tasdik olunan evrakın hariciye vekâletince harç alınmaması hakkında hükûmetce hazırlanan lâyiha meclise verilmiştir.

Tekaüt kanunu

ANKARA, 8. (Telefonla) — Tekaüt kanununun bazı maddeleri mücibince yapılan tediyelerin tayini hakkında kanun ve nizamlara göre verilen tazminatlardan tevkifat yapılıp yapılmıyacağının tefsiren kararlaştırılması Meclisten istenmiştir.

İki vali muavinliği

ANKARA, 8. (Telefonla) — Balıkesir vilâyetinin ceoğrafî ehemniyeti, genişliği ve nüfusunun çokluğu itibarile işleri bir kısım vilâyetlerden fazla olduğundan Balıkesirde ve diğer mühim görülecek diğer bir vilâyette yedinci derece ve 70 lira maaşlı iki vali muavinliği ihdas edilmesi hakkında Meclise bir kanun lâyihası verilmiştir.

Orta orman mektebi

ANKARA 8 (Telefonla) — Ziraat vekâletine bağlı olarak Edirne orman mektebi namile bir müesese kurulması için hazırlanan lâyihayı hükûmet meclise vermiştir.

ECNEBİ MATBUATINDA OKUDUKLARIMIZ

Mir'den :

Bulgarca Mir gazetesi (Bir hiç için yapılan fazla gürültü) serlevhasile yazdığı bir makalede diyor ki:

Son günlerde , Londrada "The Times" gazetesinde neşredilen Balkan misakının ilâve protokolü, bizde tamamile yeni ve misakın metninden farklı bir şey gibi telâkki edildi. Hakikatte ise bu, ne gizli ve ne de misaka mugayir bir protokoldür. Bu protokolün mütecavizi tarif eden en mühim noktası (birinci madde) daha geçen sene, Sovyet Rusya, Türkiye, Yugoslavya, Romanya, Lehistan ve saire tarafından Londrada imzalanan misaktan aynen alınmıştır. Protokolün ikinci maddesi, Balkan misakının hiç bir devlete mütevecchih olmayıp yalnız misaka iştirak eden devletlerin hudutlarının teminini tasrih etmektedir. Diğer maddeler, misakın müddetine ve yenilenmesine ait oldukları için daha az ehemmiyetlidirler. Filhakika bu protokolde Balkan Yarımadası haricindeki hudutlar için bir taahhüt kuvveti mevcut değildir. ve bu nokta daha ziyade ve belki münhasıran, İtalya ile hususi münasebetleri olan Yugoslavyaya temas etmektedir. Fakat gene bu nokta İtalya ile dostluklarını idame etmek isteyen ve artık Balkan misakına girmiş bulunan hükûmetlerin vaziyetlerini de kolaylaştırmaktadır.

Gazete bundan sonra Balkan misakı karşısında Milletler Cemiyetinin vaziyetini anlatmaktadır. En sonunda Bulgaristanın vaziyetini tayin eden muharrir şunları ilâve etmektedir:

Bütün komşularından yer almak isteyen, sulh muahedelerinin tadilini iddia eden Bulgaristan gibi bir hükûmetin Balkan Yarımadasında veya ona yakın bir yerde çıkacak harbe karşı bitaraf kalabileceğini düşünmek bize biraz safdilâne görünüyor. Yahut buna yalnız biz inanabiliriz. Diğerleri ise müsait bir anin hülûlüne kadar muvakkaten bitaraf kaldığımız şüphesine düşeceklerdir. Balkan misakını imzalayan devletlerle, bu misaka müzaheret gösteren büyük devletler, henüz kanlı bir çarpışma olmayıp tedricî bir tecrit ve neticesi boğulmak olan bir tehlikeden kaçınabileceğimiz hususundaki ümitlerini henüz kaybetmemişlerdir. Esef edilecek nokta şudur ki, bizi Balkan misakından uzaklaşmak için teşvik edenler, kendileri diğer milletlerle birleşme yolları aramaktadırlar. Bugün en kuvvetli ittihadın başında bulunan Fransayı bırakalım. Dünkü düşmanı Lehistana mukarenet tesis etmek için bütün gayretini sarfeden Almanyayı, iktısadi ve siyasî işler için bir ittihat teşkiline çalışan İtalyayı elel alalım, itiraf ederiz ki, ittifak ve misakların bazı gayrimüsait ve mahzurlu cihetleri vardır. Faakt tecrit edilmenin de bir devletin mevcudiyeti için daha büyük mahzurları sattâ tehlikeleri vardır.. Efkârı umumiyemiz de bugünkü hükûmetimize karşı büyük bir kayıtsızlık vardır. Hattâ şimdiye kadarki felâketlerin büyüklüğü ve bunların tamamile ortadan kalkmadığı kimsenin hâtırına gelmiyor.

Vaziyet ve şartların bize yüklettiği mukaddes vazife ise elimizdekileri muhafaza etmek ve ancak bundan sonra elde edebileceğimiz şeyleri düşünmektir.

Financial Times ' den:

Bulgaristanın Milletler cemiyetinden akdetmiş olduğu iki istikrazın faizlerinin tediyesi hususunda yeni bir anlaşma yapmak üzere Londrada müzakerat cereyan etmiştir. Mevzuu bahsolan istikrazlar yüzde 7 faizli 1926 istikrazı ile yüzde 7,5 faizli ve 1928 de paranın istikrarı için yapılan istikrazdır.

Bu iki istikraz için 8 ilâ 9 milyon İngiliz liralık tahvilât ihraç edilmiş olup bundan 3,250,000 İngiliz lirası İngilterede plase edilmiştir. Geçen sene yapılan bir itilâf mucibince Bulgar hükûmeti faizin yüzde 25 ini ecnebî kambiyosu olarak ihraç etmeği taahhüt etmiş, ve mütebakisi de Bulgaristanda yüzde 2 faizli hazine tahvilâtına yaptırılmıştır. Bu tesviye arzı ay nihayetin de hitam bulmaktadır.

Bulgar hükûmeti taahhüdatını ifa etmekte olup, elyevm Londrada Milletler cemiyeti encümeni ile başlamış olan müzakerat halihazırdan itibaren ihracın iptidar edilecek olan istikraz da faizlerinin nspeti ile alâkadardır.

Müzakereler, iptidaî ve aşağı yukarı resmî bir mahiyettş cereyan etmiştir. Neticede Milletler Cemiyeti istikraz encümeninin resmî bir beyenname neşredeceği şüphesizdir. Elyevm cereyan etmekte olan konuşmalar geçen hafta Pariste, Bulgaristanın harpten evvel akdetmiş olduğu istikraz dayinleri ile vaki müzakeratı takip etmektedir. Paris müzakeratının da muayyen bir neticeye vasıl olacağı anlaşılmaktadır.

Fakat Bulgaristanın bir borçlu sıfatile şimdiye kadar Londrada görmüş olduğu hüsnü niyeti idameye gayret edeceği yolunda ıehir mali mahafilinde bir kanaat mevcuttur. Bulgaristanın tahvilât hamillerinin mümessillerine şayanı kabul bir teklif yapmak imkânını bulacağı ümit edilmekte olup, Bulgaristanın vaziyetinde, heyeti umumiyesi itibarile gözüken salâh dolayısile, herhangi yeni bir münakale teklifi şeraiti geçen sene kabul edilenlere nazaran bir terâkki göstermezse sukutu hayali bais olacaktır.

Le Journal'den :

"Journal" İngilterenin bundan evvel Ankara sefirliğinde bulunup Paris büyük elçiliğine tayin edilen Sir George Clerk'in itimatnamesinin takdimi merasimi münasebetile yazdığı bir yazıda diyor ki:

"İngiltere hükûmeti daima birinci plânda şahsiyetlerini gönderir. Yeni misafirimizin İngiltere ile Türkiye mukareneti hakkında evvelce nasıl bir gayretle çalıştığını bilmiyorsak ta, kendisinin seleflerinin eserini takibe çağırılması kâfi bir tavsiyedir. Mü - şarünileyh, ağır, fakat kıymetli bir vazife almış bulunuyor. Bir defa yol geniş geniş çizilmiştir. Hedef sarihtir. Fransız sempatisi müstakimane teşriki mesaiye daima açıktır.

Hiç şüphe yok, Avrupa sulhü her şeyden evvel aris ile Londra arasındaki teşriki mesaiye bağlıdır. Daha ileriye giderek söyliyebiliriz: Eğer İngilizler, herhangi bir teşevvüş teşebbüsüne karşı gelmek için muhkem ce silâhlanmış tedafüî bir ittifak vazife ve mesuliyetlerini açıkça kabul etseler ortada ne emniyet, hattâ ne de bir silâh yarışı meselesi kalır.,,

Japon rekabetine Karşı tedabir

Yeni tedbirler bazı yerlerde ithalâtı üçte iki tahdit edecek

LONDRA, 8. A.A. — Alman haberlere göre, Japon rekabeti hakında M. Runciman'ın avam kamarasında bildirmiş olduğu tedbirler şarki Afrika müstesna, İngiliz ve müstemleke pazarlarında Japon pamukları ile suni ipekliler ithalâtının üçte ikiden fazla bir miktar tahdididir.

Japonyada mukabele bilmisil olarak İngiliz mallarına karşı tahdit edici tedbirler alabilir. Fakat İngiliz mallarını zarara koyabilecek tedbir alamz. Nefekim İngilizlerde Japon mallarını zarara koyabilecek tedbirler alamazlar. Çünkü ortada mevcut ve en ziyade tercih edilir millet esası üzerine yapılmış bir İngiliz Japon ticaret mukavelesi vardır.

FELEK

Yoklama!..

Dünyada ne kadar yoklama var sa,hiç birisi hoşuma gitmez..Küçük iken mektepte arasıra çakı yoklaması, tırnak yoklaması yapılırdı. Defter yoklamasını hep biliriz. Gümrükte eşya yoklamasını da pek sevmem. Velhasıl bütün yoklamalar hoşuma gitmez, çünkü bu harekette bir şüphe ve bir istifham işareti vardır. Ben de kendimden şüphe edilmesinden hoşlanmam. Bunu bir kalem söyledikten sonra maaş yoklaması bahsine geçiyorum:

Yakın uzak bir tekaüt, bir dul veya yetimle alâkanız varsa bu günlerde bu biçarelerin sağ ve namuslu ve başka yerden maaşsız olduklarını isbat etmek için kapı kapı dolaştıklarını öğrenirsiniz.. Öğrenemedinizse şu mektubu okuyun. Size öğretir.

"Azizim Felek Bey

Bütün tekaüt, eytam ve eramilin yoklama münasebetile başlarına gelenden haberiniz var mı? Eskiden bu muamele mahalle muhtarları tarafından yirmi beş kuruş mukabilinde yapılır ve bazı fenalıklara da sebebiyet verilirdi. İptidaî cemiyetlere mahsus bu muameleden herkes şekvacı idi. Şimdi mahall muhtarları kalktı. Medeni memleketlerde olduğu gibi bizde de mütekait, yetim ve dul ların maaş cüzdanlarında fotoğrafları olduğu gibi nüfus tezkerelerinde de fotoğrafları vardır. Malmemurlarına bizzat ou vesikaları ibraz ederek "işte ben daha berhayatım. ve hiç bir yerden üc reti maktua vesair namla bir para almıyorum,, demesinin kâfi gö rülmesi lâzımdır. Eğer yoklama edilenlerle edenlerin istirahat ve menfaatleri düşünülürse bu şeklin muvafık olduğunda şüpse yoktur.

Halbuki, şimdi yoklama bakın nasıl yapılıyor?

Bu işi belediyelere havale etmişler, ilmühaber doldurulacak, esha bı maaştan iki şahit imza edecek, bundan başka eski heyeti ihtiyariyeler yerine kaim olan mahalle mümessili de tasdik edecek - ve zannederim merkez memuru da tasdik edecek - hülâsa kimsenin aklına gelmiyecek şekilde uzun ve dolaşık muameleler bizzat mal memlrluklarına müracaat edemiyenler için haydi bu muamelelere lüzum görülsün, lâkin bunun umuma teşmili doğru mudur? Her hangi muhtemel bir sahtekârlığa karşı hükûmet her vakit müteca sirleri tedibe ve maliyeden fazla alınan paraları istirdada kadirdir. Şu halde bizim gibi muasır medeniyetin üstüne çıkmaya çalışan bir cemiyette bu tarzda yoklamaya ne demeli? Çocuk, kadın, ihtiyar ve malûl bir sürü zavallının duçar oldukları eza ve cefadan kurtulmasına kısmen yardım ediniz...,,

Mütekait B. S.,,

Ben yoklama yerlerini bizzat görmüş ve işi yakından tetkik etmiş bir adam sıfatile her zaman bunun çok karışık ve halka zorluk veren bir şey olduğunu yazdım. Gene de yazıyorum. Yetmiş lik ihtiyarlar ve alil adamlar saatlerce devlet kapılarında bu iş için sürünmekte ve bunun acılığını Maliye memurları da teslim etmektedirler. Lâkin onların. iddiası şudur:

Bir takım ahlâksızlar, ölmüş adamlar namına maaş almışlar ve devlet hazinesini zarara sokmuşlardır.

Peki! Anladık. Lâkin dört tane sahtekâra karşı gelmek için binlerce biçareyi zorluğa koşmak reva mıdır? Bunun da sebebi şudur:

Maaş sahtekârlığı hakkında ceza kanununda ayrı ahkâm yoktur. Mevcut ahkâm da anlaşılan sahte kârları pek öğretmiyor. O halde bunun önüne iki türlü geçilir. Ya bu nevi sahtekârlık hakkında şiddetli ahkâm koymak, yahut yoklamayı sıkıştırmak. Maliye memurları kanun teklif edip sahtekârlığı sıkıştırmayı daha güç buluyorlar; maaş sahiplerini müşkül yoklama şekillerine tâbi tutmaktan.. Lâkin yazık oluyor.

FELEK

İstanbul - Varşova hava hattı

İstanbul - Varşova hava hattının tesisi için tayyare ile Ankaraya gitmiş olan Lehistan münakalât nazır muavini Mösyö Babkovski dün refikasile birlikte tayyare ile Ankaradan şehrimize gelmiştir.

İstanbul - Varşova hava hattının Sofya - Selânik tarikile tesi-

ŞEHİR HABERLERİ

VİLAYETTE

Yol işaretleri

Birleştirilmesi kanunu vilâyetlere bildirildi

Cenevrede imzalanan yol işaretlerinin tevhidi hakkındaki mukavelenamenin tasdikine dair olan kanun dün vilâyete gelmiştir.

Mezbaha yapı nizamnamesi

Mezbaha yapı nizamnamesinin meriyete konması hakkındaki icra vekilleri heyeti kararı ve nizamnamesi vilâyete gelmiştir.

Yüksek tedrisat müdürü

Yüksek tedrisat umumî müdürü Hâmit Bey dün vali muavini Ali Rıza Beyi ziyaret etmiştir.

POLİSTE

Bir kadın Bıçakla öldürüldü

Şarap kafada kıskançlığı tahrik edince...

Kumkapıda İbrahim çavuş mahallesinde evvelki gece bir cinayet olmuş, sabıkalı tesbitçi İsmail, karısı Oranya veya öteki ismile Melâhatı feci bir şekilde öldürmüştür.

Sabıkalı İsmail, bundan sekiz on sene evvel Oranya isminde bir Ermeni kızını kaçırmıştır. Bununla senelerce yaşamış, çocukları olmuştur. Bundan sonra nikâh yapılmıştır. Cinayet şöyle olmuştur:

Sabıkalı İsmail, evvelki sabah Jiranla balıktan döndükten sonra şarap alarak İsmailin evine gidilmiştir. Masa kurulmuş, içkiye başlanmıştır. Şarap bitmiş, tekrar müştereken para vererek Melâhatı şarap almağa göndermişlerdir. Melâhat, şarabı alarak gelirken yolda Mehmet Ali isminde birisine rast gelerek konuşmağa başlamıştır.

Melâhatın gelmediğini gören İsmail, evden fırlamış, karısını bulmuş, kavga ede, ede eve gelmiştir.

Melâhatın bu adamla konuştuğuna içerliyen ve kaç defa kendisine çıkışan İsmail eve dönünce tekrar şarap aldırmış ve içkinin tesirile kafasında büyüyen kıskançlık yüzünden Melâhatla tekrar kavgaya tutuşmuş ve nihayet bıçağını çekerek kadının arkasına saplamıştır. Kadın sokağa fırlamışsa da İsmail arkasından yetişmiş ve orada da beş bıçak daha saplayarak kadını cansız yere sermiştir.

Katil, evinde yakalanmış ve adliyeye verilmiştir.

Kanlı eğlence

Dün Rami civarında eğlenti yapmağa karar veren Şükrü ve Salâhattin isminde iki adam yanlarına Hayriye isminde bir kadın alarak beraber rakı içmeğe başlamışlar.

Şükrü ve Salâhattin adam akıllı sarhoş olunca yanlarındaki kadına tasallût etmeğe kalkmışlar.Kadın vaziyetin fenalaştığını görünce kaçmak istemiş ise de bu iki sarhoş tarafından tutularak dövülmüş ve bıçakla muhtelif yerlerinden de ağırca yaralanmıştır. Vak'adan polis haberdar olunca derhal kadın hastahaneye kaldırılmış, bu azılı sarhoşlar yakalanmıştır.

Bir amele duvardan düştü

Dün sabah adliyenin yangın yerinde çalışan ameleden Rizeli 22 yaşlarında Mehmet oğlu Mecit binanın yıkık duvarları üzerinde tuğlaları sökerken müvazenesini kaybederek aşağıya düşmüştür.

Sukut neticesinde Mecit bir çok yerlerinden ağır surette yaralandığından derhal Gülhane hastahanesine kaldırılmıştır.

Bıçaklı adam

Dün gece Galatada Necati Bey caddesinde şüpheli vaziyette gezmekte olduğu görülen Süleymaniyede sakin dökmeci Mehmedin üzeri araştırılınca bir büyük bıçak zuhur ettiğinden Mehmet yakalanmıştır.

Yeni Berlin elçimiz

Berlin elçimiz Hamdi Bey dün Ankaradan şehrimize gelmiştir. Hamdi Bey bir iki güne kadar vazifesine gidecektir.

25 Mayıs cuma günü

Otomobil, motosiklet, bisiklet yarışları yapılıyor

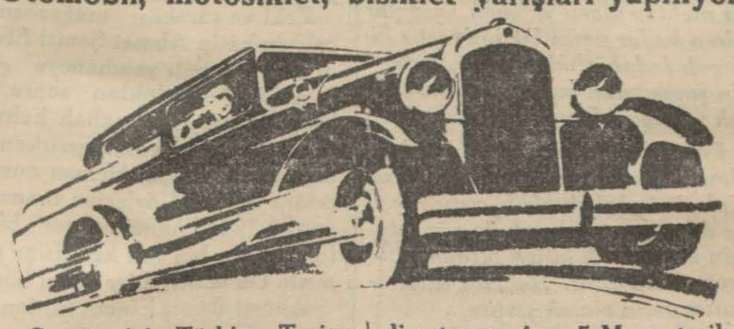

Gazetemizin Türkiye Turing ve Otomobil Klöbü ile tertip ettiği 3 üncü otomobil - motosiklet ve birinci bisiklet yarışları 25 mayıs cuma sabahı İstinye köprüsü ile zincirli kuyu arasında yapılacaktır.

Yarışa gireceklerin kaydı kabul muamelâtına 10 Mayısta başlanacak ve bu muamele katî olarak 18 Mayıs akşamında bitecektir.

Bu muamele Turing Klöp bürolarında yapılacak ve teknik heyetinin tanzim ettiği talimatnameye uygun olacaktır. (Talimatname 4 ve 5 Mayıs tarihli nüshalarımızda dercedilmiştir).

Bu talimatnameyi muayyen fasılalarla tekrar dercedeceğiz.

Yarış seyircilerinin bütün yarış safahatini tâkip edebilmeleri için biri İstinye sırtlarında diğeri Zincirli kuyudaki müvasalât mahallinde olmak üzere iki hoparlör tesisatı meydana getirilecektir.

İçtimalarına muntazaman devam etmekte olan teknik heyetimiz gelecek içtimamda yarış güzergâhını teftişe gidecektir.

15 sene evvelki cinayet

İki polisimizin katili yakayı kurtaracak mı?

Cinayet 15 sene evvel işlendiğine göre mürur zaman olup olmadığı araştırılıyor

335 senesinde Sultanahmette iki polisimizi yaralamak ve öldürmekten suçlu olan ve düne kadar İstanbulda Mıgırdıç ismile sakılanan İstipan Haçatoryanın yakalandığını yazmıştık.

İstipan Haçatoryan polis tarafından adliyeye verilmiş ve Sultanahmet ikinci sulh ceza mahkemesi huzuruna çıkarılmıştır.

Ceza kanununda idamı müstelzem suçlar için mürurü zaman müddeti 20 sene olarak tesbit edilmiştir. Mahkeme bu maddeye istinat ederek İstepan Haçatoryan hakkında tahkikatın mevkufen devamına karar vermiş ve tevkif müzekkeresi isdar etmiştir.

İstepan Haçatoryan hakkındaki tahkikata vaziyet etmiş olan müddeiumumî muavinlerinden Şefik Bey evrakı tetkik etmiş ve suçun eski ceza kanunu meriyette olduğu zaman işlendiğini görmüş, eski ceza kanununda da idamı müstelzim suçlar için mürur zaman müddeti on sene olarak tayin edildiği için suçlu hakkında eski kanunun tatbiki icap etmiş, bunun üzerine Şefik Bey gene ayni mahkemeden tevkif kararının refini talep etmiştir.

Mahkeme müddeiumumiliğin bu talebini kanuna uygun bulmuş ve tevkif kararını refederek İstepanı serbest bırakmış, hakkındaki tahkikatın gayri mevkuf olarak devamına karar vermiştir. Tahkikat devam etmektedir.

Mürurü zaman hâdise hakkındaki tahkikat ve muamelenin muvakkaten tatili tarihinden itibaren başlamaktadır.

Cinayet 15 sene evvel işlenmiştir. O zaman başlayan ilk tahkikatın durduğu en son tarih tetkik edilmektedir.

Eğer bu tahkikat ve takibat 340 — 341 senesine kadar devam etmiş ise İstepan Haçatoryan mürurü zamanı katetmiş olmıyacaktır. Bu takdirde tekrar tevkifi icap etmektedir. Eğer tahkikatın devamı ilk beş sene zarfında durdurulmuş ise İstepan Haçatoryan hakkında takibat yapılamıyacaktır, çünkü suç mürurü zamana tabidir.

Biz böyle düşünüyoruz, Siz acaba ne dersiniz?

Her memleket kendi parasının vaziyetini tarsin etmek fikrile bir çok tedbirler almıştır. Bunlar içinde muvaffak olanları da iflâs edenleri de vardır. Fakat netice ne olursa olsun maksat paranın kıymetini korumaktır. Bunların içinde contingeantemens da bir tedbir olarak zikredilebilir..

Diğer taraftan devletler kendilerine bir membaı varidat bulmak kaygusile değilse bile memleket sanayiini himaye etmek ve ayni zamanda paranın kıymeti üzerinde hâkim olmak maksadile gümrük setleri vücude getirmişlerdir. Öyle her mal hariçten dilediği gibi gelip da hildeki piyasaya rekabet edemez..

Tâ Colbert zamanından beri tatbik edileceği memlekete göre iyi veya fena neticeler veren bu usulü burada münakaşa etmiyeceğiz, maksadımız bunun takip edilen gayeye ne kadar hizmet edebileceğini münakasaşa etmek değil, belki tatbikatta ne garip ve aykırı muamelelere yol açtığını göstermektir:

Biliyorsunuz Çanakkaleye İngiliz muharipleri geldi. Bunlar her halde Arıburnunda istedikleri çelengi bulamıyacaklarını düşündükleri için mezarlarına ve Şehit Mehmetçik âbidesine koyacakları çiçekleri de beraber getirmişler.. Bizim gümrük memurları bunu görünce "Yoo!... Olmaz demişler... Kitabı açmışlar, bâbını maddesini bulmuşlar ve İngilizlerden gümrük istemişler. Netice çok uzun sürmemiş ve İngilizler 31 İngiliz lirası vererek çelenklerini gümrük memurlarının ellerinden kurtarmışlar. Bu havadisi İngiliz gazetelerinde okuduk ve hayret ettik. Bundan bir müddet evvel de Avrupadan nakledilen bir cenazenin üzerinde bulunan çelenklerden de resim alınmak istenildiğini işitmiş, fakat inanmamıştık. Bunu gördükten sonra o havadisin de doğru olması lâzım geldiği ne kanaat getirdik.

Ticarî bir fikirle değil ve belki sırf bir hâtıraya hürmet maksadile getirilen çelenklerden resim almakla takip edilen gayeye ne dereceye kadar bir hizmet ifa edilebilir?. Hele bir cemile yapmak istenildiği zaman böyle bir vaziyet o adamlarda ne gibi bir tesir bırakır? Bu neşriyatın ecnebi efkârı umumiyesinde yapacağı tesir, 31 İngiliz lirasının gümrük varidatına yapacağı tesirden çok büyüktür. Bunu düşünmek lâzımdır.

Biz böyle düşünüyoruz, Siz acaba ne dersiniz?

Şehir meclisi İntihabatı

İntihap hazırlıklarına yakında başlanıyor

Şehir meclisi azaları intihap devrelerini ikmal ettiler. Önümüzde memleketin her tarafında olduğu gibi Istanbulda da yeni bir belediye intihabı yapılacaktır. Aldığımız malûmata nazaran intihap hazırlıklarına başlanmak üzeredir. Bu defa belediye meclisine intihap edilecek aza için namzet gösterme şekli değişmiştir. Cümhuriyet Halk fırkası yoklama talimatnamesi mucibince intihap yapılacaktır. Belediye intihaplarından bahseden talimatnamenin 11 inci maddesi aynen şöyledir:

"Madde 11 — Belediye azalığı seçiminde mahallin en yukarı fırka idare heyeti reisi kendi heyetinin azası ile beraber Vilâyet merkezinde kaza idare heyeti reisi ve azası ve belediye sınırı içindeki nahiye ve ocak heyetleri reisi ve azaları bir araya toplar. Asil ve yedek azalığa seçilecek fırka namzetleri için çağırılan arkadaşlardan rey alır. Bu toplanmalarda ekseriyet kazanan arkadaşların hakları, reisin imzası altında seçicilere mevcut olan her vasıta ile ilân olunur."

Bu maddeye nazaran, fırka namzetleri İstanbul fırka teşkilât heyetleri tarafından doğrudan doğruya seçilecek demektir.

Kadınlar Belediyede

Mahallelerinin tozdan kurtarılmasını istediler

Dünkü Şehir Meclisinin içtimaı başlamadan evvel belediyenin kapısı önüne yüze yakın kadın toplanmış ve vali beyi istediklerini söylemişlerdir. İçlerinden birkaç kişi yukarı koridora çıkmışlar ve ellerindeki istidayı vermek istemişlerdir. Muavin Hâmit Bey istidayı Eminönü kaymakamlığına havale etmiştir. Kadınların dileği şudur: Sultanahmetteki Nakilbent mahallesinden hergün geçen toprak arabaları sokakları geçilemiyecek, evleri tozdan oturamıyacaka bir hale getirdiklerinden lâzım gelen tedbirlerin alınması.

Troçkiye müsaade

Siyasetle uğraşmamak şartile gelebilecek

Troçki'nin İstanbula gelip büyükadaya yerleşeceği hakkında iki gündenberi şehrimizde bazı şayialar deveran etmektedir.

Bu şayiaların membaı ecnebi matbuatıdır. Verilen habere göre, Mösyö Troçki hükûmetimize müracaat ederek tekrar Türkiyeye gelip ikametine müsaade edilmesini istemiştir.

Kendisine verilen cevapta siyasiyat ile meşgul olmamak ve Büyükadada oturmak şartile, tekrar Türkiyeye gelebileceği bildirilmiştir.

MAHKEMELERDE

Sabıkaları da nazarı dikkate alındı

Birçok sabıkaları olan hırsızlardan Hayik üçüncü ceza mahkemesinde muhakeme edilmekte idi. Üçüncü ceza mahkemesi Hayike atfedilen cürümleri sabit görmüş, sabıkalarını da nazarı dikkate alarak beş sene altı ay beş gün müddetle hapsine, mahkûmiyetini bitirdikten sonra o kadar müddetle de Emniyeti umumiye nezareti altında bulundurulmasına karar vermiştir.

Randevucu bir kadın

Gizli randevuu evi işletmekten ve bakireleri iğfal etmekten suçlu Marika isimli kadın zabıtaca yakalanmış, adliyeye sevkedilmiştir. İstintak dairesi Marika hakkında tevkif kararı vermiş, fakat Marika karara itiraz etmiş, ağır ceza mahkemesi itirazı kanuna uygun bularak tahliyesine karar vermiştir.

Tirpan

Ev ve kır hayatı

Kış geçti. Kar mevsiminde böcekler gibi odalara, evlere kaçan halk açık havaya, kırlara, dağlara doğru akıyor.

Bu akışta yeni bir istikamet var. Halk artık ucuz kır kahvelerine, hattâ kahvesiz, gazinosuz su ve dağ başlarına rağbet ediyor. Paranın hayatımızdaki rolü değiştikçe zevkimize ve istirahatimize, eğlencemize ait proğramlar da değişiyor.

Üç yıl evvel İstanbul halkı kış gecelerini Beyoğlunun sazlı, sarkılı gazinolarında, danslı, varyeteli barlarında, dansinglerinde geçiriyorlardı. İki üç mevsimdir buraları kendi kendine, rağbetsizlikten, parasızlıktan kapandılar. Ve Halk evinde gramofonu, radyosu, aile dostları arasında eğlencelerle vakit geçirmeğe başladı.

Bu yaz buhran, kır gazinolarına da sirayet etti. İstanbulun Bebek, Taksim, Tepebaşı gibi bahçeleri kiraya bile verilemedi. Bularını tutarak işletenler rağbetsizliğe karşı bir iki yıl dayanmak istediler. Baktılar ki çıkar yol değil, vazgeçtiler. Şimdi belli başlı bahçeler ve eğlence yerleri bomboştur.

Halk tabakaları kışın nasıl evlerinin sıcak köşelerinde radyo, gramofon ve kâğıt oyunlarile vakit geçirdilerse şimdi de ya kendi bahçelerinde veyahut şehir haricinde ki kırlarda, çayırlarda, kendi âlemlerinde eğleniyor, hava alıyorlar. Yemeğini, nevalesini, paket yapan tenha bir ağaç altı, yeşil bir gölgelik arıyor. Gazinolar, kahveler, üzerlerine sarı bayrak çekilmiş karantine mevkilerine veyahut elektrik şirketinin etrafına konmakafa resmi yapıp ölüm tehlikesi yazdığı tevzi merkezlerine döndü. Herkes uzaktan bakıp yan çiziyor.

Ve bunda haklıdır. Çünkü daha geçen gün bir gazetede Suadiye taraflarında bir gazinoda iki kahve içip bir dilim ekmekle birer lokma peynir yiyen iki arkadaştan yüz on kuruş alındığı gözüme ilişti. Bu iki arkadaş aşka gelip te bira içseler, bir de çiroz kızarttırsalardı gazinodan çırılçıplak çıkmaları pek muhtemeldi.

Gazinocular mı haklı, halk mı akıllı, bilmiyorum. Yalnız şuna kanaatim var ki bu buhran bizi daha tabiiliğe, tasarrufa ve sükûnete alıştırıyor.

Her buhranın terbiyevî bir faziletî var derler ya!

Burhan CAHİT

Augustin Normand'ın talebi reddedildi

Türk - Fransız hakem mahkemesinde dün 16 dava hakkında karar verilmiştir. Bu meyanda Augustin Normand'ın istediği tazminat reddedilmiştir.

Meccanen sinema

"Milliyet" in fransızca nüshası La Turquie gazetesinin yarınki nüshasını alan kârileri arzu ederlerse Saray sinemasının saat 13 te vereceği matineye sadece gazeteyi göstrmek suretile meccanen girebileceklerdir.

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

8 Mayıs 934

AKŞAM FİYATLARI

İSTİKRAZLAR		TAHVİLAT	
İstikrazı dahili	96.50	T. askeriye	9,78
Kuponsuz		Elektrik	—,—
1933 İstikrazı	93	Tramvay	—,—
Kuponsuz		Tünel	—,—
Ünitürk	—	Rıhtım	17,75
„ II	31,50	Mümessil	58,60
„ III	—,—	„ II	48,65
Şark D.Yolları	2,60	Kuponsuz	
Gümrükler	8	„ III	47,10
Bağdat	9,78		

ESHAM

İş Bankası Nama	8.80	Şir. Hayriye	15
Kuponsuz		Reji	4,15
„ „ Hamiline	8.80	Telefon	10,75
Kuponsuz		Terkos	19,25
„ „ Müessis	98	Çimento	12,20
Kuponsuz		İttihat dey.	17
Türkiye Cümhüriyet Bankası	57.50	Kuponsuz	
Kuponsuz		Şark dey.	1,25
Tramvay	41,20	Balya	1,55
Anadolu Hisse	27,95	Şark m. ecza	4

ÇEK FİYATLARI

Londra	640,25	Prağ	19,09
Paris	12,06	Berlin	2.03
Nüyork	79,80,66	Madrit	5,82,45
Milano	935,16	Belgrat	35,07
Cenevre	2,45,71	Zloti	4,20
Atina	83,69	Pengo	2.69
Brüksel	3,40,94	Bükreş	79,33
Amsterdam	1,17,50	Viyana	4,22
Sofya	65,6360	Moskova	11,00,50

NUKUT (Satış)

	Kuruş		Kuruş
20 F. Fransız	169	20 İ. İsviçre	808
1 Dolar	117	1 Pezeta	16
1 İsterlin	642	1 Mark	49
20 Liret	214	1 Zeloti	20,50
20 F. Belçika	115	20 Ley	19
20 Drahmi	24	20 Dinar	53
1 Florin	83	1 Çernoviç	—,—
1 Şile Av.	22	Altın	9,25
20 Leva	23	1 Mecidiye	35 1-2
21 Kur. Çek.	106	Banknot	237

On bir ay evvelki bir cinayetin sırrı anlaşıldı

Eyüpte kafası, bacakları koparılmış bir ölünün katili yakalandı

Maktulün hüviyeti malûm değildi, katil malûm değildi, bir kumaş parçası işi meydana çıkardı

Bundan tam 11 ay evvel hazira nın 12 inci günü Eyüpte Feshane civarında boş arsalardan birisin - de kafası ve bacakları koparılmış bir beden bulunmuş, sonra da bir başka yerde bulunan bacaklarla kolların ve parça parça edilerek eşkâli tamamen kaybedilmiş kafa nın bu bedene ait olduğu anlaşılmıştı.

O zaman zabıta uzun uzadıya tahkikat ve tetkikat yapmış, hâdi seyi inceden inceye tesbite çalışmış fakat ne parçalanan adamın, ne de parçalayanın hüviyetini tes bit edememişti.

Mumaileyh işin de arkasını bırakmamış, en ümitsiz emarelerden istifade ederek bu cinayetin üzerindeki esrar perdesini kaldırmaya çalışmakta devam etmişti. Zabıtanın bu çalışması boşa gitmemiş ve nihayet hem ölenin kim olduğu anlaşılmış, hem de öldürenlerin hüviyeti tesbit edilmiştir.

Bu esrarengiz cinayetin tahkikle meşgul olan memurlar bu cid - den büyük ve takdir değer muvaf fakıyeti çok ince düşünüşlerine medyundurlar.

Zabıta memurları evvelâ maktulün hüviyetini tesbit işile meş - gul olmuşlardır. Bu pek te kolay olmamış, aylarca bu işin peşinde koşan memurlar her adımda müş külâtla karşılaşmışlar, fakat yıl - mamışlardır. En zayıf emareler - den istifadeye çalışan memurlar günlerce toprak altında kalmış, ko kusu tahammül edilmez bir hal al mış olan ceset parçalarının üze - rindeki çürümüş elbiseleri fevka - lâde itina ile çıkarmışlar ve bunları biribirine ekliyerek bu elbiselerin sahibini aramaya başlamış - lar ve araya araya tâ Refahiyeye ka dar gitmişlerdir. Refahiyede elbiseler tanınmış, birkaç kişi bu elbi selerin Istanbulda amelelik eden Refahiyeli Cako Hasan isminde birisine ait olduğunda ittifak etmiş lerdir. Refahiyeden bu malûmat alınınca memurlar burada Refahi - yeli Cako Hasanı aramaya başla - mış'lar ve Cako Hasanın Haziran iptidasından beri ortadan kayboldu ğunu tesbit edince parçalanmış cesedin Cako Hasana ait olduğun da tereddüt etmemişlerdir. An - cak katilin hüviyetini tesbit etmek bittabi zabitanın işini bitirmemiş, bilâkis ondan sonra katillerin hü viyetini ve cinayetin sureti ikamı tesbit etmek gibi en mühim iş baş lamıştır. Bu işte büyük ve çok güzel bir tesadüf zabıtanın işini kolaylaştırmıştır.

Filvaki Refahiyede Cako Hasa nın köyünde Cakonun âkıbetini mevzuu bahsedilirken, Istanbul - dan köyüne yeni dönmüş olan köy lülerden biri:

— Ben Cakonun Ismail oğlu E min tarafından öldürüldüğünü tah min ediyorum. Çünkü Cako ile E - min arasında bir para meselesin - den ihtilâf vardı, demiştir. Işte bu söz zabıtanın bu sahada da işini kolaylaştırmış, bundan istifade e- dilerek Istanbulda Refahiyeli Ismail oğlu Emin aranmış ve nihayet bu adam Kartalda amelelik e- derken bulunmuştur.

Cako Hasanı tanıyıp tanıma - dığı sorulan Emin tanıdığını söy - miş, ve sualler biribirini velyedin - ce aralarında 3 lira bir alacak me selesi olduğunu söylemiş:

— Üç lira alacağım vardı, iste - dim vermedi, bir gece Dursun ve İbrahim de yanımda olduğu halde onunla kavga ettim, o zamandan beri de ne olduğundan haberim yok, demiştir.

Bu cevap biraz müşevveş oldu ğu için zabıta Dursunla Ibrahi - min adresini tesbit etmiş, bunlarm Refahiye köylerinde bulunduğunu. öğrenince mahallinde tahkikat yap tırılmış ve onlar da:

— Emin bize iftira ediyor, Ca - ko İsmaili öldüren kendisidir. Bi - zim haberimiz yok. O bir para me selesinden dolayı Cakoyu öldür - dü, demişlerdir.

Ortada Cakonun öldürüldüğü mevzuu bahsolmazken bu suretle ölümün itirafı meseleyi aydınlat - mıştır. Bunun üzerine zabıta dün Emini yakalayarak tahkikata başlamış, Eminden evvel de Dur - sun ile İbrahimin Refahiyede ya - kalanması için emir verilmiştir.

Dursun ve İbrahim Refahiyede yakalanmışlar ve Istanbula mü - teveccihen yola çıkarılmışlardır. Bu hafta içinde İstanbula gelme - leri muhtemeldir.Zabıta tahkikatı - na devam etmektedir.

YENİ NEŞRİYAT

Menşelerden bugüne kadar Türk edebiyatı tarihi

Metodoloji ve izahlı Antoloji kısımla - rını havi olmak üzere Lise ve Muallim mektepleri için Muallim Orhan Rıza Bey tarafından Authentique vesikalara istinaden kaleme alınan bu kitap intişar sahasına çıkarılmıştır. Bakalorea ve ehliyetname imtihanlarına girecek - ler için de çok kıymetlidir.

Mülkiye mecmuası

Her ay muntazaman neşredilmekte olan (Mülkiye) nin 37 inci sayısı çık - mıştır.

Gayet güzel bir tabı içinde çıkan bu nüshasile bu kıymetli ilim mecmua - sı dördüncü yılına başlamış oluyor.

İçtimaiyat, hukuk, iktısat ve mali - ye, politik kısımlarında üniversitedeki ecnebi profesörlerinin, mülkiye profe - sörlerinin ve kıymetli genç kalemlerin muhtelif cemiyet meseleleri üzerindeki etütlerini ihtiva eden bu mecmua siya - sî ve içtimaî ilimler sahasında memle - ketimizin en kıymetli ve istifadeli mec - muasıdır. Türk münevverlerine bilhassa tavsiye ederiz.

KULAK MİSAFİRİ

At beslenirken, kız istenirken...

Her sene mayıs gelince şehrin bir kısım halkı yaz mevsimini, açık ve temiz havalı bir köyde geçirebil - mek ümidine düşer. Çiçeklerin nemli kokusunu koklamak, deni - zin sırıltısını, bülbüllerin sesini din - lemek, arasıra sandala binip şöyle bir mehtap âlemi yapmak, insanlar için o kadar derin bir ihtiyaçtır ki birçok fedakârlıklar edilir, bütçe - nin şurasından burasından kısıla - rak yazlığa çıkmıya karar verilir.

Fakat bu kararın tatbiki kolay olmaz. Çünkü, mayısta, sayfiye sa - hiplerinde burun bir karıştır.. İçin - de dört ay oturulacak üç göz oda için bir senelik kirayı birden iste - meğe kalkışırlar. Hem de, kiranın yarısı peşin olmak şartile!..

Tabii, neticede uyuşulamaz. Şe - hirli, yazı gene dört duvar arasın - da geçirmiye mecbur olur. Buna mukabil sayfiye sahibi de, kiracı bulamayınca bütün yaz sinek av - lar.

Geçen gün, Beylerbeyinde Küp - lüce'de bir eve baktım.

Üç odası, minimini bir bahçesi var. Hoşuma gitti. Tutacak ol - dum. Ev sahibi, azametle cevabı kesti attı:

— Seneliği yüz yirmi liraya!..

— Peki ama, ben bir sene otura - cak değilim!...

— Bizce farkı yoktur!..

— Sizce farkı olmıyabilir. Fakat bence farkı var.. diyip yürüdüm.

Bugünler, nerede, hangi evi tut - mak isteseniz, sayfiye sahipleri ile kolayca anlaşmıya imkân bulamaz - sınız.

Geçen gün Şehir Meclisi azasın - dan Sarıyerli avukat Aziz Beyle konuşuyordum.

— Gel, dedi, sana Sarıyerde bir ev bulalım!..

Sordum:

— Ucuz ev var mı?

Güldü:

— Var ama, şimdi değil, ağus - tsu beklemelisin!..

— Kelim geçtikten sonraa mer - hemi başlarına sürsünler. Ağustos - ta sayfiyeyi neyapayım?

Aziz Bey, taşmak için vesile arı - yormuş; dedi ki:

— Ah, bu sayfiye sahipleri!.. Ne meram anlamaz kimselerdir!.. Ba - ri siz gazeteciler bu işle meşgul ol - sanız...

Sordum:

—Ne yazalım?

— Yazınız ki bizde bir darbi mesel vardır: At beslenirken, kız istenirken.. derler.

Ben, sayfiye sahiplerini, gelinlik çağa gelmiş kız analarına benzeti - rim. Talip bir çıkar, iki çıkar. Üç çıkar. Verilmezse, bir daha semti - ne kimseler uğramaz. Kız da evde kocayıp kalır.!

Sayfiye sahipleri, Aziz Beyin söz lerini yabana atmasalar iyi eder - ler..

M. SALÂHADDİN

Beyoğlu Tahsil Müdürlüğünden:

Vergi borcundan dolayı Kasımpaşa'da Sahaf Mühit - tin mahallesinin iplikci fırın sokağında 149 - 149-1 numaralı hanenin ihalei kat'iyesi müzayede suretile 16-5-934 tarihin de çarşamba günü icra edilecektir.

Talip olanların yukarıda yazılı günde saat 14 den 14 buçuğa kadar Beyoğlu kazasında müteşekkil İdare Hey'eti - ne müracaatları. (2336)

HİKÂYE

PİYANGO

Gazeteyi açıp ta 12445 numa - ralı biletin iki yüz bin liralık ik - ramiye isabet ettiğini görmek, 12445 nuzaralı bilet sahiplerinin yüreklerini şöyle hoplatabilir.

Zeki ve şürekâsı mağazasında çalışan kâtip Ahmet Şemsi Efen - di de bir sabah yazıhaneye gelip masasına oturduktan sonra, işe başlamadan evvel sabah kahvesi ni ısmarladı ve yolda gelirken al - dığı gazeteyi açtı. Hemen numa - ralara baktı . Gözlerine inanamı - yordu. 12445 numara kendi bileti idi. İki yüz bin lira kendisine çık - mıştı. Onda biri eder yirmi bin...

Ahmet Şemsi Efendi birden bire zengin olmuştu.

O ande çalıştığı oda gözlerine her zamankinden daha karanlık, daha pis göründü. Kirli masanına baktı, örümcek ağlı dıvarlara bak tı, iğrendi. Nasıl olmuştu da bu kadar sene böyle yerde çalışmıştı.

O sırada kapı açıldı. Başkâtip müteazzim ve kibirli bir tavırla i - çeriye girdi ve temizlenmesi lâ - zım gelen bir dosyayı kâtibin ma - sasının üstüne attı:

— Hemen bu dosyanın hesap - larını çıkar, bana getir, dedi. ve kapıya doğru yürüdü.

Ahmet Şemsi Efendi kendisini tutamadı:

— Biraz daha nazik olunuz efen di, dedi,

Kapıya doğru yürüyen başkâ tip hiç alışmadığı böyle bir hitaba maruz kalınca, birden bire geri döndü. Sert bir sesle:

— Anlamadım, ne söylediniz? dedi.

— Size biraz daha nazik olma nızı söyledim. Insana köpeğe ke mik atar gibi dosya verilmez.

Başkâtip şaşalamıştı. Maama fih kendisini bozmadı:

— Uzun laf istemem, çıkar dos yanın hesaplarını, getir bana.

— Hişt... Beyefendi, senin kar şında uşağın yok. Zaten gık dedi, buraya kadar geldi.

— Onu bana değil, git patrona söyle..

Ahmet Şemsi Efendi şaşkın bir hale gelen başkâtibin önünden hışımla yürüyerek çıktı. Patronun kapısına vurdu:

Giriniz.

Ahmet Şemsi Efendi içi emni yet dolu, doğruca müdürün masa - sına ilerildi, iki yumruğunu ma sanın kenarına dayadı, ayaklarını çaprastlaştırdı:

— Efendim, dedi, on beş sene dir müesesenizde çalışırım.

Ahmet Şemsi Efendinin hiç u mulmayan bu vaziyeti karşısında endişeye düşen müessese sahibi:

— Peki ne olacak? diye sordu.

— On beş senedir ticarethane nin bütün hesaplarını santimine kadar çıkarırım. Şimdiye kadar hiç bir kusurumu gördünüz mü?

— Hayır, görmedik, fakat bu halinizle ne istiyorsunuz?

— Haydi on beş sene değil de, on dört sene olsun, maaşıma kü çük bir zam bile yapmadınız..

— Ellerinizi masamın kenarın - dan kaldırır mısınız, pek mânasız oluyor.

— Mânasız olabilir. Onun için dir ki bu mânasızlıklara artık ta hammülüm kalmadı. Ben şapkamı giydiğim gibi gidiyorum.

— Size ne oldu bugün Ahmet Şemsi Efendi?

— Bir şey olduğu yok.Vazifemi bırakıyorum. Işte o kadar..

Ahmet Şemsi Efendi sokağa çıktığı zaman, ciğerlerinde geniş

bir hürriyet havsı duyuyor, kendi sini dünyaya gelmiş zannediyor du.

Öyle ya, cebinde yirmi bin lirası olan adam.. Doğru piyanko müdi riyetine gitti. Yüzü ekşi bir me mur bileti muayene ettikten son ra:

— Bunun numarası 12445, de di, bu numaraya bir şey çıkmadı.

— Ya 200,000 lira hangi numa raya çıktı?

— 13455 numaraya...

— Ne diyorsunuz? Gazetelerde 12,445 yazıyor.

— Ben gazetelere karışmam. E limdeki listeye bakarım.

* * *

Vaziyet Ahmet Şemsi Efendi i - çin büyük bir felâket manzarası arzediyordu, müdüre kadar çıkış tıktan sonra bir daha eski işine dönmeğe yüzü yoktu. Bu zaman da yeni bir iş bulmak ta hani hayli müşkül bir şeydi. Bütün gün ne yap pacağını düşünerek serseri serse - ri dolaştı. Akşam yeis içinde eve döndüğü zaman, karısı kendisine bir mektup verdi:

— Şimdi postacı getirdi, dedi.

Ahmet Şemsi Efendi mektubu açtı ve okudu:

"Azizim Ahmet Şemsi Bey,

Müesseemizde şimdiye kadar na muskârane ifayi vazife ettiğiniz hepimizin malûmudur. Zam iste mekte haklı olduğunuzu kabul ediyorum. Buradan gidişinizi bir sinir meselesi addedelim ve hâdi seyi unutalım. Yarın vazifenize ge liniz. Maaşınıza yirmi lira daha zammedilmiştir. Selâmlar, hürmet ler..

SEM

ZAYİ: Kasımpaşa askerlik şubesinden aldığım askeri vesikamı zayi ettim yeni sini alacağımdan hükmü yoktur. Halil oğlu Asım. Şibin Karahisar 1314.

RADYO

Bugünkü program

İSTANBUL,
18,30: Fransızca ders. 19: Muammer Bey rafından monoloğ ve ajans. 19,30: Alatürk musiki neşriyatı. (Ekrem B. Ruşen B. Cecd B. Şeref B. Yahya B. Cevdet B. Vecihe H. S miha H. Nedime H.) 21,15: Ajans ve bors haberleri. 21,25: Orkestra tarafından muht lif eserler (Viyilonsel solo) Mesut Cemil tarafından.

VARŞOVA, 1415 m.
18: Taganni. — Konferans ve sair sözle 21,05: Hafif orkestra musikisi. 22: Aktüalit 22,15: Senfonik konser. 23: Esperontaca ko ferans. 23.20: Dans musikisi. 24: Müsahab 24,05: Dans musikisi.

BÜKREŞ, 364 m.
18: Radyo orkestrası. 19: Haberler. 19, Hafif musiki. 20: Universite dersleri. 20,2 Plâk. 20,45: Konferans. 21: Oda musikisi. 30: Konferans. 21,45: Taganni (Mme Silvi Tiron.) 22,15: Keman konseri

BUDAPEŞTE, 550 m.
19,30: Piyano konseri (Sandor Laszlo). Konferans, 20,30: Fransız Leharın "GIUITT isimli operası (Peşte operasından nakle 24,20: Fransızca konferans. (Cimnastik şa piyonluğu hakkında.)

HAMBURG, 332 m.
20: Eski Haydelberge dair. 20,40: Schill senesi. 21,10: Saar havzası hakkında neşriy 24: Schiller senesinin açılma merasimi. s L9U,j5sıa

KONİGSVUSTERHAUSEN,
18,55: Salist konseri. 19,25: Bilmece köş 19,55: Şiirler. 20: Halk şarkıları. 20,30: De (Italyanca). 21,10: Saar havzası konfera 21,30: Avusturya eserlerinden filharmo konser. 24: Schiller neşriyatı.

MOSKOVA, 1724 m.
19,30: Taganni ve oda musikisi. 20,30: M sahabe. 21: Kafkas havaları. 23,05: İngiliz neşriyat. 24,05: Almanca neşriyat.

BELGRAT, 437 m.
20: Orkestra konseri. 21: Jübliyanadan kil. — Haberler. — Dans musikisi.

ROMA, NAPOLİ, BARİ
21,45: Karışık konser. 22,15: Piyes. dans musikisi.

ŞİMALİ ITALYA GRUPU
21,45: Üç perdelik piyes. — Müteakib Dans musikisi.

PRAG 470 m.
20,35: Karışık konser ve şarkılar. — Mü habe. 22: Plâk konseri. 23: Haberler.

BRESLAU, 316 m.
19,40: "Evlenme pazarında seyahat,, isi Silisya temsili. — Muhtelif. 21,30: Filharm nik konser. 23,40: Dans musikisi.

VIYANA, 507 m.
20,15: Askeri konser. 21: Milli duygul 21,15: Muhtelif. 21,45: "Es ruft eine Melod isimli musikili skeç. 22,20: Moc Regerin esc rinden konser. — Müsahabe, haberler, 23, Akşam konseri.

İçki aleyhinde konferan

Cümhuriyet Halk fırkası ve b meyanda Halkevinin alkol ve k mar hakkında halkı aydınlatma için tertip ettiği seri konferansla dan biri de dün akşam Halkevin de Dr. Fahrettin Kerim Bey tar fından verilmiştir. Konferansçı v cut, idrak, hâfıza ve çalışma ka biliyeti üzerindeki temenniyatın objektif bir tarzda anlatmış ve i ki kullananlardaki ruhî hastalık ları izah etmiştir.

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

ABONE ÜCRETLERİ :

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez.— Müddet geçen nüshalar 10 kuruştur.— Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müra caat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliye tini kabul etmez.

Harik Hayat Kaza ve Otomobil

Sigortalarımızı Galatada Ünyon Hanında Kâin
ÜNYON SİGORTASINA yaptırınız.
Türkiyede bilâfasıla icrayı muamele etmekte olan

ÜNYON

Kumpanyasına bir kere uğramadan sigorta yaptırmayınız.
Telefon : Beyoğlu 4.4888 2470

Milliyet'in edebî tefrikası: 72

KANLI SIR

Yazan: Mahmut YESARİ

— Istıraplarını, kimse ile paylaş - mak istemiyorsun.

— Çünkü insanlara güvenemiyo rum.!

— Haklısın....

Ve düşündü, düşündü, ayağa kalktı:

— Demek şimdi Fransois'dan vaz mı geçiyoruz?

— Hayır... Çok muvafık...

Germaine, bir sigara yaktı, ma - sanın etrafında dolaşmağa başla - dı:

— Seni, gene anlayamıyorum.. Fakat beis yok....

Cevap vermedim. Fransois'ı ta - nımaklığım onu sevindirmişti. Ha - yatımın bir kısmı, bir parçacığı hakkında malûmat edinecekti.

Çok bir şey öğrenemiyecekti. Fransois'da beni, tanımıyordu.

Düşünüyordum; benim ismimi duyunca,Fransios'ta ne yapacaktı? Onu görmek istiyordum. Bu, benim için mukavemet edilmez bir ihti - yaçtı. Fakat Ferhundeyi, onun ya - nına yerleştirmekle iyi mi ediyor - dum, yoksa fena mı?

Germaine, önümde durmuştu; sigarasını tablaya bastırdı:

— Mösyö Raymond öldü. Fran - sois, yalnız başına yaşıyor.

Merakla sordum:

— Fransois evlenmedi mi?

— Hayır, Hüsrev Bey!

Fransız kadınının ciddiyetinden, verdiği haberin üzerimde bırakacağı tesiri anlamak istediği pek belli idi.

Donuk donuk baktım:

— Halbuki çok sevimli bir kızdı da...

— O, evlenmek istemedi! Hâlâ da genç...

— Ne iyi?

Germaine, elini omuzuma daya - mıştı:

— Sen, Fransois'ı sevmişsin, a - zizim!

— Sevecek, sevişecek kadar u - zun zaman ahbaplık edemedik.

— Sevmek, sevişmek, zaman işi değildir.

Birden Neşidenin, sevmek hak - kındaki düşüncesini, kanaatini, kararını hatırlamıştım. Kalbim ür - periyordu:

— Bir şarap daha ver!..

— *18* —

Sırrı Nevres, gözlerinden kıvılcımlar saçılarak bana bakıyor:

— Bu, ne demek, rica ederim, Hüsrev Bey, lütfen bana, izah e - der misiniz?

Ellerim pantalonumun ceplerin - de, kayıtsızca omuz silkiyorum:

— Neyi izah edeyim, Sırrı Bey?

Sırrı Nevres, âdeta diş gıcırda - tıyordu:

— Ferhunde, nerede?

— Onu, siz, benden daha iyi tanıyorsunuz.

— Bu, sualime cevap değil...

Onun kafa tutuşu sinirlerime do - kunmağa başlamıştı, yavaş yavaş sükûnetimi kaybediyordum. Sert bir sesle:

— Affedersiniz ama, beni istin - taka mı çekiyorsunuz? dedim.

Tavrımın değişişi onu şaşırtmış - tı:

— Hayır.... Sadece soruyorum. Ferhunde nerede?

— Bunu, başkalarına sormuyor - sunuz da, neye bana soruyorsunuz?

— Seminenin evinde, Ferhunde ile tanıştınız. O günden sonra, Fer - hunde, tamamile değişti. Ve dört beş gün sonra da ortadan kayboldu.

— Yani, Ferhundeyi ben mi kaçırdım?

Sırrı Nevres, kaşlarını kaldır - mıştı:

— Sizden şüphelendiğimi itiraf - tan kendimi alamıyacağım. Fer - hunde, beş parasız bir kadın. Nere - ye gider? Semineye borcu vardı, Onu da ödememiş. Böyle çabuca - cık, paralı bir dost bulabilmesi, az çok su götürmez mi?

Artık fazla geliyordu, suratımı asarak hiddetle bağırdım:

— Bunlardan bana ne? Velev, ben, kaçırmış olayım, bundan, si - ze ne? Siz, bir belâdan kurtuldu - ğunuz için sevineceğiniz yerde..

Sırrının da hiddetten dudakları titiriyordu:

— Artık, şüphelerimin bir ha - kikat olduğunu anladım. Bu, kâfi.. Peki, Germaine'le ne diye ve ne maksatla aramı açtınız? Bu, âdeta, doğrudan doğruya benimle uğraş - mak... Niçin benimle uğraşıyor - sunuz?

Elimle, sakin olmasını işaret et - tim:

— Suallerinizin cevaplarını, e - ğer bitarafane düşünecek olursa - nız, kendiliğinizden bulabilirsiniz.

Sırrı Nevres, duraklamıştı.

Kaşlarım çatık, suratım asık, devam ettim:

— Evet... Şimdi sorduğunuz değil, ileride soracağınız sualle - rin cevaplarını bile... Bilinen şey di, ne diye tekrarlayalım?

Sırrı Nevres, tehdit eder gibi yaklaşmıştı:

— Benimle uğraşmaktan sizi menediyorum!

Kollarımı kavuşturarak gül - düm:

— Kuvvetlerimizi deneyebili - riz.

Dik dik, hain hain bakıyordu:

— Paranıza güveniyorsunuz, de ğil mi?

Şiddetle başımı geriye itim:

— Hayır.. Bileklerime de güve nebilirim. Hem ortada kırılmış dö külmüş bir şey yokken, ne diye, bu kadar parlıyorsunuz? Ger - maine, artık yorgun, bitik. Onun biraz dinlenmesi, refahı mı sinirle rinize dokunuyor? Ferhundeyi za ten başınızdan atmıştınız atmıştı - nız? Bu iki çiçekten alacağımız ba lı almışsınız. Daha ne istiyorsu - nuz? Hâlâ onların peşinde koş - maktaki maksadınızı anlayamı - yorum! Sırrı Nevres, benim kar - şımda, asıl kendi kuvetini dene yormuş gibi beni dikkatle süzüy du. Beyaz saçlarım, ona belki g be ümidi verebilirdi. Fakat he nüz çökmiyen belim, titremiye dizlerim ve dik duran omuzları onu herhalde düşündürüyord Sesinin perdesi biraz düşmüştü:

— Peki, sizin onlardan ne is fadeniz var?

— Ben, her hareketinde bir tifade güden bir adam değilimd

Sırrı Nevres, acı acı güldü:

— Yani merhamet mi? Beni şayanı merhamet başka tanıdık rım da, eğer arzu ederseniz siz le onları da tanıştırayım.

— Beni minnettar edersiniz.

* * *

Germaine, Ferhundeyi Fran sovazın yanına yerleştirdi. Sı Nevresten yana artık tehlike yo yalnız ben, Fransovazı görm için çıldırıyorum. Fakat iki ha tayı geçiyor, köşke gitmedim. K dekiler, merak içindedirler. Neş de ile doktor, biribirlerine sor yorlardır:

— Hüsrev amca, nerede acab Birden bire kayıplara karıştı?

— Hüsrev amca havalandı ga liba!

— *Bitmedi* —

Belediye reisi ile hatipler Şehir meclisinde karşı karşıya!

(Başı 1 inci sahifede)
masını sabırsızlıkla bekliyordu.

Samiin locasında vali beyin ailesi Hanımefendi ve kerimesi, Esnaf Bankası işini tahkik eden müfettişlerden Remzi Saka Bey, banka müdürü Hamdi Rasih Bey ve daha bazı tanınmış zevat ta göze çarpıyordu.

Celse açılıyor

Saat 14 ü beş dakika geçiyordu. Vali ve belediye reisi Muhittin B. geldi ve kürsüye çıktı. Herkeste olduğu gibi Muhittin Beyde de bir heyecan hissediliyor, biraz asabi ve sinirli gözüküyordu. Divanı riyaset kâtiplikleri mevkilerini Abdülkadir Ziya ve Sadi Beyler işgal ettiler. Aza yerli yerinde idi. Muhittin Bey etrafa göz gezdiriyordu. Fırka vilâyet idare heyeti reisi Cevdet Kerim Bey salonda yoktu. Kulaktan kulağa Ankaraya gittiği söyleniyordu.

Muhittin Bey celseyi açıyor

Muhittin Bey saat tamam 14,33 de söze başlıyarak celseyi açtı. Dedi ki:

— Muhterem efendiler, Şehir Meclisi bu devre müddetini ikmal ettikten sonra, Mecliste mühtacı müzakere birkaç meseleyi müzakere etmek üzere sizi fevkalâde içtimaa davet etmiş bulunuyorum. Ruznamede Esnaf Bankası işi, 1931 senesi hesabı katîisi, bütçede bazı tadilât, ve Süyüz neft şirketi ile yapılan bir mukavele meselesi vardır. Ekseriyet vardır, celse açılmıştır. Yalnız sözüme başlamadan evvel, Mecliste Üsküdar azası Vehbi Beyin vefat ettiğini haber vermekle müteessir bulunuyorum. Heyetiniz namına Divanı riyaset ailesine beyanı taziyet etmitşir. Merhumun hâtırasını tazizen bir dakika sükûta davet ediyorum.

Vehbi Beyin hâtırası için bir dakika sükût edildikten sonra Muhittin Bey dedi ki:

— Ruznamemiz madde sırasile Esnaf Bankası işinden başlayacağız.

Dahiliye Vekâletinin tezkeresi

Bu hususta Dahiliye vekâletinden aldığım tezkereyi de aynen okuyorum.

Bu tezkere okundu. Dahiliye vekâleti bu tezkeresinde hülâsaten şunları söylüyordu:

"Son günlerde İstanbul matbuatında vâki olan neşriyat ile Büyük Millet Meclisindeki müzakereler malûmdur. Belediye kanununun 4 üncü maddesi mucibince, Şehir Meclisini 8 Mayıs 934 tarihinde içtimaa davetle, Esnaf Bankası meselesinin ruznameye alınmasını rica ederim.,,

Muhittin Bey:

— Dahiliye vekâletinin ve Meclisin arzusu üzerine sizleri davet ettim. Esnaf Bankası hakkında, evvelce meclisten ayrılan heyet bir rapor yazdı. Bu rapor burada konuşuldu. Matbuatta akisleri oldu. Birçok münakaşalar cereyan etti. Herkes söyledi. Fakat yalnız belediye makamı bir şey söylemedi. Binaenaleyh ilk sözü bendeniz alacağım. Riyaset makamından hitabet makamına geçeceğim. Sadettin Ferit Beyin Meclise riyaset etmesini rica ederim.,,

Muhittin Bey kürsüden inerek belediye makamına ve müdürlerine mahsus olan riyaset kürsüsü önündeki mahalde oturdu. Meclis birinci reis vekili Sadettin Ferit Bey kürsüye çıktı.

Muhittin Beyin evvelâ bizzat kürsüye çıkması zarurî idi. Çünkü meclis müddetini ikmal etmiştir. Fevkalâde içtimaı belediye reisinin bizzat açması kanun iktizasındandır.

Muhiddin Beyin izahatı

Muhittin Bey ayağa kalktı. Sözlerine başladı. Azalar, samiin, herkes kulak kesilmişti. Muhittin Bey dedi ki:

— Muhterem arkadaşlar, sözlerimde şahsî kanaatler, indî mülâhazalar olmıyacaktır. Yalnız hâdiseleri konuşturacağım ve vesikalar okuyacağım. Arkadaşlardan söz almak istiyenler, sözümü bitirinceye kadar müsaade etsinler. Müzakeratı takip eden matbuat mümessillerinden de rica ederim. Sözlerim söylendiği gibi yazılsın, çünkü söz, söyleyene aittir, kendi hislerini yazacakalrı şeye karıştırmamalıdırlar. Esnaf Bankası müzakeresine girmeden evvel muhterem heyetinizi çok aşyanı dikkat bir nokta üzerinde durmağa davet edeceğim. Bu noktayı bilhassa tebarüz ettireceğim. Esnaf Bankası vaziyetini tetkik için aranızdan bir heyet seçmiştiniz. Bu encümen mesaisini üç dört ay evvel bitirmişti. Fakat hazırlanan rapor meclisin son içtimaının son günü mevzuu bahsoldu. Galip Bahtiyar Bey arkadaşımız mevzuu bahsetti. O içtimada ben yoktum, Ankarada idim. Muavin Hâmit Bey, raporu tetkik etmediğini söyledi. Çünkü raporun makama üç dört gün evvel verildiğini söyledi. Galip Bahtiyar Bey raporun meclisin son içtimaından bir hafta evvel makama verildiğini iddia etti. Ben vaziyeti tetkik ettim. Riyasete tevdi edilen rapor budur. (Muhittin Bey elinde raporu göstererek) bu raporun tarihî yoktur. Encümen kalemine verilmiştir. Kalemde üzerine kayıt numarası olarak 10 Nisan yazılmıştır. Raporu makama veren şu tezkere de gene tarihsizdir. Muavin Hâmit Bey tezkerenin 12 Nisan perşembe günü makama verildiğini söylüyor. Nasıl bir hafta evvel verildiğini iddia ediyorlar; bu noktayı anlamak faydalı olacaktır.

Rapor matbaaya verilip tabedilmemiştir. Teamül hilâfına olarak rapor mecliste okunmuştur. Rapor tekemmül etmeden Meclise gelmiştir. Çünkü tahkikat için Ticaret odasından iştirak eden mümessiller raporu imza etmemişlerdir. Bu şeraitte raporun müzakeresine imkân yoktu. Gümrükten mal kaçırır gibi derhal gözümüze soktular. Bir sürpriz yaptılar. Binaenaleyh başlangıçtaki bu tavru hareket benim şüphe ve tereddüdümü davet etmiştir.

Meselenin esasına geçiyorum. Rapor tabedilmeden, azaya dağıtılmadan ruznameye konmaz.. Bu, usuldür. Çok defa aksi oldu ve meclis reddetti. Rapor riyasette dört gün kalmıştır. Kalemeverildiği ve kayıt tarihi 12 Nisandır. Bugün perşembedir. Ertesi günü cumadır, tatildir. Arada yalnız cumartesi günü kalıyor. Ertesi günü pazar ve meclis içtima etmiştir. Bu vaziyette raporun ruznameye alınmasına imkân yoktu. Bu vaziyet üzerine, mecListeki müzakeratın matbuatta türlü akisleri olmuştur. Bir gazetenin yazı işleri müdürü içimizde aza olan bir arkadaşımız efkârı umumiyede bizi hakikat kaçakçısı olarak teşhir etmeğe kalkışmıştır.

Milliyet gazetesi ve Muhittin Bey

Bakınız şimdi Milliyet gazetesinde raporun ne vakit makama verildiğine dair olan yazıyı okutuyorum.

Vali Beyin yanında bulunan belediye hesap işleri müdür muavini Nail Bey Milliyet gazetesinin 17 Nisan 934 tarihli nüshasında Esnaf Bankasına ait yazının mevzuu bahis kısmını okumuştur.

Vali Bey sözüne devam ederek demiştir ki:

— Bu hikâye böyle devam etmiştir. Bankaya gelelim: Banka 1905 senesinde teşekkül etmiş ve belediyede 10 bin lira sermaye ile iştirak etmiştir. Altı sene sonra 930 senesi bilmem hangi ayında fırkanın vilâyet grupu heyetinden bir davet alıyorum. Orada bir müzakere açıldı. Dediler ki: Esnaf Bankası vaziyeti iyidir. Belediye, sermayesinin tezyidine iştirak etsin. Ben dedim ki: Esnaf Bankası maksadı teşekkülünün fevkine çıkarak iddialı işler yapmayalım. Bankanın gayesi başkadır. Biz para vermiyelim.,, Bu noktai nazarım dinlenmedi. Fırkanın o içtimaında zabıt kâtipleri Avni, Mehmet Ali (Beyoğlu) ve Abdülkadir Ziya Beylerdi. Bu arkadaşlar şimdi buradadırlar.

Muhittin Bey bu zevata dönerek sordu:

— Öyle mi oldu, arkadaşlar, muhalif kaldım mı?..

Avni, Mehmet Ali ve Abdülkadir Ziya Beyler:

— Öyle oldu, cevabını verdiler.

Muhittin Bey sözüne devam etti:

— Size tezyidi sermayenin karar verildiği tarihteki bir zabtı okutacağım. Bu, meclis bütçe encümeninin 930 tarihli mazbatasıdır.

Nail Bey bu mazbatayı okudu. Mazbatada, Mecliste Abdürrahman Naci ve Avni Beylerin, Esnaf Bankasının sermayesinin tezyidi için verdikleri takdirde muvafık olduğu, emanet tarafından 70 bin liralık hisse senedinin satın alınmasının münasip bulunduğu zikrediliyordu.

Mazbata okunduktan sonra Muhittin Bey dedi ki:

— Üsküdar tramvayları işinde de böyle oldu. Ben tek başıma bu tramvay işine muhalif kalmıştım. Ne garip tir ki bir zamanlar esasına muhalif bulunduğum bir meselenin, bilâhara hesabını vermeğe mecbur oluyorum. Bu 70 bin lira meselesi, şimdi burada aza bulunan ayni hayrihah arkadaşımız, umumî neşriyat müdürü bulunduğu gazetesinde, bu parayı zavallı tanzifat amelesinin parası olarak gösteriyor. Bakınız size o nüshayı okutayım.

Hesap işleri müdür muavini Nail Bey Milliyet gazetesinin Esnaf Bankası meselesine dair yaptığı neşriyat ara rasında, tanzifat amelesinin bu 72 bin lirasına dair olan kısmı okudu.

Muhittin Bey dedi ki:

— Bunun vebali de bizim hesabımıza... Halbuki bu parayı biz Şehir Meclisi kararile Esnaf Bankasına verdik. Siz karar verdiniz.

Burada mühim bir nokta var. Meclisler biribirlerini ikmal eden şeylerdir, her devre ayrı değildir. Size Cevdet Kerim Bey arkadaşımızın 15 Nisan 1939 tarihinde mecliste, bu nokta üzerinde söylediği sözleri zabıtlardan okutayım.

Bu zabıt okundu. Cevdet Kerim B. bu beyanatında, hülâsaten, müddetleri biten, Şehir meclisinin tazelendikçe bile bir olduğunu, ayrılık bulunmadığını, daima belediye menfaati gözönünde bulundurulduğunu söylüyordu.

Muhittin Bey devam etti:

— Cemiyeti belediye 1930 tarihinde bankayı mükemmel buluyor, 1934 senesinde Şehir meclisi aksini söylüyor. Bu iki mütenakiz rapordan ben hangisini dinleyeyim?..

Tahkikat yapar, heyetin, son raporunda zikredilen otomobil işi 927, tayyare 927, su işi 927, süt işi 927, Volf 929, Kenan Ali işi de 930 senesinde olmuştur. Bu işlerin hepsi, bankanın iyi yürüdüğü zamana aittir. Bu bir görüş meselesidir. Bir kısım arkadaşlar iyi görür, bir kısmı fena görür. O zaman bu işleri tetkik etmiş olan arkadaşlarımız, bunların selâmetine kail olmuşlardır. 929 senesinde Bankanın hariçteki itibarını göstermek için şunu söyliyeyim: Bir tüccar bankanın 30 bin liralık hisse senedini mübayaa etmiştir. 927 senesinde banka yüzde 10, 928 de 14, 928 de 6,5 temettü tevzi etmiştir. bunu görenler bankanın iyi işlediğine hükmetmiş olabilirler. Bankanın kaybolan sermayesi bu suretle takdirlere mazhar olmuştur.

Bir de bankanın matlûbatı vaziyeti vardır.

İdarei hususiye bankaya hakikaten 70-80 bin lira bir para yatırmıştır. Bankanın son vaziyetinde bu para da yok olmuştur. Bu mevduattan benim hiç haberim yoktur. İdarei hususiyenin bu mevduatı 929 da başlamıştır. Yani bankanın parlak zamanlarında olmuştur.

Muhasebei hususiye müdürlüğüne banka o zaman bir tezkere yazarak mevduattan bir kısmının Esnaf bankasına yatırılmasını istemiştir. Bu tezkere 16 mayıs 1929 tarihlidir.,,

Muhittin Bey bu tezkereyi de aynen okutmuştur. Muhittin Bey sözüne devamla demiştir ki:

— O zaman idarei hususiyenin 2 milyon lira kadar parası vardı. Bu parayı muhtelif bankalara yatırmıştı. Esnaf Bankasına da parayı yatıran muhasebei hususiye müdürü Şemsi B. merhumdur. Esnaf Bankası yüzde on faiz veriyordu. Bu faiz parlak görülerek para verilmiş olabilir. İdarei hususiye müdürünün sun'ü taksiri olmadan bu para maalesef batmıştır. Bankaya konan sermaye ile idarei hususiyenin mevduatının tediye suretleri tamamen normal şekilde, benim sun'ü-taksiratım olmadan, şu vesikalarla sabittir ki dürüst cereyan etmiştir. Bu böyle olmakla beraber, bankanın veznesinde bugün para mevcut olmaması bir hakikattir. Banka niçin bu hale geldi? Bunun hakikî sebeplerini bugün dahi maalesef bilmiyorum. Meselâ su işinde 20 küsur bin lira batmıştır. diye bir iddia var. Fakat bu para bugün kabili tahsil vaziyete girmiştir. Ticaret ve sanayi bankası da tasfiyeye başlanmıştır. Derhal temettü tevzi edecektir.

Biz bankayı mürakabe etmek salâhiyeti kanuniyesine malik değiliz. Hesaplarını da biz vize edemeyiz. Anonim şirketlerin usulü mürakabesi tamamen adlî sistemlere bağlıdır. İdarî sistem mevzuu bahis değildir. Yalnız birkaç nokta müstesnadır. Ait oldukları vekâletler idarî bazı müdahaleler yapabilirler. Maamafih bankanın batmış olması, hiç bir vatandaşı asla affettiremez. Ben de ayni şiddetle, bu bankanın bu hale gelmesinden mütevellit mesullerin bulunmasını, tecziye edilmesini isterim. Bir suiistimal olmuş mudur. Bunu ancak kanunen salâhiyettar olan murahhaslar takdir eder. Ben bu dakikada, bu mesuliyetleri tayin edecek vaziyette değilim. Esasen, en son rapor, ne de evvelki müzakereler bu işi tayin etmemiştir. Son rapor vaziyete yeni bir ışık vermemiştir. Netekim, geçen sene Esnaf Bankası hakkındaki müzakereler esnasında, bankanın nasıl kurtulması mümkün olacağını tetkik etmek üzere bir heyet teşkil ettiniz. Bu da, bankanın niçin fena vaziyete düştüğünü tetkik için idi. Bu heyetin raporu Meclisin son içtima günü müzakere edilirken söz alan arkadaşlardan Esnaf Bankası vaziyetini kimisi hiyaneti vataniye, kimisi Staviski, kimisi suiistimal, kimisi suiidare, kimisi de lâkaydi ve ihmal ile tasvir etti.,,

Muhittn Bey bu sırada, meclisin o içtimaına ait zabıtları okuttu. Müteakıben de tahkik komisyonunun teşkiline karar verilen 12 Nisan 1933 tarihli içtimaına ait zabıtları okuttu.

Muhittn Bey sözüne devam etti:

— Bu son yeni raporla yazılan şeyler 13 ay evvel Mecliste münakaşa edilmiş, aynen söylenmiştir. Bankanın yürütülmesi veya yıkılması re'sen meclisin malı olmuştur. Yeni rapor eski vaziyeti tenvir etmemiştir. Hepsi evvelce malûm şeylerdir.. Niçin ben bankayı meclis harici olarak re'sen yıkmadım. Bankanın bugünkü vaziyeti bir emri vâkidir. Ben 1931 senesinde bunu anladım. Yalnız bir rapor aldım, Muavin Nuri Bey bir rapor verdi. Bankayı kurtarmağa çalıştık. Ben, bankayı, belediye reisi sıfatile hiç mağdur tutmadım. Ya ticaret kanunile tasfiyesini talep edeceğiz, yahut iflâs talep edeceğiz. Delilsiz bir davayı tahrik etmek bana düşmezdi.

Geçen seneki hesapla da, blânçoda banka 49 bin lira borçlu gösterilmiştir. 1931 de umumî buhran münasebetile piyasada her gün panik halinde iflâslar vardı. Vaziyet fena idi. Bir de, belediyenin alâkası bulunan bankayı iflâs ettirmek asla hayırlı olmazdı. Esnaf bankasını derhal yıkmakla, küçük mevduatı derhal mahvedecektik. Buna da hakkımız olsa gerek.. O zamandan beri banka, yani 4 senedir ayaktadır. Küçük mevduat tamamen ödenmiştir. Şimdiye kadar 11 bin küsur lira borç ödenmiştir. Bankanın bu seneki blânçosunda 3 bin lira kâr vardır.

Bankanın feshi lâzımgeldiğine dair şimdiye kadar hiç bir iş'arı resmi almadım. Ne bankadan, ne de bankada bulunan belediye mümessillerinden..

Banka vaziyetini tahkik eden son heyet azası araşında da ihtilâf vardır. İki aza bankanın feshi traftarı, ikisi de muhafazası taraftarı olmuşlardır. Bu rapor mebdei harekettir.

Mesuller herhalde ceza görecektir. Herkes Esnaf Bankası işinden bahsediyor. Ben, gene belediye ile alâkadar bir diğer meseleden bahsedeceğim. Efendiler, belediye kasasından 160 bin lira alan ve Cevdet Kerim Beyin riyasetinde olan kadınları çalıştırma yurdunun da mevcut binasından başka elinde birşey kalmamıştır. Bu müessese bir anonim şirket te değildir. Bu müessese, fıkaranın beş on kuruş olarak gene belediyeye verdiği vergi ile toplanmış paradır. Belediyenin kasasından çıkmıştır. Bu meseleyi niçin mevzuu bahsetmiyorsunuz?

Muhittin Bey bunları söylerken Mecliste umumî bir hareket baş gösterdi. Sesler yükseldi:

— Usulü müzakereye muhaliftir, sadada giriniz..

— Mevzuumuz haricindedir.

— Esnaf Bankasını konuşuyoruz.

Galip Bahtiyar Bey - Muhittin Bey

Galip Bahtiyar Bey ayağa kalktı bağırıyordu:

— Mevzuun haricine çıkıyor, fevkalâde içtimada ruzname harici şey müzakere edilemez.

Muhittin Bey son derece asabî elşti. Bağırmağa başladı:

— Ne korkuyorsunuz Galip Bahtiyar Bey?. Neden sözümü kesmek istiyorsunuz?. Esnaf Bankasını batıranlara lânet olsun, diye bağırıyordunuz...

Galip Bahtiyar Bey — Bugün konuşma mevzuumuz bu, değildir, derdi. Ve salondan çıktı. Muhittin Bey daha asabiyetle ve yüksek sesle:

— Kadınları çalıştırma yurdu meselesi ile de doğrudan doğruya Cevdet Kerim Bey ve arkadaşları alâkadardır. Niçin ses çıkarmıyorsunuz? Esnaf Bankasında mürakıp bulunan Abdürrahman Naci Bey, Kadınları çalıştırma yurdu başında bulunan ayni Abdürrahman Naci Beydir.,,

Mecliste gürültüler

Mecliste gürültüler çoğaldı. Bir çok aza ayağa kalkmıştı. Sesler yükseliyor, sıra kapakları vuruluyordu. Azadan Necip, Ali Rıza ve Etem İzzet Beyler ayağa kalkarak bağırıyorlardı:

— Mevzu haricine çıkılıyor. Temiz işleri kirli meselelere karıştırmamak lâzımdır. Reis Bey sözü kesiniz.

Reis Sadettin Ferit Bey mütemadiyen çan çalıyor, sükûneti iadeye çalışıyordu. Gürültü gittikçe artıyordu. Herkes hararetlenmiş, asabîleşmişti. Senihî Bey:

— Mevzuumuz Esnaf Bankası meselesidir. Başka şey istemiyoruz. Meclisi terkederiz, diye bağırdı.

Usulü müzakere de bozulmuştu. Bir çok aza ayni zamanda bir şeyler söylüyordu. Muhittin Bey Doktor Hikmet Beye bağırıyordu:

— Sözümü kesiyorsunuz, söz vermiyorsunuz, Hikmet Bey size soruyorum, Esnaf Bankası işini Staviski kelimesi ile tavsif ettiniz, Staviski kimdir.?

Hikmet Bey — Sıram gelince söyliyeceğim.

Muhittin Bey bağırıyor

Reis gürültüyü bir türlü durduramıyordu. Muhittin Bey gene bağırıyordu:

— Bir barcı, bir kafeşantancı Derviş zade İbrahim Beyin belediyeye olan 6 bin lira borcunu kurtarmak için avukatlığını alan, günlerce, koridorları aşındıran kimse şimdi buradadır. Niçin bir şey söylemiyor?.

Fırka ve Muhittin Bey

Muhittin Bey devam ediyor:

— Burada bir şey hissediyorum. Fırka kimsenin hususî malikânesi değildir.

Bu sırada gürültüler gene arttı. Muhittin Bey usulü müzakere haricinde bir bahse giriştiği için makamı riyaset sözünü kesti.

Bunun üzerine Ali Rıza Bey (Yeşilköy) söz alarak dedi ki;

— Muhittin Beyefendi Esnaf Bankasından bahsederken sadat haricine çıkarak kadınları çalıştırma yurdunu misal olarak mevzuu bahsetmişlerdir. Ve bu sırada C. Halk Fırkası kimsenin malikânesi değildir, demişlerdir. Bundan maksatlarını anlayamadım. Eğer bir tariz ve taarruz istihdaf ediyorlarsa, evvelemirde şunu arzedeyim ki Cümhuriyet Halk fırkası hiç kimsenin malikânesi değil, Türk milletinin ülküsü ve Türk milletinin öz malıdır. Bunu tesbit ettikten sonra şunu da efkârı umumiyeye işittirmek isterim ki Cümhuriyet Halk Fırkasının mensupları açık alınla yaptıklarının hesabını her zaman ve her yerde vermeğe hazırdırlar. Bunu tebarüz ettirmek için söz aldım, o kadar..,,

Muhittin Beyin banka ile hususî münasebetleri

Muhittin Bey gene asabiyetle yerinden kalktı. Söz alarak dedi ki:

— Size açıkça Esnaf Bankası ile olan hususî münasebetlerimi de anlatayım: Esnaf Bankası ile iki münasebetim olmuştur. Birincisi, bir arkadaşım Bankadan 500 lira borç almıştı. Ben kefil olmuştum. Arkadaşım parayı ödeyemedi. İkincisi süt şirketi için altı bin lira almıştık. O zaman da bazı arkadaşlarım ile ben kefil olmuştum. Süt şirketi işinde, biz, belediyeyi temsil ediyorduk. Süt şirketindeki rolüm de bundan ibarettir.,,

Muhittin Bey Süt işine dair Mecliste evvelce geçen müzakeratın zabıtlarını okuttu. Sonra dedi ki:

— Süt işi de budur. Şimdi benim teklifim var. Ben Esnaf Bankasını tasfiye etmekten başka çare göremiyorum. Bunu tahtı karara almanızı rica ederim.

Aza arasında konuşmalar oldu. Gene gürültüler başladı. Reis, beş da -

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Denizcilere ilân

İSTANBUL DENİZ TİCARET MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

İstanbul Türk Anonim Elektrik Şirketi tarafından Galata Köprüsünün Haliç tarafında ve köprüye bitişik olarak bir ucu Galata'da Mehmet Ali Paşa Hanı önünden diğer ucu Eminönünden geçmek üzre deniz altına bir elektrik kablosu döşenecektir.

Bu kablo 8 - 5 - 934 tarihinde n itibaren kablo dubası tarafından onbeş gün zarfında seyrisefere mani teşkil etmemek üzre konacağı ve duba kablo döşeyen gemilere mahsus alâmetleri taşıyacağı denizcilere ilân olunur. (16487)

2649

RADYO PROGRAMI

13 Mayıs Pazar

İSTANBUL:
18,30: Plâk neşriyatı. 19: Ruşen Ferit B. tarafından musiki hakkında musahabe. 19,20: Ajans ve Borsa haberleri. 19,30: Alaturka musiki neşriyatı Ruşen Bey ve arkadaşları. 21,15: Ajans ve borsa haberleri. 21,25: Bedriye Rasim hanımın iştirâkile radyo orkestrası.

VARŞOVA,1415 m.
17,20: Plâk. — Musahabe. 18,15: Tagannili orkestra konseri. 19: Muhtelif. 19,40: Piyano konseri. 20: Musahabe. 20,25: Hafif musiki. 21,35: Musahabe. 23,25: Dans musikisi. 24: Musahabe. — Dans musikisi,

BÜKREŞ, 364 m.
12: Orkestra. 13: Plâk. — Haberler. 14,15: Plâk. 18: Jan Marko orkestrası. — Haberler. 19,15: Orkestranın 20: Üniversite dersi. — Plâk. — Musahabe. 21: Taganni. 21,20: Orkestra. — Konferans. 22,05: Radyo orkestrası. — Haberler.

MOSKOVA, 1724 m.
22: Almanca neşriyat. 22,05: İngilizce. 24,05: İsveç.

BUDAPEŞTE, 550 m.
18,30: Tagannili konser. 19,15: Neşeli neşriyat. — Konferans. 21,10: Operet parçaları. 22,40: Spor haberleri. 23: Pertis sigan takımı. 24: Almanca konferans. 24,15: Dans musikisi.

VİYANA, 507 m.
20,20: Çift piyano konseri. 21: I. Straussun operet lerinden parçalar. — Son haberler. Müteakiben plâk konseri.

BELGRAT, 437 m.
20: Plâk. 20,20: Reklam. 20,30: Plâk. 21: Viyolonsel konseri. 21,30: Karışık neşriyat. 23,45: Sigan musikisi.

KÖNİGVUSTERHAUSEN, 1571 m.
19,50: Anne şarkıları. 20,10: "Bir ateş böceği dünyayı dolaşıyor,, isimli musikili skeç. 22: Musikili piyes. 23: Haberler. 24: Dans musikisi.

PRAG, 470 m.
18,55: Musikili Almanca neşriyat. 19,55: Haberler. 20,05: Musahabe. 21,05: Smetananın eserlerinden filharmonik konser. 23: Habeler 23,20: Plâk. 23,25: Muhtelif. 23,30: Milinoski takımı.

14 Mayıs Pazartesi

İSTANBUL:
18,30: Fransızca ders. 19: Suat İsmail Bey tarafından diş hakkında konferans ve ajans haberleri. 19,30: Alaturka musiki neşriyatı Ekrem Bey ve arkadaşları. 21,15: Ajans ve borsa haberleri. 21,25: Orkestra tarafından muhtelif eserler.

VARŞOVA, 1415 m.
16,55: Keman konseri. — Musahabe. 17,35: Orkestra ve piyano. 18,30: Muhtelif. 19,10: Caz virtüozu. 19,50: Musahabe. 21,05: Senfonik konser. — Musahabe. 22,15: Senfonik orkestra (tagannili.) 23: Dans plâkları. 23,30: Dans musikisi. 24: Musahabe. — Dans musikisi.

BÜKREŞ, 364 m.
13: Borsa. — Plâk. — Haberler.— Plâk. 18: Sarvas kuarteti tarafından oda musikisi. 19: Haberler. — Flüt konseri. 19,45: Plâk. — Üniversite dersi 20,20: Plâk. 20,45: Konferans 21: Radyo orkestrası. — Konferans. 22,15: Radyo orkestrası. —Haberler. 23,15: Kahvehane musikisi.

MOSKOVA, 1724 m.
19,30: Musikili neşriyat. (grieg) 21: Tagannili konser. 22: Aalmanca neşriyat. — Frs. Flamca.

BUDAPEŞTE, 550 m.
18,30: Hafif musiki 19,30: Almanca ders. 20: Musahabe. 20,15: Popüler havalar. 21,30: Musahabe. 22,30 Macar opera parçaları ve musiki bahisleri. 24: Dans musikisi.

VİYANA, 507 m.
20,10: Amâ bestekârların eserlerinden. 20,50 Musahabe. 21,30: Düetler, hafif havalar. 23: Haberler. — Konferans. 23,25: Dans musikisi.

BELGRAT, 437 m.
20: Keman konseri. — Konferans. 21: Zagrep operasından nakil.

KÖNİGVUSTERHAUSEN, 1571 m.
18,50: Aşk şarkıları (plâk). 20: Muhtelif 22: Oda musikisi. 23: Haberler. 23,30: Spor vesaire. 1: Tagannili konser.

PRAG, 470 m.
18,45: Keman konseri. — Musahabe. 19,20: Almanca neşriyat. — Haberler. 20,10: Askerî konser. 21,35: Taganni — Habarler. 22,05: Oskestra konseri. — Haberler. 23,30: Plâk. — Almanca konferans.

15 Mayıs Salı

İSTANBUL:
18,30: Plâk neşriyatı. 19: Mesut Cemil Bey tarafından çocuklara masal. 19,30: Alaturka musiki neşriyatı Eftalya Sadi hanım ve arkadaşları. 21: Ajans ve borsa haberleri. Karışık neşriyat. 21,25: Oda musikisi konseri. Cemal Reşit bey ve arkadaşlar.

VARŞOVA, 1415 m.
17,50: Kuartet konseri. — Musahabe. 19,25: Piyano konseri. 19,50: Musahabe. 21,05: "Orbow,, ismindeki üç uerdelik operet. 23,30: Dans musikisi, 24: Musahabe. 24,05: dans musikisi.

BÜKREŞ, 364 m.
13, — Borsa . — Plâk. — Haberler. — plâk. 18: Jonesco - Gaina orkestrası. 20: Üniversite. 20,20: Mel. M. Terese tarafından taganni 20,45: Konferans. 21: Senfonik konser. 22: Konferans. — Konserin devamı. — Haberler.

MOSKOVA, 1724 m.
22: Muhtelif sözler,

BUDAPEŞTE, 550 m.
19,20: Karışık konser. 19,50: Musahabe. 20, 20: Piyano konseri. 22,15: Bir nakil. 23,20: Orkestra konseri.

VİYANA, 507 m.
18,30: aŞrkılar. — Musahabe. 20,15: Aktüalite. 20,25: Operadan nakil. 23,15: Haberler. 23,30: Palmhoftan naklen dans musikisi.

BELGRAT, 437 m.
20: Plâk. — Musahabe. 20,40: Plâk, 20,50: Reklam. 21: Smetananın şarkılarından. 22: Stüdyo tiyatrosu. 23,40: Dans plâkları.

KÖNİGVUSTERHAUSEN,
18,40: Plâk. 20: Harza ait musikili neşriyat. 21: Musahabe. 21,15: Klasik dans musikisi. 22: Musikili bahisler. — Muhtelif. 24: Tanınmış eserlerden şarkılar.

PRAG, 470 m.
18,45: Keman oknseri. — Musahabe. 19,55: Almanca neşriyat, 20,25: Piyano konseri. 20, 50: Güzel sanatlar 21,05: Tagannili kuartet konseri. . —Musahabe. 22,15: Ostravadan radyo orkestrası. 23,30: Plâk konseri.

16 Mayıs Çarşamba

VARŞOVA, 1415 m .
19,10 Hafif musiki. —Muhtelif bahisler. 21,05: Sporcu muganniye ve bariton iştirâkile konser. 21,35: Piyano konseri. 22: Ölülerin "föyton,, 22,15: Sigan şarkıları. 23: Dans musikisi. — Konferans. — Dans musikisi.

BÜKREŞ , 364 m.
13: Borsa . —Plâk. — aHberler. — plâk. 18: Radyo orkestrası. 19: Haberler.— Radyo orkestrası. 20: Üniversite dersi. 20,20: plâk.— Konferans. 21: Çift piyano (Modern musiki.) 21,30: Konferans. 21,45: Taganni . 22,15: Viyolonsel konseri. Haberler. 23: Kahvehane musikisi.

MOSKOVA, 1724 m.
Karışık neşriyat.

BUDAPEŞTE, 550 m.
18: Musahabe. 18,30: Parlofon ve odeon plâkları, 19: İtalyanca ders. 19,55: Musahabe. 20,30: Operadan: Franz Leherin "GIUDİTTA, operası. — Müteakiben: Sigan musikisi.

VİYANA, 507 m.
20,15: Brücknerin eserlerinden konser. 21,30 Muhtelif neşriyat. 23,15: Holzer takımı.

BELGRAT, 437 m.
19,30: Ders. 20: Plâk. 20,10: Piyano konseri. 20,50: Reklamlar. 21: Jübliyanadan naklen opera temsili.

KÖNİGVUSTERHAUSEN,
21,30: "Ren sahillerinde dolaşma,, isimli musikili skeç. 23: aHberler. 23,20: teknik neşriyat. 24: Dans musikisi. 1,25: Talebe şarkıları

PRAG, 470 m.
16,10: Tagannili Almanca neşriyat. — Muhtelif. 20,10: Şrammel takımının konseri. 20,40 Musahabe. 21: Smetananın eserlerinden iki dul kadın isimli opera. 23,30: Fransızca konferans.

17 Mayıs Perşembe

VARŞOVA, 1415 m.
17,35: Hafif musiki. — Konferans. vesaire. 21,05: Norveç millî bayramı münasebetile Norveç eserlerinden neşriyat. 22: Musahabe. 22,15: Hafif musiki. 23: Piyano musikisi. plâk ile. 23,30: Dans musikisi. — Musahabe, — Dans musikisi.

BÜKREŞ, 364 m.
13: Borsa. — Plâk. — Haberler. — Plâk. 18: Gr. Diniko okrsetrası. 19: aHberler. 19,15: Orkestranın devamı. 20: Üniversite dersi. 21: Plâk. ile opera temsili. — aHberler.

MOSKOVA, 1724 m.
19,30: Tagannili konser. 21: Muhtelif dillerde neşriyat.

BUDAPEŞTE, 550 m.
18,30: Strauskynin eserlerinden konser. — Ders. 20,10: Sigan musikisi. (I. Magyari.)21,15 Tiyatro. 23,40: opera orkestrası.

VİYANA, 507 m.
18,30: Muhtelif bahisler. 20,15: Haftanın icmali. 20,45: aHfif musiki (Rus balalayka takımı). 22,30: Senfonik konser. 24: Alman tenorlarının plâklarından.

BELGRAT, 437 m.
18: Dans plâkları. — Muhtelif. 20: Sırp haça ları. (plâk) 20,10: Musahabe. 20,30: Plâk. 20,50: Reklamlar. 21: Senfonik konser. 23: Haberler. 23,35: Kahvehane musikisi.

KÖNİGVUSTERHAUSEN, 1571
18,30: Operet, sesli film, parçaları. 19,30: Musahabe. 20: Bando muzika. — musahabe. 22: "Ova ateşi,, isimli skeç. 23: aHberler. 24: Dans musikisi.

PRAG, 470
19,20: Aalmanca neşriyat, 20,10: Plâk. 21,10 Dans musikisi. 2105: Tagannili konser. 21,30: Orkestra konseri. 23,15: Plâk. 23,30: balalayka orkestrası. (Rus musikisi.)

18 Mayıs Cuma

VARŞOVA, 1415 m.
19,10: Koro konseri. — Muhtelif bahisler. 21,15: aVrşova filharmonik heyeti tarafından senfonik konser. 23,40: Dans musikisi. — Musahabe. 24,05: Dans musikisinin devamı

BÜKREŞ, 364 m.
13: Borsa. — Plâk. — Haberler. — Plâk. 18: Radyo orkestrası. — aHberler. 19,15: Radyo orkestrası. — Üniversite dersi. 20,20: Plâk. — Konferans. 21: Chopinin eserlerinden tagannili piyano konseri. — Musahabe. 21,45: Tagannili konser. 22,15: Soksofon- —solo. — Haberler.

MOSKOVA, 1724 m.
19,30: Musikili neşriyat. — Konferans. 21: Tagannili konser,

BUDAPEŞTE, 550 m.
18: Budapeşte oknser orkestrası. 20,35: Operadan naklen bir opera temsili.

VİYANA, 507 m.
20,15: Konser. 21: Radyo popurisi (tagannili.) 22,30: Şarkılar. 23,30: Haberler. — Konferans. 23,55: plâk.

BELGRAT, 437 m.
18: Popüler havalar (plâk.) — Musahabe. 21: Zagrepten nakil 23: Haberler. — Plâk. 23,30: Dans musikisi.

KÖNİGVUSTERHAUSEN, 1571
18,50: Plâk. — Muhtelif bahisler. 21,15: Piyano - keman taganni triyosu. 22: Skeç. — Musahabe. 22,30: Torinodan naklen İtalyan halk şarkıları. 23: Siyasi haberler. 23,30: Atinadan spor şenlikleri.

PRAG, 470 m.
18: Kuartet konseri. — Musahabe. 20,10: Plâk. — Musahabe. — Plâk. 23,45: Hafif musiki konseri,

19 Mayıs Cumartesi

VARŞOVA, 1415 m.
17,35: Hafif musiki. — Muhtelif neşriyat 21,05: Piyano konseri. (Polonyalıların eserlerinden.) 21,40: Musahabe. 21,55: Senfonik konser. 23: Fransızca konferans. 23,15: Hafif musiki. 24: Musahabe. 24,05: Dans musikisi.

BÜKREŞ, 364 m.
13: Borsa. — Plâk. — Haberler. — plâk. 18: Orkestra popüler musiki, — Haberler 19,15 Konserin devamı. — Üniversite dersi. 20,,20: Plâk. — Konferans. 21: Mme Ilonka (taganni) 21: Radyo orkestrası. —Musahabe. 22,20: Orkestranın devamı. — Haberler. 23,15: Kahvehane konseri.

MOSKOVA, 1724 m.
19,30: Konser tagannili. 22: Muhtelif dillerde neşriyat.

BUDAPEŞTE, 550 m.
18,30: Popüler. 19,30: Berend salon takımı 20,30: Musahabe. 21: Viyanadan nakil, 23,20: Veres sigan takımı. 24,20: Kahvehane konseri.

VİYANA, 507 m.
20: Kısa haberler. 20,15: aŞrkılar. 21,05: "TEBESSÜMLER DİYARI,, opereti (F. LEHMAR) 23,20: Haberler. 23,35: Dans plakları.

BELGRAT, 437 m.
20,30: Keman konseri. 21,10: Musahabe. 21, 40: Sırp gecesi. 23,10: Haberler. — Radyo orkestrası.

KÖNİGVUSTERHAUSEN, 1571 m.
19,15: Aktüalite. 19,25: Brahmasın aşk şarkıları. 19,50: Muhtelif. 20: Halk komikleri ve halk sazları. 21: Musahabe. 21,10: Dans musikisi. 23: Haberler. 24: Dans musikisi.

PRAG, 470 m.
19,05: Musikili almanca neşriyat. — Haberler. 20,30: Askerî konser. 21,35: Karışık konser. 23,15: Plâk. 23,30: gece konseri ve dans parçaları.

Belediye reisi ile hatipler Şehir meclisinde karşı karşıya!

(Başı Birinci sahifede)

kika istirahat için celseyi tatil etti.

İkinci celse

İkinci celse saat 16,10 da Sadettin Ferit Beyin riyasetinde toplandı. Sadettin Ferit Bey meclisin son içtima gününde okunan raporun makamla ve formaliteye uygun olarak okunduğunu söyledi ve 15 nisan 1934 tarihli şehir meclisi içtimamda Esnaf bankası müzakeratına ait kısmın zabıtlarını okuttu. Bu meyanda Abbas Bahtiyar Beyin de izahatını okuttu.

Mehmet Ali Beyin beyanatı

Bundan sonra Mehmet Ali Bey söz alarak dedi ki:

— Muhittin Beye cevap vermiyeceğim. Raporu yazanlardan biri sıfatile meselenin mesuliyetler bahsine temas edeceğim. Kimseye de tarizde bulunmıyacağım. Gerek şahsım itibarile gerek vicdanen vazifemi yapmağa mecburum.

Kanuna nazaran vazifelerde bir iş bölümü vardır. Mesuliyetlerde de böyledir. Mesuliyet diyince bir zaman şekilde teşekkül eden mekân mesuliyeti vardır. Bir de manevi mesuliyet vardır. Ortada bir banka var. Bir de İstanbul meclisi umumisi vardır. Mesuliyet hususunda bankada hukuku manevi hiç bir mesuliyet bulunmayabilir.

Buna mukabil belediyenin mesul olması lâzım gelir. Banka fenalığa doğru gitmiş olabilir. Bizim vaktile haberimiz olup tedbir almamız lâzımdır. Bu fikrin zıttı da vardır. Belediye mesul değildir. Çünkü banka fena yola sapmıştır.

Belediye kanunu belediye meclisi, daimi encümen, reis ve umumi meclisten teşekkül eder. Belediye bir hukuku âmme müessesesidir.

Onun umumî hükümleri, kendi umumi hükümleridir. Umumi kanunlara tabidir. Belediyenin bir de şahsiyeti maneviyesi vardır. Bütün bunlarda hukuku umumiye kanunları icabı olarak hareket edilir. Bankanın idaresinden doğan bir mesuliyet var, bir de idaresine iştirakten mütevellit bir mesuliyet vardır.

Meclis bizden bankanın vaziyetini sormuştu. Biz de bir kaç misalle niçin bu hale geldiğini bildirdik. Raporumuz bir hüküm kararı değildir, bir heyeti teftişiye fezlekesi de değildir.

Mesuliyetin ikinci safhası müraka - be mesuliyetidir. Bu da adlî müraka - be olarak vardır. Bankaya koyduğu - muz sermayenin avakibinden doğan mesuliyete gelince: Belediye meclisinin bu hususiaki mesuliyeti ya icra veya ihmal şeklinde olabilir.

Bankaya tezyidi sermaye için verilen para hakkında meclisçe karar ittihaz edildiğini söylüyorlar. Meclis kararları Dahiliye vekâletinin tasdikile mevkii meriyete girer. Fakat o tarihte meclis kararlarını belediye reisi tasdik ediyordu ve mevkii meriyete giriyordu.

Reyi işarî ile kararlar verilen meclislerde şahsî mesuliyetler tayin edilemez. Muhittin Bey fırkanın içtimaından bahsettiler. Burada fırka mevzuu bahis değildir.Burada mesuliyeti deruhte etmiş vaziyetteyiz. Mesuliyeti ararken fırka içtimaını zikretmek doğru değildir. İdarei hususiyenin parasına gelince: Vilâyet makamının bundan haberdar olmadığını söylediler. Bundan makam haberdar olmazsa, meclis nasıl haberdar olabilir?.. Bir muhasebecinin kendi keyfi ile bir bankaya para yatırması doğru değildir. Binaenaleyh bu paranın mesuliyeti muhasebeci ile makam arasında kalırken, meclisi hiç alâkadar etmez.

Banka meclisi idaresine, mürakipliğine iştirak eden zevat, meclisin haberi olmadan makam tarafından seçilmiştir. Binaenaleyh bu zevatın belediye meclisindeki vaziyetleri ile bankadaki vaziyetleri katiyen alâkadar değildir.

Bankanın fena vaziyetinden makam dahi haberdar edilmemiştir. Orada makamın emniyet ederek memur ettiği kimse, vaziyeti makama haber vermemişlerdir. Meclis bankanın bu hale düşmesinden nasıl haberdar olabilir?..

Vaktinde haber almak imkânı vardı. Meclis namına ve kendi namına bu noktadan mesuliyet kabul etmem. Bugünkü vaziyetin inkişaf etmesini bekliyoruz. Onun için raporda kat'i fikrimizi söylemedik. Benim kanaatime göre bankaya yardım edilmelidir. Tasfiye olursa, banka on para alamıyacaktır. Esasen belediye kanunu mucibince, böyle bir banka tesisi mecburidir. Bu müessese faydalı olacaktır. Tasfiye edersek, yeniden bir banka açmak lâzım gelecektir.

Mehmet Ali Beyin bu beyanatını müteakip vali bey söz aldı , dedi ki:

— İki ufak nokta var. Biri fırka grupunda konuştuğumuz zaman bir himmet etmedik. Bu konuşmalar, talimatname mucibince mutadır. İkincisi: Meclisteki arkadaşlarıma itimadım vardır. Yakın zamana kadar Esnaf bankası meclisi idaresinde ekseriyet bizde değildi. idaresinde bizim tarafımızdan seçilmiş arkadaşlar değildi. Heyeti umumiyelerde kombinezonlarla bazı arkadaşlara rey kazandırıyorduk.

Galip Bahtiyar Beyin beyanatı

Bundan sonra Galip Bahtiyar Bey söz aldı, dedi ki:

— Çok samimî olarak söylüyorum ki Muhittin Beyin sözlerinden büyük bir hüzün duydum. Bu sözüm samimîdir. Biz Muhittin Beyi bizim safta görmek istiyorduk. Raporumuzu sürpriz gibi telâkki etmeleri doğru değildir . Ben raporu sürpriz olarak geç vermedim. Vaktinde verdim. Mecliste Esnaf Bankası işinin tahkiki karar laştırıldı. Makam 6 ay sonra bizi vazifeye davet etti. Biz raporu makama ayın 9 unda verdik. Müddeiumumiliğe gönderilen suretin tarihi de 10 dur. Makam muttali edildi. Vakit vardı. Müzakere edilebilirdi.

Gazeteci arkadaşlarımız bu memleketin mühim rükünleridir. Vazifelerini yapıyorlar. Ben ayrıca neşriyat yapmadım.

Teessürlerimi Muhittin Beye beyan ederim.

Muhittin Bey, Bankanın vaziyetini ilk zamanlarda iyi gitti, diyorlar. Hayır, fena gitmiştir. Bu müesseseye bankacılık tekniği girmemiştir. Bizim verdiğimiz rapor vaktinde tabedilerek azaya dağılmamıştır. Gizli bir şey yoktu. Raporu yazan arkadaşlar arasında da kat'iyyen ihtilâf yoktu. Sonra Muhittin Bey bana: Neden korkuyorsunuz, dediler. Niçin korkayım?. Hiç bir şeyden korkmuyorum. Hudut haricine çıkılmıştı. Onun için müdahele ettim. Muhittin Beyin bu sözlerini bana tevcih etmelerini doğru bulmadım.

Esnaf Bankası meselesinin yapmış olduğu akisler bendenizce Cümhuriyet hayatımızın feyizli inkılâp hâdiselerinden addolunmalıdır.

Çünkü evvelâ Cümhuriyet Türkiyesinde milleti alâkadar eden her meselenin açık olarak görüşülmesi halledileceği inkılâbın icabı olduğu ilân edilmiştir. İkincisi: Cümhuryette hakler ne kadar muhterem ve ne kadar bariz ise inkılâbımızın tekâmülü için çizilen iş bölümünde herkese düşen vazife ve mesuliyetlerin de o kadar ehemmiyetli o kadar ciddiyetle takip olunması lâzım geldiğini bu vak'a gösteriyor.

Evet bu iş bölümünde her Türk uhdesine almış olduğu vazifenin bütün mesuliyetini bilerek o gayeleri mesuliyetleri takdir ederek çalışacaktır.Çünkü bu vazifenin büyüğü küçüğü yoktur. Hepsi millî birliği millî bütünlüğün birer müdafaa ve terakki âmilleridir.

Gene bu hâdise millî hayatın en büyük varlığını teşkil eden ve Cümhuriyet hükûmetinin pek büyük itinasına mazhar olan iktısadî iş bölümünde vazife almış olanların yalnız mensup oldukları müesseselere karşı değil millete karşı da büyük mesuliyetleri bulunduğunu bir kere daha hatırlatmıştır.

Gene bu hâdise eski devirlerin meşum zihniyetlerinden olan kayıtsızlık ihmal ve bilgisizlik gibi içtimaî hayatı sessizce kemiren büyük düşmanlara inkılâpçı Türk cümhuriyetinn galebe çalmış olduğunu bütün memlekete ilân etmiştir.

Rence bu hâdiseden alınacak ders budur. Bence Esnaf Bankası işinde en büyük mesullerden biri işte bu kadit çürümüş zihniyettir. Artık Türk milletinin çalışma yükselme savaşında her Türk ülküye sikletile intizama istinat eden âhenkli çalışmasile inkılâbın yük sekliğine inanmak medenî bir insan sıfatile millete karşı almış olduğu vazifeyi takdir ederek onun hakların - dan şereflerinden nasıl istifade ederse mesulyetinede o nisbette katlanacaktır. Büyük Millet Meclisinin yüksek kürsüsünden meclisimiz koca belediyenin vazife işine o kemirici zihniyetlerin usullerin kökünden kaldırılmış olduğunu isbat eder. Bu cihetten Büyük Millet Meclisine, Dahiliye Vekili Beyefendiye teşekkürü vecibe bilirim.

Muhittin Beyin cevabı

Galip Bahtiyar Beyden sonra Muhittin Bey söz aldı. Hararetli hararetli söyledi:

— Ben kendi fikrim olarak kimseye bir şey atfetmedim. Ben hâdiseleri okudum. Her şey meydandadır. Beni hangi safta eksik gördünüz?.. Cezalıların ceza görmesi hususunda kendilerinden ayrı mıyım..

Cümhuriyet idaresinde iyiliğin, fenalığın ayrılması, mesullerin meydana çıkması hususunda kendilerinden ayrı mıyım?.. Ben, Galip Bahtiyar B. benim hakkımda neşriyat yapmış, demedim. Galip Bahtiyar Beyin duyduğu hüzünleri yerinde addetmem. Sonra raporun hâlâ dağılmadığını söylüyorlar. Çünkü buna lüzum görmüyorum. Münakaşa edilmiştir, karara bağlanmıştır.

Galip Bahtiyar Beyin mukabelesi

Galip Bahtiyar Bey — Banka evvelâ itibarını almalıdır. Borçlarını ödemelidir . Senedin, hissedarların hakları verilmelidir.

Sermaye meselesi ıslah edilmelidir. Banka başka türlü yürümez.

Müteakiben İsmail Sıtkı Bey söz aldı . Tasfiye etrafındaki fikirlerini söyledi. Sonra Muhittin Bey dedi ki:

— Meclis salâhiyettardır. Bankanın tasfiyesi için mahkemeden karar isteyebilir. Ben bunu istiyorum ve bekliyorum.

Doktor Hikmet Beyin sözleri

Bundan sonra doktor Hikmet Bey söz alarak dedi ki:

— Tahkik heyetinin raporunda gördük ki belediyenin vermiş olduğu sermaye ve idarei hususiyenin parası, tanzifat amelesinin parası, Tahlisiye şirketinin parası, bilhassa Tayyare piyangosunun parası, devlete verilen para ve saire.. Hep gitmiş. Tabii bütün bunları teessürle gördük. Bu büyük teessürün sevkile Staviski rezaleti, dedim. Fakat tarizimin böyle tefsir edileceğini bilmiyordum. Şimdi izah edecek - ğim. Ben memlekette bir teşekkülün saflarında mevki almış bir adamım. Hâdise çirkindir. Suiistimal, suiidare vardır. Mesulleri salâhiyettar makamlar meydana çıkaracaktır.

Muhittin B. cevap veriyor

Muhittin Bey Hikmet Beye cevap vererek dedi ki:

— Mesele esas itibarile hakikî ve çirkindir. Herkes müteessir olmuştur. Fakat kimse, Hikmet Beyden daha az müteessir olmamıştır. Fakat yalnız Staviski kelimesini Hikmet Bey söylüyor. Bu topraklar Staviski ayarında hırsız, casus yetiştiremez. Umumî kelimeler ortaya atılıp şereflerle oynanamaz. Her vatandaşın şerefi bir vatan kalesidir. Biz şerefe muhtacız. Şereflere hürmet etmek lâzımdır. Bir dil kayması fena hisler uyandırabilir.

"Hiyaneti vataniye bahsi,, ..

Muhittin Beyden sonra Kemal Bey söz aldı:

— Geçen içtimada okunan rapor üzerine hissettiğim nefreti ifade ettim. Misal olarak yalnız tayyare piyangosu işini alıyorum. Tayyare Cemiyetine ait (80) küsûr bin lira mahvolmuştur. Bu, orduya yardım için toplanan parayi ortadan yok etmek hiyaneti vataniye değil de nedir?.. Bu fikrimde ısrar ediyorum. Hata varsa bana aittir.

Muhittin Bey cevap veriyor

Muhittin Bey bu sefer güler yüzle kalktı, Kemal Beye hitaben dedi ki:

— Gayet tabiidir ki siyanet vazifedir. Hakikaten bu şayanı dikkattir. Ben den bu fikrimde müttefikim. Fakat Esnaf Bankası Tayyare Cemiyetine bir milyon sekiz yüz bin lira kadar bir varidat temin etmiştir. Kalan borç altmış bin liradır. İş mahkemededir. Tabii mesulü meydana çıkacaktır.,,

Etem İzzet Beyin beyanatı

Müteakiben gazetemiz umumî neşriyat müdürü Etem İzzet Bey söz alarak Muhittin Beye cevap verdi. Etem İzzet Bey dedi ki :

— Muhittin Beyefendi, daha söze başlarken Milliyet gazetesinin neşriyatından da bahsettiler ve bazı parçaları okuttular. Ben bu mecliste hiç bir zaman gazeteci olarak değil, daima bir şehir ve halk mümessili olarak bulundum. Madem ki kendileri bu noktaya temas ettiler, ben de temas edeyim.

Türk inkılâbının mütebariz ve mümeyyiz vasıflarından biri de fazilete, açık kalpliliğe, feragate ve mertliğe verdiği kıymettir. Kemalist rejim faziletin âlîdeleşen bir ifadesidir. Ve biz, hepimiz bu rejimin bu ülkünün inanmış çocuklarıyız. Gazete de bu ülkünün en asil müesseselerinden biridir. Ve "Milliyet" te bu inkılâbın öz ve hassas bir unsurudur. Temas ve takip ettiği mevzu da en hassas bir suiidare ve bir suiistimal meselesidir. Cümhuriyet rejiminde mes'ul ve mes'uliyet her zaman ve nerede olursa olsun adım adım takip edilecektir. "Milliyet" te inkılâbın kendisine tahmil ettiği bu vazife üzerinde durmuştur. Gazete daima budur, bu olacaktır. Ve mes'ulü her zaman her yerde bu olacaktır.

Esnaf Bankası bahsine gelince: Ne yazıktır ki kuruluşundaki bütün hüsnü niyete rağmen bu müessese imparatorluk ihtilâfının hile, entrika, menfaate destek olan bir seciyenin temiz vicdanlarımız arasında tutunmak isteyen son bir tezahürü olmuştur. Her şeyden evvel bu noktayı, bu vaziyeti tesbit etmeğe mecburuz.

Reis Beyefendi, efkârı umumiyede, memleketin her kıyı ve bucağında derin bir alâka uyandıran, ve çok şâmil, geniş bir mevzuu içine alan bu davanın her safhası üzerinde durmanın hem mânası hem de lüzumu kalmamıştır. Hakikat bütün çıplaklığı ile ortadadır. Resmî tahsisat her saf hadan inkişaf ediyor. Bu tahkikat neticesinde hiç şüphe yok ki kanunun tecrim edeceği mesuller meydana çıkacaktır. Eğer müsaade ederseniz ben hâdisenin sadece belediye reisi ile ve onun mânevî ve maddi mesuliyetlerine taallûk eden kısımlar üzerinde doracağım. Muhittim Beyin hüsnüniyetinden verdiği izahata göre, şüphe etmiyebiliriz.

Fakat Muhittin Beyefendi çok safdil olamalıdır ki bütün bu hâdiseyi alâkadarların Hüsnü niyetine bağışlasın. Muhittin Bey mazideki harekâtile banka işinin efkârı umumiyede ve mecliste müzakere edilmesine taraftar olmamıştır. Hâdiseyi , kendi maddî ve manevî mesuliyetini örtmek için zamanın ihmaline terketmeyi muvafık bulmuştur. Halbuki bir gün akli selimin kendi zekâ ve kendihesabına çelme takabileceğini düşünmeli idi. Muhittin Beyin bugün buradaki izahatı kâfi derecede tatminkâr değildir. Ortadaki bir çok misal ve hâdiseleri tekzip edememiştir. Bu misal ve hâdiseleri şöylece sıralayabiliriz.

Etem İzzet Bey burada Galip Bahtiyar Beyin raporundan birçok cümleler okudu. Ve: "Bu cümleler için Muhittin Bey, bu cümlelerin ihtiva ettiği iğneleri kavrayamaz değildir.,, dedi ve beyanatına devam etti:

— Banka müdürü Faik Bey açık bir himaye, kuvvetli bir sahabet görmüştür. Faik Beye sahabet eden, en son dakikada bile onu koruyan Muhittin Beydir.

Burada azadan Sadi Bey:

— Dedikodu olur, şahsiyat olur, dedi. ve birden mecliste konuşmalar başladı.

Etem İzzet Bey:

— Şahsiyat yoktur, hâdiseleri anlatıyoruz. Hâdiseler bunlardır. Bu meclis bunları görüşmek ve açıkça söylemek için toplanmıştır. Büyük Millet Meclisinin kararı, bu meselenin İstanbul Şehir Meclisinde açıkça konuşulmasını emrediyor.

Gene Furtun zade Murat, Sadi, İsmail Sıtkı, Mehmet Ali (Beyoğlu) beyler bu bahislere temas edememek lâzım geldiğinde ısrar ediyorlardı. Bu ande meclis azası âdeta ikiye bölünmüştü. Bir kısmı: "Söylesin, söylenecektir, dinliyelim,, diyorlardı. Bir kısmı da: "Şahsî olan kısımları geçelim.,, diyorlardı.

Reis vaziyete hâkim olamıyor:

— Efendim, muhavere şeklinde olmaz, diyip mütemadiyen çan çalıyorsunuz.

Kadın azadan Refika Hulûsi Behçet Hanım:

— Aman bunları geçin canım,

Safiye Hüseyin Hanım:

— Söyleyin, Etem İzzet Bey söyleyin, asıl bunlar konuşulacak.

Beyoğlu azası Mehmet Ali Bey de:

— Canım Etem İzzet Bey, o maddeyi geçiver, diyorlar, belediye reisi bey asabî asabî:

— Söylesin efendim, söylesin efendim, diyor ve uğultu salona gtitikçe hâkim oluyordu.

Etem İzzet Bey:

— Bu bahse devam edip etmemek için meclisin kararına ihtiyaç vardır. Reye koyunuz.

Ve bu sırada reis çıngırağı kuvvetle sallıyarak:

— Reye koyuyorum efendim, diye sesleniyordu.

Etem İzzet Bey devam ediyordu:

— Efendim, haydi onu geçelim, fakat Faik Bey İzmirden 18 nisan 1934 tarihli "Milliyet,, gazetesine verdiği izahatında:

— Ben kendiliğimden hiç bir şey yapmadım. Ne söylendi ise, Muhittin Bey ne emretti ise onu yaptım, diyor. Bu da şahsiyat mı? Bunu da geçelim mi? (gürültüler, geç, devam sesleri.)

Etem İzzet Bey.— Bunu da geçelim, fakat Faik beyi kendisine atfedilen yolsuzluklara rağmen İktısat vekâletine tavsiye eden, onu korumaktan geri kalmıyan Muhittin Beydir, diyorlar. Bunu da mı geçelim? Bu da mı şahsiyat? Şahsiyat ise söylemiyeyim. Sonra tüccardan Zühtü Sabit Bey gene gazetelere verdiği beyanatında.. (Gene şahsiyat, bunları geçelim sesleri) .

Bu sırada Etem İzzet bey önünde not halinde duran vesikaları birer birer geçmeğe mecbur oluyordu ve sözüne tekrar şöyle devam etti:

— Pek güzel, hepsinden vazgeçtik, bilfarz Muhittin Beyin bizzat kefil ve müteselsil borçlu sıfatile imzaladığı senetlerden bahsetmek temi şahsiyat? Volf işi, su işi, süt işi, bu hususiaki şifasi emirler hepsi şahsiyat diyelim. Bankadaki senetler arasında on beş bin lira, on bin lira gibi kıymette dört senetten bahsediliyor. Bu senetlerde birinci imza Muhittin Beyindir ve senette yekdiğerimize kefili müteselsil sıfatile İstanbul Esnaf bankasından on beş bin lira aldık vardır. Bu senetlerde imzası bulunan zevata 1932 senesinde ikinci icra dairesinin 1198 - 32 numaralı (üçüncü şahsi ihbarname) si ile müracaat edilmiştir. İmzaları bulunan bu zevat:

"Vacibültediye borcumuz yoktur,, cevabını vermişlerdir.

Bu sırada belediye reisi bey gene asabiyet gösteriyordu:

— İlk söylediğim senetlerden başkası, yoktur, diyordu.

Gene azadan bazıları:

— Bu işleri geçelim, geçelim, diyorlardı.

Etem İzzet Bey — Efendim, bütün vesikaları geçiyorum. Belki bu vesikalar veya kulağımıza gelmiş olanlar arasında doğru olmıyanları da vardır. Fakat kestiremiyorum, hangisi şahsî, hangisi şahsî değil. Daha bu meclis teşekkül etmeden beş sene evvel, yani bankanın ikinci tesis senesi olan 1927 de bankada belediye müraki bi olan iktısat mürakibi Kemal Ömer Bey işlerin kötü gittiği hakkında bir rapor vermiş. 1931 senesinde Afif Besim Bey banka müdürlüğüne gelmiş, bankanın vaziyetini tetkik etmiş, 400502 liranın tamamile ziyaa uğradığını, bankanın vaziyetini, koruma ve kurtarma çareleri kalmadığını tesbit eden bir rapor yapmış ve banka müdürlüğünden çekilmiş.

Bunlardan da bahsetmek şahsiyat mı? Bahsetmiyeyim mi?

1931 senesinde İktısat vekâleti de ayrıca bankanın vaziyetini Maliye vekâletine bildirmiş, Maliye vekâleti de resmî devaire bir tamim yaparak, bankanın vereceği teminat mektuplarının kabul edilmemesini tebliğ etmiştir. Demin izahatı arasında Muhittin Bey hâdiseden meclisle beraber haberdar olduğunu söylemişti. Bu ifadenin aksini isbat etmiş olmak için bütün bu raporlardan Muhittin Beyin malûmattar olması lâzım gelen vaziyetlerden bahsetmek şahsiyat mıdır? Bunları söylemiyeyim mi?

Bu sırada gene Mecliste: "Devam etsin, etmesin,, diyenler vardı. Etem İzzet Bey:

— Görüyorsunuz ya efendim, devam etsin diyenler de var, devam etmesin diyenler de var. Haydi bu bahisleri geçelim. İstenilen bahse girelim, dedi ve beyanatına devam etti:

— Şehir Meclisi 1933 Nisan içtimaında ilk defa banka vaziyetine ittıla kesbetmiştir.. Muhittin Bey de ayni günde hâdiseye bu sekilde muttli olduklarını söylediler. Meclis hâdiseyi hassasiyetle karşılamış, ikaz vazifesini yapmış ve bir de komisyon teşkil etmiştir. Bu komisyon bütün buhassasiyete rağmen Muhittin Bey tarafından tam yedi ay sonra 29 eylûl 1933 te mesaiye çağırılmıştır ve Muhittin Bey meclisinizin kararı dahilinde bir heyeti vazifeye başlatmamıştır. Heyette Milli banka direktörlerinden, mali müessesattan da mümessiller bulunacaktı. Bunlar vazifeye çağırılmamışlardır ve bu arada geçen yedi az zarfında Muhittin Beyin komisyonu davet etmesi için husûsî teşebbüsler yapılmış, buna rağmen belediye reisi Beyin ihmali devam etmiştir.

İkinci bir nokta: Muhittin Bey komisyon raporunun kendisi Ankarada iken mecliste okunmasını adeta bir suikast gibi gösterme - ğe çalıştı. Vaziyet tamamile bunun aksinedir. Yedi aylık bir teehhürle komisyonu çalışmağa çağıran Muhittin Bey bir buçuk senelik bir intizardan sonra neticeyi almak istiyen meclisin bu raporu okumadan dağılmasını bizden bekleyemezdi. Raporu okumadan dağılan bir meclis, kendi kendisini mahkûm eden bir meclis olurdu. Meclis vazifesini bütün hassasiyeti ile yapmıştır.

Muhittin Bey idarei hususiyenin 78 bin lirasının kendi malûmatı tahtında verilmediğini söylüyor. (Haberim yoktu) diyor. Haberim yoktu demek, vali ve icra makamı olan Muhittin Beyi mesuliyetten kurtaramıyacağı gibi, ölü bir adam da mezarından çıkıp ne bize, ne hiç kimseye hesap verecek vaziyette değildir.

Muhittin Bey yolsuz, mecrasız, ışıksız bir şehrin halkı tarafından vergi şeklinde belediye kasasına verdiği 200 bin lira yenirken, buna karşı susmakla ve alâkadar olmamakla mesul vaziyete düşmüştür. Muhittin Bey hâdisede hiç değilse manen mesuldür.

Şahsençok sempatik, muhterem bulduğumuz Muhittin Beye belediye reisliği vazifesindeki bu mesuliyeti dolayısile buradaki muhabbet ve hürmetimiz eğer eksilmişse, bizi mazur görmelidir.

Muhittin Beyin mukabelesi

Bundan sonra Muhittin Bey çok asabî bir halde ayağa kalktı:

— Etem İzzet Bey tabii bir alışkanlıkla elini mürekkep şişesinden çıkarıp yüzüme sıvıyor.Faik Beyi himaye etmedim. İktısat vekâleti hakkında referans istedi. Vermedim. Besim Beyin, Kemal Ömer Beyin, Osmanlı Bankasındaki teknisyenin raporları yoktur. İsbat etsinler. Meydana çıkarsınlar, dedi. ve devametti:

— Banka ile iki hususi münasebetim olduğunu söyledim. Eğer bunlardan başka şahsi bir senedim çıkarsa, bu topraklar üzerinde namussuzum, diye bağırırım.

Ve bu arada Muhittin Bey Galip Bahtiyar Beye:

— Var mı Galip Bahtiyar Bey? diye hitap etti.

Yanında oturan şimdiki banka müdürüne de sordu:

— Var mı?

Galip Bahtiyar Bey: "İskontolu ve ipotek senedat arasında görmedik.,, dedi.

Banka müdürü de: "yok" dedi.

Muhittin Bey — Bahsedilen icra vasıtasile yapılan ihbar süt işi için alınan on bin lira kadar paradan galat olsa gerektir.

Muhittin Bey mukabelesine devam ederek:

— Yedi aylık teehhür bahsinde benim kabahatim yok. Bin bir iş arasında meclisin bu kararını unutmuş olabilirim. Yedi ay sonra kâtipler zaptı bana okutuyorken, niçin bu komisyon çağırılmamış? dedim ve derhal komisyonu davet ettim. Bu bahisler haricinde fazla cevap vermeğe tenezzül etmem. Etem İzzet Beyin hakkım da mesuliyet isnat etmelerine de yalnız gülerim.

Etem İzzet Bey tekrar sölüyor

Bundan sonra Etem İzzet Bey heyecanla ayağa kalktı ve Muhittin Beye cevap pverdi:

— Hiç kimseye leke atmak tıynetide değilim. Netekim hiç kimse de bana en küçük bir leke atfedemez. Ve bütün bütün idealist ve namuslu gençler daima ayni kuvet ve aynı vaziyetedirler.

Muhittin Bey İktısat vekâletinin Faik Bey hakkında istediği malûmatı vermemekle de bir suç işlemiştir. Onu korumuştur. İstenilen malûmatı verseydi, ve deseydi ki: " Bu adam Esnaf bankasını batırmıştır. Dört yüz bin lirayi israf etmiştir. Bu vaziyette bir adamdır. Onun için Banka müdürlüğünden azledilmiştir." O zaman iktısat vekâleti de Faik Beyi İzmire ölçüler baş müfettişi yapmazdı. Muhittin Bey bu vaziyeti ile söylediğinin aksine olarak Faik Beyi korumuştur.

Muhittin Bey: Raporlar yoktur. İsbat edilsin, dedi.

— Raporlar vardır. Bilhassa Besim Afif Bey İş Bankasından Esnaf Bankası müdürlüğüne tayin edilmiş, beş gün vazifede kalmış, bütün vaziyetleri görmüş, bankanın yuvarlandığı girdaptan kurtarılamıyacağı kanaatine vâsıl olarak uzun bir rapor yazmış ve bunu da Muhittin Beyin muavini olan Hâmit Beye bizzat vermiştir. Hepsi bertaraf en son belediye iktısat müdürü Asım Süreyya Bey afyon inhisarı muhasebecisi Ekrem Beye bankadaki vaziyeti tetkik ettirmiş ve banka meclisi idaresinde bulunması tabiî vazifesi iken oradan ayrılmıtır. Muhittin Beyi bu istifade ve bu vaziyette mi ikaz etmemiştir? Ticaret müdürlüğünün müteaddit iflâs ve tasfiye taleplerine Muhittin Bey karşı gelmıştır. Rapor yok diyen Muhittin Bey. Bütün bu vaziytleri nasıl ifade edebilirler? Bütün bu vaziyetleri nasıl ifade edebilirler?

Belediye reisi bey senet mesele sinde de ilk beyanatında mevzuu bahsettiği senetlerden başka bankada şahsî senedi olmadığını ifade ediyorlar. Olabilir. Muhittin B. o halde bu sözlerile vaziyeti tavzih etmiş oluyorlar. Kendisine inanmalıyız. Dört yerine iki senet leri olabilir. Bunlar da herhangi bir belediye işi için olsun. Fakat ilk günden beri ve şu dakikada bile bankayı, onun alacaklarını koruyan Muhittin Bey her şeyden evvel icra dairesi kendisine müracaat ettiği zaman imzası olan senetlerdeki borçlarını ödemekle işe başlamalı idi. Eğer bugün Volf "borcum yok,, diyorsa, Muhittin Beyin borcunu ödemediğine bakarak (yok) diyor. Kenan Ali Bey (borcum yok) diyorsa o da ona bakarak böyle diyor. Ve bütün borçlular ayni şeyi yapıyorlar. Muhittin Beye düşen ilk vazife alacaklılar toplanırken kendi borcunu da ödemek olmalıdır.

Muhittin Bey tetkik komisyonunun yedi aylık bir teahhürle içtimaa davet edilmesindeki mesuliyeti kâtip arkadaşlarına atfediyor. Muhittin Beye inanmalıyız, öyle olsun.

Avni Bey diyor ki..

Bundan sonra Avni Bey söz alarak dedi ki:

— Herkesin, taşkın dahi olsa hakkı vardır. Şehir Meclisi hak ve mesuliyetler üzerinde gayet muhik bir hassasiyet gösteriyor. Fenalık üzerinde fazla hassas olmak iyidir. Şahsiyata kaçan şeyleri dahi âti hesabına kâr kaydedelim.

Geçen sene, geçmiş günlerin fena hesaplarını halen takip ettiği seyre göre takibe muhterem arkadaşları memur ettik. Bankanın müsbet seyri üzerinde tevakkuf etmeklâzımdır. Borçlular adliyededir. Biz tasfiyeden bahsetmek salâhiyetini haiz değiliz. 200 küsur bin lirayı kurtarmak meselesi var. Bankanın tasfiyesi hakkında karar verilemez.

Nakiye Hanımın da sözü kesildi

Avni Beyden sonra Nakiye Hanım söz aldı. dedi ki:

— Avni Bey arkadaşların hassasiyetine işaret ettiler. Fevkalâde alâkadan doğan bir şey oldu. Kadınları çalıştırma yurdu meselesi..

Nakiye Hanım cümlesini tamamlamadan her taraftan sesler yükseldi:

— Bu mesele mevzuumuz haricidir. Nakiye Hanım oturmağa mecbur oldu.

Meclisin kararı vetakrir

Müteakiben 20 imza ile verilen bir takrir okundu. Takrir bu hususiaki müzakeratın kifayetine dair idi. Takrir aynen şudur:

Riyasete

— Şimdiye kadar cereyan eden müzakerat ve verilen izahat, meclisin bu işe memur ettiği heyetin tetkikatı neticesinde Esnaf bankasının vaziyetine dair verdiği ve 15 nisandaki son celsemizde müzakere eylediği rapor hakkında, o gün meclisimizin müsebbipleri hakkında kanunî takibat yapılması için aldığı kararı değiştirmeği icap ettirecek esbap bulunmadığını göstermiştir. Binaenaleyh esasen keyfiyet hükûmete intikal eylemiş ve dahiliye ve iktısat vekâletleri müfettişleri filen bu işle meşgul olmaya başlamış olduğuna göre bu mesele hakkındaki müzakere kâfi görülerek rüznamenin diğer maddelerinin geçilmesini teklif ederiz efendim."

Takririn okunmasını müteakip, Muhittin Beyin, Esnaf Bankasının tasfiye edilmesi hakkında teklifi reye kondu. Bu teklif reddedildi.

Meclis saat 19 da nihayet buldu Yarın tekrar içtima edilecek, ruznamedeki diğer maddeler müzakere olunacaktır.

Faik Bey de dinlenecek

Esnaf Bankası meselesi hakkındaki adli tahkikat devam etmektedir. Müddeiumumi muavini Ahmet Muhlis Bey dün de eski şehremini muavini ve Esnaf bankası müdürü Şerif Beyi dinlemiştir.

Şerif Bey Faik Beyden sonra banka müdürü olduğunu ve işe başladığı zaman bankayı müşevveş vaziyette bulduğunu, bir buçuk sene bu vazi -

(Devamı 7 inci sahifede)

Faik B. de Dinlenecek

(Başı altıncı sahifede)

yeti düzeltmek için uğraştığını, fakat muvaffak olamadığını ve nihayet istifa edip ayrıldığını söylemiştir.

Müddeiumumilik şimdi Faik Beyi dinleyecektir. Ancak Faik Beyin İstanbulda olmadığı anlaşılmış, adresinin tesbiti ve kendisinin müddeiumumiliğe izamı için polise emir verilmiştir.

Feci bir kaza

78 amele bir maden yangınında öldü

KARLSRUHE, 8. A.A. — Buggingen de bir potas madeninde kontakt yüzünden bir yangın çıkmıştır.

Amelenin ekserisi kurtarılmış ise de kuyularda kalmış olan seksen kadarı mahvolmuş ve kendilerini kurtarmak için sarfolunan bütün mesai akim kalmıştır.

PARIS, 8. A.A. — Bern'den bildirildiğine nazaran içinde bir yangın çıkan Buggingen madeninde kalan 74 kadar ameleyi kurtarmak ihtimali akşama doğru temamen kaybolmuştur.

Çin meselesi

Avam kamarasında İngiliz siyaseti tenkit edildi

LONDRA, 8. A.A. — Avam kamarasında bazı mebuslar Ingiltere hükûmetinin uzak şark hadiseleri karşısında almış olduğu vaziyeti şiddetle tenkit etmişler ve demişlerdir ki :

« — Ingilterenin bu meselede kullandığı lisan azimkâr isede, hareketi daima zayiftir."

Hariciye müsteşarı Lord Stanhope bu sözlerin haksız olduğunu, Ingiltenin uzak şark hakkında bir harekete ön ayak olamıyacağını söylemiştir:

— Türlü hareket ettiği doğrudur. Fakat Birleşik Amerika milletler cemiyetinde aza değildir. Halbuki bir azayız. Binaenaleyh Çinin Cenevreye müracaat ettiği bir zamanda kendi başımıza hareket edemezdik."

Bundan başka Lord Stanhope, ne Leyton komisyonu, ne de milletler cemiyeti komisyonunun Japonya aleyhine zecri muameleler tavsiye etmediklerini hatırlatmıştır.

Lord Stanhope, hükûmetinin son Japon cevabından tamamen memnun olduğunu, bu cevapta, Japonyanın Çinde açık kapu siyasetine ve dokuz devlet muahedesine riayet edeceğini bildirdiğini söylemiştir.

Yunanistanda yeni intihabat lâyihası

ATİNA, (Milliyet) — Dahiliye encümeni yarın tekrar toplanarak intihap lâyihasını bir daha gözden geçirdikten sonra kabulü hakkındaki mazbata ile birlikte meclis heyeti umumiyesine sevkedecektir.

Lâyihanın perşembe günkü celsesinde müzakeresi muhtemeldir.

Yunan Riyaseticümhur namzetliği

ATİNA, 8 (Milliyet) — Muhalefet mahafili Mösyö Zaimisi tekrar cümhurreisliğine intihap edeceklerine dair vermiş oldukları sözleri geri alacaklarını ve müşarünileyhe yeniden namzetliğini koyduğu takdirde aleyhte rey vereceklerini beyan ediyorlar.

Mösyö Venizelosun namzetliğini koyup koymıyacağı henüz malûm değildir. Koymadığı takdirde Mösyö Kafandarisin namzetliği mevzuu bahistir.

Afrikaya giden Yahudiler

NAIROBİ, 8.A.A. — Ekserisi Almanyalı olmak üzere, 1.000 yahudi ailesinin Afrikada Uganda ve Tanganyika havalisinde iskânı için Kenya yahudi rüesası taraflarından hazırlanan proje, Ingiliz hükûmeti ile akvam cemiyetine arzedilmiştir.

Alman donanmasının büyük manevraları

KIEL, 8. A.A. — Alman donanması büyük manevralar yapmak üzere Baltık denizine hareket etmiştir.

Viyanaya giden heyetimiz

VİYANA, 8. A.A. — Dün akşam Türk mebus ve tüccarlarından müteşekkil 51 kişilik bir kafile buraya muvasalât etmiştir. Burada bir konferans verecek olan Turing Klubü reisi Reşit Saffet Bey çarşamba akşamı gelecektir.

İngilterede işsizler

LONDRA, 8 .A.A. — 29 nisanda işsizlerin miktarı 2.148.195 yani 19 marta 53,382 ve geçen senenin ayni devresine nazaran 549,439 kişi noksan idi.

Küçük haberler

* Hamdi Bey — Liman şirketi müdürü Hamdi Bey İzmire gitmiştir.

* Sadettin Bey — Devlet Denizyolları müdürü Sadettin Bey Ankaraya gitmiştir.

* Akayın yeni vapurları — Akayin yeni aldığı Göztepe, Eren-

Türk - Yunan Dostluğu

(Başı 1 inci sahifede)

zaratı ve hariciye vekâleti kâtibi umumisi Numan Rifat Fransa sefiri, teşrifat umum müdürü, merkez kumandanı ve emniyet müdürü tarafından teşyi olunmuşlardır.

Misafirlerin muvasalâtında olduğu gibi hareketlerinde de Yugoslavya, Romanya ve Bulgaristan sefirleri teşyi edenler meyanın da bulunuyorlardı.

Ceneral Kondilis Hazretlerine istasiyonda bir askerî kıta resmi selâmi ifa etmiş vemuzika Yunan ve Türk millî marşlarını çalmıştır.

Yunan ve Türk millî renklerile süslenmiş olan istasiyonun içini dolduran halk tren hareket ederken misafirleri sürekli alkışlarla uğurlamışlardır.

Resmî teblig

ANKARA, 8. A.A. — Resmi tebliğ :

Yunan harbiye nazırı sabık Başvekil M. Kondilis ile Yunan ordusu umumi erkânı harbiye reisi ceneral Kateniotis Cümhuriyet hükûmetini dostça ziyaret etmek ve iki memleketi ve Balkanları alâkadar eden meseleler hakkında Türk devlet adamlarile görüşmek üzere Ankaraya gelmişlerdir.

Reisicümhur Hazretleri M. Kondilis ve M. Kateniotisi kabul ederek kendilerile uzun uzadıya görüşmüşlerdir. Mümaileyhim Başvekil, Hariciye ve Millî Müdafaa Vekilleri ve büyük erkânı harbiye reisi Müşür Paşa Hazaratile mülâkatlarda bulunmuşlardır.

Çok samimî bir dostluk havası içinde ceryan eden bütün bu konuşmalar esnasında, müşterek hudutlarının masuniyetini tekeffül eden samimî anlaşma misakının yüksek kıymeti hususunda tamamile mutabık bulunan Türkiye ve Yunanistanın, gerek iki memleket ve gerek sulh davası için feyzli neticeler verdiğine kani bulundukları her vakıttan ziyade emin ve sarsılmaz dostluklarının inkişafını idameye karar vermiş oldukları müşahede edilmiştir.

Bundan başka Türkiye ile Yunanistanın, Balkan misakına azimkârane bir surette merbut kaldıkları ve Balkan devletlerinin itimada müstenit teşriki mesailerinden şahsi ve müşterek menfaatlarına en eyi tevafuk eden neticeler beklemekte oldukları da tesbit edilmiştir.

Gerek mümtaz Yunan devlet adamının ve kıymetli mesai arkadaşının ziyareti gerek Türk Yunan zatları arasındaki temasın vesile olduğu samimî arkadaşlık tezahürleri Ankaranın bütün mahafilindeen müsait ve en dostane intiba hasıl etmiştir.

Ceneral Kondilisin beyanatı

ANKARA, 8. A.A. — Yunan harbiye nazırı ceneral Kondilis Hazretleri bugün Anadolu Ajansı ve matbuat mümessillerini kabul ederek Ankarayı ziyaretine ve buradaki temaslarına ait ihtisaslarını şu suretle ifade etmişlerdir :

« Gerek Gazi Hazretleri ve gerek Türkiye hükûmeti ve halkı tarafından hakkımda gösterilmiş olan iltifattan fevkalâde mütehassis ve minnettarım.

Bu ziyaretimle ayni zamanda yeni Türkiyenin az vakıt içinde başarmış olduğu terakkileri hayret ve takdir ile görmek fırsatına nail oldum. Bu kadar az zaman zarfında bir milletin organize edilmesi ve yeni bir devlet kurulması tarihte, emsaline tesadüf edilemeyecek bir misal olarak kalacaktır.

Plütarkın, hayatlarını bize anlattığı eski tarihin büyük adamlarının hiç birisi bugünki yeni Türkiyenin büyüklerile mükayese edilecek derecede büyük değillerdir.

Senelerce bir istipdat idaresinden sonra benliğine sahip olan Türk milletinin girmiş olduğu terakki yolunda medeniyetin en yüksek derecesine varacağından şüphe edilemez.

Bunlar gördüklerimin bende bıraktığı umumî tahassüslerdir.

Kendi resmî vazifeme gelince, Türk ricali ile kardeşce ve askerce konuştuk ve teatii efkârda bulunduk. Umumî hatları yine Ankarada imzalanmış olan ve antant kordiyal ile tespit edilen esaslar dairesinde daha geniş bir surette ve en mükemel şekilde el birliğile çalışma meselelerini tetkik etmekle beraber Atinada imza edilen Balkan paktının, umumî çerçevesi içinde ahvalin ve coğrafi vaziyetin müsadesi nisbetinde Balkan milletlerinin refahını temin maksadile tatbiki ve tevsii hususundaki değişmez kararımızı bir defa daha teyit ettik."

Kondilis Hazretleri beyanatlarını şu sözlerle bitirmiştir:

« Büyük Petro Parise gittiği zaman Rişliyonun mezarını ziyaretinde, ne kadar müteessifimki bu adam bugün berhayat değildir. Eğer, o, hayatta olsa idi ona memleketimin yarısını bağışlar ve buna mukabil ondan memleket, devlet idaresi ne demek olduğunu öğrenir ve geri kalan kısmını da kendim idare ederdim. " demiştir.

Ben de Ankaradan ayrılırken büyük Petronun düşüncelerinin tesiri altındayım. Ne kadar yazık ki, Ankarada daha bir müddet kalarak büyüklerinizden i-

İktısat vekâleti yeni teşkilât lâyihası

(Başı 1 inci sahifede)

tımın normal addedilebilecek bir devresinin mahdut ihtiyaçlarını karşılamak maksadile kurulmuş olan İktısat vekâleti teşkilâtı son beş sene zarfında cihan iktısadî yatında müşahede edilen büyük iktısadî buhran müvacehesinde bugünkü ihtiyaç ve icaplara uygun ve bilhassa memleketin iktısadî in kişafına şamil bir surette yardım edebilecek bir şekilde tevsi ve takviyesinde zaruret görülmüştür.

İktısat vekâleti bugün her zamandan ziyade teşebbüs ve sây erbabına faydalı bir surette reh ber olmağa çalışması belli başlı ihraç mallarımızın, ihracını teşkilâtlandırmış ecnebi memleketlerin Türk mallarının ihraçlarına aldığı tedbirlere mukabil tedbirler ittihaz etmesi iç ve dış pazarlarda Türk mallarının sürümünde azamî muvaffakıyet ve menfaat teminine gayret etmesi ve ona göre yeniden teşkilâtlandırılması icap etmektedir.

Kısaca denebilir ki bu müşkül Türk milletinin iktısadî mesaisinde memleketin kudretli ve bilgili bir erkânı harbiyesi vazifesini üzerine alacaktır.

Beynelmilel iktısadî varlık mücadelesinde memleketin ve milletin hayatî menfaatlerinin korunmasını temin edecek ve müstahsilleri, işçileri, sanayicileri, tüccarları, madencileri, bankacıları ve memleketin servetini teşkil ve inkişaf ve muhafazası işlerinde vazife almış olan arkadaşların sıkı bir teşriki mesai imkânlarını meydana getirecektir.,,

Lâyihada vekâletin yeni teşkil ve ihdas edeceği borsalar, tarife, kredi, millî iktısadı koruma işleri elektrifikasyon, ecnebi devletlerin iktısadî tedbir ve mevzuatına dair işler, neşriyat ve propaganda şubelerinin vazifelerinin bir nizamname ile tesbit edileceği zikredilmekte ve vekâletin yeni kadrosu merbut bulunmaktadır.

Lâyihanın diğer hükümlerine göre İktısat vekâleti ihtisas ve tecrübe şubelerinde icabında çalıştırılmak üzere ücretli memur alınabilmesi için İktısat vekâletine salâhiyet verilmesi istenmekte ve bu ücretli mevkilere almacak memurların maaş emsali hasılı tutarının iki misli ücret verilebileceği zikredilmektedir.

Mürakabesi vekâlete ait bulunan şirketlerin ayrı ayrı komiserler vasıtasile mürakabe edilmesine devamda şimdiye kadar elde edilen neticeler ve tecrübelere göre bir fayda tasavvur edilmediğinden ayrı ayrı komiserlikler lâğvedilerek bu vazifeler yeni teşkil olunacak müfettiş ve mürakabe heyetine verilmektedir.

Ayni lâyihada Türkofis ve ölçüler başmüfettişliğinin teşkilât kanun projeleri yapılıncaya kadar muvakkat kadrolarla idare edilebilmesi için icra vekilleri heyetine salâhiyet verilmesi istenmektedir.

Harbe doğrumu Gidiyoruz?

Lord Sesil Avrupanın 1914 teki vaziyete dönmekte bulunduğunu söylüyor

LONDRA, 8.A.A. — Lordlar kamarasında Lord Sesil, her hangi bir milletin sulhu ihlâl etmek arzusunu beslemiyeceğine kani olduğunu ve mamafih Avrupanın yavaş yavaş 1914 deki vaziyete dönmekte bulunduğunu söylemiştir. Mümaileyh, infirat politikasının Ingiltere için imkânsız olduğunu beyan ve silâhları bırakma meselesinde daha azimkârane bir siyaset takibini iltizam etmiştir.

Lord Reading, hükûmetten silâhları bırakma konferansına tekrar gittiği zaman Ingilterenin kendisini berrî Avrupada zuhur edecek her hangi bir harbe otomatik bir surette sürükleyecek taahhütlere girişemiyeceğini tehattür etmesini talep etmiştir.

Mümaileyh, her hangi bir hadise zuhurunda Ingilterenin bir karar vermek hususunda serbest bırakılmasını istemiştir.

Hariciye müsteşarı Lord Stanhope, hükûmet namına cevap vererek hükûmetin her hangi bir teklifte bulunmak niyetinde olmadığını ve Cenevrede halledilecek her hangi bir meselenin parlâmento tarafından müzakere edilmeksizin halledilmesinin ihtimali bulunmadığını söylemiştir.

Hükûmeti siyaseti, milletler cemiyetine müzaheret etmek ve Almanyanın oraya avdetini temin eylemektir. Müsteşar sözüne devamla demiştir ki:

Bizim fikrimizce silâhları bırakma için bir kontrol bulunmalıdır ve silâhları bırakmaya ait bir mukavele akdi ümidi baki kaldıkça hükûmet mesaisine devam edecektir.

nız ve başarmak yolunda bulunduğunuz işlerin kıymet ve ehemmiyetini elbette

Yusuf Kemal Beyin dünkü dersi

(Başı 1 inci sahifede)

radaki muameleler, devletin itibarile alâkadardır.

Böyle yerlerde daima millî ruhun hâkim olmasının hususî ehemmiyeti vardır. İstanbul esham tahvilât borsası vaktile yabancılar tarafından teşkil edilmiş, sonradan bunlar tadil olunmuştur.

Borsanın cidden bu memleketin menfaatlerile alâkadar olması lâzım. Devlet otoritesinin tesisi lâzım. Filân kambiyo, filân tahvili alıp satanlar, evvelâ kendi menfaatlerini düşünürler. Fakat bu millete mensup olanlar, mensup oldukları milleti de hatırdan çıkarmazlar. Çıkarmamak lâzımdır.

Muamele yapanlar

Zamanımız, ferdin devlete karşı olması nazariyelerini tamamen unutmuş bir zaman. Cemaat içinde fert var. Böyle olunca, bu mühim müesseseden bunları beklemek milletin hakkı idi. Bu kanunla lâzım gelen şekil verildi. Borsalarda dikkat edilecek nokta, muamele yapanların evsafıdır.

Muameleyi yapanlar efrat değil. Orada alımı satımı muayyen kimseler yapar. Meselâ, ajan dediğimiz kimseler vardır. Devlet bu ajanların Türk olmasını, hizmeti askeriyesini filen ifa etmiş olmasını şart koydu. Evvelce böyle değildi. Ajanları, borsa meclisi intihap, borsa komiseri inha eder, hükûmet tayin ederdi.

Borsanın yeni Türkiyeye lâyik hale getirilmesinde asıl mesele budur. Bunda da muvaffak olunmuştur.

Kredi meselesi

Kredi meselelerine gelince: Kredi memleketin mühim bir işidir. İlerde yapılacak hizmetle bugünkü hizmeti elde etmek mühim bir şeydir. İnsanın her vakit istihsal vasıtası elinde bulunmayabilir . Bu zamanda muhtaç olduğu şeyleri kolay ve ucuz elde etmesi işine yarar. Bir bakışta hususi faaliyetler sahasına dahil bir iştir.. Fakat, bu işin de içtimai hayata dokunur, devlete tallûk eder cihetleri çoktur.

Kredi mutlaka, herkesin her istediği yerden para bulabilmesi demek değil.

Kredi alanın aldığı parayi iade edeceğine kredi veren kani olmalıdır.

Kredinin alınıp verildiği yerler, bankalardır. Yeni Türkiyede çiftçilere, emlâke, tüccara, sanayie kredi vermek suretile kredinin kolay ve ucuz verilmesi yollarını aramıştır.

Bankaların beş on senedenberi hali malilerini görecek olursak memlekette mevduat meseleleri nasıl oluyor? Bankaların halka kredi vermeleri nasıl yürüyor, görürüz.

1929 - 1930 senelerine kadar fazlalık gitmiş. Genişlik diyemiyorum. 1930 dan sonra umumî buhranın bize de isabeti dolayısile eksilerek gelmiştir.

Ziraat Bankası

Kredi müesseselerinin başındaki Ziraat Bankasına bakalım: Memleketin zirai mesleğe mensup olan sınıfının gözlerini diktiği bu müessese, yeni Türkiye zamanında bir kanunla anonim şirket haline kondu.

Bankanın sermayesi menafi hissesi denilen ve halktan vergi suretile alınan varidatla tahsil eder.

Menafi hissesini halk verdiğinden bu esas kabul edilmiştir. Kazalardan intihap olunan kimseler, heyeti idareyi teşkil ederler.

Hatip , burada, Ziraat bankasının 929 senesinden itibaren halktan alacağı olan para miktarına dair mukayeseli rakamlar zikrettikten sonra sözüne devam etti:

— Son zamanlarda halk, borcunu tamamile ödeyemiyor.Bu buhrandan, mahsulün para etmemesinden ileri geliyor. Bunların çoğu vadesi geçmiş alacaklardır. Ziraat bankası, bu suretle halka yardım etmek, halktan yardım görmek suretile haşrü neşr olmaktadır. Vadeli vadesiz tasarruf hesaplarının da bu meyanda arttığını kaydedebiliriz.

Ziraat bankasına tevdi edilen paraların yekûnü 49 milyondur. Memurların 6 milyon küsûr tevdiatı, ticaret sanayi erbabının 2 milyon, serbest meslek ashabının 2 milyona yakın mevduatı görülür. Bunlar, git gide artıyor. Demek ki mevduat fazlalaşıyor.

Demek isterim ki kredi fazlalığından şikâyetimiz var. Fakat eğer kredi şartlarını haiz isek bulabiliriz. Bankaları da kredi verecek halde bulunduruyoruz.

Emlâk ve Eytam Bankası

Yeni Türkiye emlâk kredisini, Emlâk ve Eytam bankasını açmak suretile temin etti. Banka, uhtesindeki emlâki satıp kendine sermaye temin eder.

Yetim paraları, bu bankaya devredilmiştir. Banka, yetimlerin de bankasıdır. Yetim paraları 7,5 faizle bankaya devredilmiştir. Devlet te bu paralara kefildir.

Bankanın demek iki işi var: 1 — Bina yaptırmak istiyenlere kredi vermek, 2 — Yetimlerin parasını işletmek.

Emlâk Eytam bankası, bundan iki sene evvel, faizini indirterek kredi müddetini on beş seneye çıkarmıştır. Arazi ve emlâk üzerine yaptığı ikrazatta yüzde 10 — 12 faiz çok görülebilir ve kredi müddetinin 20 — 30 hattâ 60 — 90 seneye çıkarılması temenni olunur. Fakat bunlar şimdilik yapılır şeyler değildir.

İş Bankası

Memlekette şirket ve müesseselere komandit şeklinde iştirak etmek üzere İş bankası tesis edilmiştir. Sermayesi beş milyondur. Sermayesi efradın elinde bulunur. Tüccara yardım etmekle, bu nevi işlere girişmekte ihtisası bu-

Her banka, komandit işlere girmez.

Ziraat, İş, Emlâk Bankalarında olsun, gördüğümüz yeni Türkiyedeki şayanı şükran hal, genç Türk çocuklarının bankacılığı kusursuz yapmaları - dır.

Vaktile Avrupadan gelen tahsil görmüş gençlerimizi bankalar, ancak umuru hukukiyelerinde istihdam ederlerdi. Bugün Türk gençleri mükemmel bankacılık yapıyorlar.

Başladığımız zamandanberi geçen müddet çok kısadır. Bize aklı ermez diyorlardı. Yalnız kılıç kullanır diyorlardı.

Osmanlı Bankası

Halbuki biz hepsini öğrendik. Memlekette bir bankadan daha bahsetmek isterim. O da Osmanlı bankasıdır. Bu banka, ötedenberi Osmanlı imparatorluğu ile mukavelesi olan ve bazı haklardan istifade eden bir müessese idi.

Bu müessesenin mukavelelerini tetkik edersek ürpeririz. Bankanın, Osmanlı devletinin bütçesini mürakabe edecek salâhiyeti vardı. Oyle imtiyazlar verilmişti ki olmaz.

Yeni Türkiye tabii bunlara tahammül edemezdi. 1925 te mukavele müddeti hitam bulmuştu. Yapılan yeni mukavele mucibince hükûmetimiz, esaslarımıza uygun olmıyan hiç bir noktayi kabul etmiyordu. Bu yeni mukavele de 1935 te hitam bulacaktı.

Sonra ikinci bir mukavele daha yapıldı. İmtiyaz müddeti 1952 ye kadar uzatıldı. Bankanın bir takım hususiyetleri vardı. Devletin bütün menfaatleri temin edilmek üzere, yapılan bu mukavelede devlete bir kredi açmak külfeti var. Banka her sene, devletin emrine 1 milyon 2 yüz bin İngiliz liralık kredi tahsis etmek mecburiyetindedir.

Osmanlı bankası memleketimizde bu suretle 1952 senesine kadar işliyecektir.

Banka 1941 kânunuevvelinden sonra vaktile çıkardığı banknotların bedellerini altın olarak ödeyecektir.

Halk sandıkları

Yakında halk bankası ve halk sandıkları hakkında kanunlar kondu. Ödünç para verme işleri intizam haline kondu. Tefecilik menedildi. Yüzde 12 den fazla faiz mukavelesi yapılaması karar altına alındı.

Halkın mevduatına bir hâd tayin edildi. Hasılı bunların hepsi krediyi ve halkın sermayesini muhafaza için alınmış tedbirlerdi. İçlerinde en mühimmi, mevduatı koruma kanunudur. Çünkü, memleketimizdeki bankalar, sermaye diye bir şey korlar. Halka teminat olmak için o sermaye sağlam yerlerde yatmak lâzımdır. Binaenaleyh halka yapılan avanslarda bu sermaye kullanılmamalıdır.

Mevduatı koruma kanunu ile Devlet bankacılık âleminde de otoritesini tesis etmiştir.

Memleketimizde 75 milyon itibarî 52 milyonu temin edilmiş 40 kadar banka vardır. Osmanlı bankası bundan hariçtir.

Demiryolları

Milli cihazlarımızdan yollara geçelim. Başlıcası demiryolları. Osmanlı devleti zamanında demiryolları, şirketlerin kendine göre gözettiği menfaatleri temin etmek için yapılırdı.

Meselâ demiryolculuk, Avrupada başladığı zaman, ilk müracaatlar bize yapılmıştı. Müracaat edenler, Hindistan yolunu döşeterek Bağdat hattını yapmağa talip olmuşlardı. İlk imtiyaz Aydın hattı için verilmiştir. Hindistanı düşünerek almışlardı.

Cümhuriyet hükûmeti, demiryollarına çok ehemmiyet vermiştir. Yerden göğe kadar hakkı vardır. Bir memleketin bütün parçaları, serbestçe yekdiğerile münasebette bulunamazsa o memlekette millî iktısat yok demektir.

Hududumuzun bir başından öbür başına demiryolu yapmazsak, meselâ İzmir feryat ettiği zaman Erzurumdan geliyorum diye cevap alamazsak milli müdafaayi temin etmemiş, neticede de millî iktısadı temin edememiş oluruz.

Yolsuzluktan çok çekilmişti. Elde ki hatlar 4000 kilometre idi. İmtiyazları ecnebilerde idi. Yeniden 5882 kilometre yapılmıştır.

Bunun 3600 kilometresi devletçe, mütebakisi şirketlerce işletilmektedir.

Biz, bu nesil, neden bundan sonraki nesillerin hesabına çalışıyoruz?. Niçin, demiryollarını şirketlere yaptırıyoruz. Bu itirazlar oldu. Eğer, bize muvafık şartla para veren olsaydı, bu zamana kadar devletin sarfettiği 200 şu kadar milyon lira başka yerlere sarfolunurdu.

Hatip bundan sonra Çester projesinin nasıl boşa çıktığından, Anadolu hattının nasıl mübayaa edildiğinden bahsettikten sonra dedi ki:

— Millet bu yola gitti, ve muvaffak oldu. Samsundan Mersine demiryoliyle gidiliyor. Yarın da Erzuruma gidilecektir. Vakıa külfet çektik. Fakat ya o hatlardan mahrum kalsaydık, ne olacaktık? Hariçten bizim dahlimiz olmıyan bir buhran geliyor. Elimizdeki mallar para etmiyor.

Gelecek nesiller yalnız babalarımız, demiryolu bıraktılar diye bize müteşekkir olmıyacaklar, ayni zamanda bu yolların husule getireceği refah ve saadetten de hisselerini alacaklar .

Bize eski nesillerden yalnız borç kaldı. Biz, ise, çocuklarımıza borç bırakmıyacağız. Türk demiryolu yaptı, bugün de Türk demiryolu işletiyor. Deliller meydandadır. Herkes ölçebilir.

Bizim hatlarımız, Avrupa hatlarından aşağı işlememektedir. Gayet muntazamdır. Amma tekniği, tarifesi istediğimiz mertebede değil. Daha iyi olsun. Bu tenkitlerden azade değiliz. Fakat dün Türkler demiryolculuğu yapamaz diyorlardı.

Biz, bunu yaptık. Fakat bizden ziyade siz bundan iftihar edeceksiniz. Çünkü, istikbal bizim değil, sizindir.

Posta telgraftan uzun uzadıya bahsetmiyeceğim. Ankaranın otomotik telefonunu yapanlar Türktür. Gemicilığimizden de bahsetmek isterim. Kabotaj hakkını Lausanne'da istihsal ettik-

Goemboos m saka Mâni mi olacıktı?

(Başı 1 inci sahifede)

daha büyükler vardır. Bununla beraber bu Balkan misakından pek ziyade korkulmamak ve müsterih olmak lâzımgeldiğini söyliyebilirim. Bu misak aralarında menfaat ihtilâfları olmıyan devletler tarafından aktedilmiştir.

Macarlar kaybettikleri yerleri istiyor

BUDAPEŞTE, 8. A.A. — Mecliste bütçe müzakeresi sırasında başvekil M. Gömböş haricii meseleler hakında beyanatta bulunarak ezcümle demiştir ki :

" Macaristan harici siyasetinin vasfi hayalî gayeler aramak değil realist bir zihniyetle hareket etmektir. Programın ilk noktası şimdiki vaziyete nihayet vermektir. Muahedelerin tadili fikrinden mül hem olan Macar milleti Karpat havzasında Macaristanın hayatiyet ve iktisadî ve harsî refahını temin eden hudutlarını istiyor.

M. Gömböş Romada umumiyet itibariyle Macaristanın menfaatlerine hizmet edecek olan bir anlaşma elde edildiğini hararetli alkışlar arasında söylemiştir.

Başvekil bundan sonra diğer memleketlerle olan dostane münasebattan bahsetmiş ve müteakiben küçük itilâfla olan münasebata geçerek demiştir ki :

" Macaristan, bu meseleyi hiç bir zaman yalnız iktisadî noktai nazardan mütalaa edemez. Triyanun hudutları siyaset ve tarih adamları tarafından değil erkânı harbiye zabitleri tarafından tesbit edilmiştir. Macar hükûmeti küçük itilâfla kolları zincirli ve esir olarak değil müstakil bir millet olarak müzakereye amade bulunmaktadır."

M. Gömböş, hanedan meselesine temas ederek şu sözleri söylemiştir :

" Kralın serbest intihabı taraftarıyım. Fakat memleket menafii öyle icabettirdiği takdirde diğer noktai nazarları da [illegible] almağı reddetmem. Meseleyi hiç bir veçhile bugünün meselesi olarak telâkki etmiyorum.

İş ve İşçi

Milliyet bu sütunda iş ve işçi istiyenlere tavassut ediyor. İş ve işçi istiyenler bir mektupla İş büromuza müracaat etmelidirler.

İş aranıyor

16 senedenberi birinci sınıf montör olarak çalışmış genç bir Elektrikçi. Burada veya Anadolu'da iş arıyor. Bonservis ve referansları var. Milliyet M. H. N. elektrik rumuzuna müracaat.

* * *

19-4-934 tarihinde Bulgaristandan geldim. İkamet tezkeremi almak üzereyim. İş arıyorum. Her ne iş olursa ehven şeraitle yaparım. Yeni Türkçeyi okur yazarım. Milliyet İsmail isimine müracaat.

VAPURCULUK
TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
İSTANBUL ACENTALIĞI
Liman Han, Telefon: 22925

İzmir sürat yolu
SAKARYA vapuru
Her PERŞEMBE günü saat 14 te Galata rıhtımından kalkacak doğru İzmire gidecektir. Bu vapur her pazar günü saat 15 te İzmirden kalkıp doğru İstanbula gelecektir.

İmroz Yolu
Her PERŞEMBE günü Galata rıhtımından saat 18 de TAYYAR vapuru kalkar. Gidiş ve dönüşte mutat iskelelere uğrar.

Vapur Kahve Ocakları
Vapurculuk Türk Anonim Şirketinin çalıştığı Trabzon, Mersin, İzmir, sürat, Karabiga, Mudanya, İzmit ve İmroz yolu postalarını yapan vapurların kahve ocakları toptan veya ayrı ayrı açık artırma ile mayısın 9 uncu günü saat 14 te ihale edilecektir. Taliplerin muayyen günde yüzde 10 teminat paralarile Sirkecide Liman hanında müdiriyete müracaatları.

yete başladık.

Fakat, sermayesizlik tesirini gösterdi. Bir takım gemiler aldık. Fakat bunlar matlûba muvafık şeyler değildi. Nihayet, şimdi bir şirkete bağlandık. Büyük himmet ister. Ingilterede bile, devlet seyrisefain idarelerine yardım eder.

4000 kilometrelik sahilimiz var.

Tarihî an'anelerle dolu bir gemiciliğimiz vardı. Biz, gemicilikte liyakatini göstermiş bir milletiz. Coğrafi vaziyetimiz, büyük ümitler vermektedir.

En çok muhtaç olduğumuz sermaye ve birlikte çalışmaktır.

Yusuf Kemal bey sözünün sonunda, Türk telgrafçılarının, şayanı şükran hizmetlerinden bahsederek dersi -

Sevilmek için
Hoşa gitmeli ve
Güzel bir ten olmalı

Bir çok kadınlar, eski usuller dairesinde yapılmış olan âdi güzellik kremleri kullanmakla sukutu hayale uğrarlar. En iyisi fennin en son terakkıyatını takip ederek asrileşmelidirler. Parisli meşhur güzellik mütehassısı Jean de Parys, iddea ediyor ki şimdi, bütün kadınlar, en son keşfi olan GÜNDÜZ KREM SIAMOISE'i kullanarak nermin, yumuşak ve bir çocuk cildi gibi açık bir cilde malik olabilirler. Bu krem havada şeffaftır ve cildin mesamatını kapamadan pudrayı bütün gün sabit tutar. Cildi, tozlardan temizlemek için GECE SIAMOISE KREMI (cold Cream) kullanınız. Beşerenizi bütün gayri saf maddelerden kurtaracaktır. Muvaffakıyet garantidir. Memnun kalmadığınız taktirde paranız iade edilir.

Grème Siamoise

Her yerde satılır.

(16226)

Dr. Nuri Fehmi
Göz Hekimi
Cağaloğlu Süreyya Bey apart. saat 2-6ya kadar. Telefon 23212
2466

Deniz yolları
IŞLETMESI
Acenteleri : Karaköy Köprübaşı
Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han Tel. 22740

Ayvalık yolu

BANDIRMA vapuru 9 Mayıs ÇARŞAMBA 19 da Sirkeci rıhtımından kalkacaktır. (2332) 8667

Mersin sürat yolu

KONYA vapuru 11 Mayıs CUMA 11 de Sirkeci rıhtımından kalkacak. Gidişte İzmir, Antalya, Mersin, Payas'a. Dönüşte bunlara ilâveten Alanya, Küllük, Çanakkaleye uğrayacaktır. (2337)

Bartın yolu

BURSA vapuru 10 Mayıs PERŞEMBE 19 da Sirkeci rıhtımından kalkacaktır. (2338)

Trabzon sürat yolu

GÜLCEMAL vapuru 10 Mayıs PERŞEMBE 20 de Galata rıhtımından kalkacak. Gidişte İnebolu, Samsun, Ordu, Gireson, Trabzon, Rize, Hopaya. Dönüşte bunlara ilâveten Pazar, Of, Pulathane'ye uğrayacaktır. (2339)

KARYOLA

Lâke, bronz, nikel ve çocuk karyolalarının envai çeşidini ucuz fiyatla İstanbul Rıza Paşa yokuşunda 66 No.
ASRÎ MOBİLYA MAĞAZASINDA
bulabilirsiniz. Telefon: 23407 AHMET FEVZİ (16526)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

1200 ton Rekompoze kömürü pazarlıkla münakasası 12 Mayıs 934 cumartesi saat 14 de.

12 Mayıs 934 cumartesi günü saat 14 de 1200 ton Rekompoze kömürü pazarlıkla satın alınacaktır. Şartnamesini görmek isteyenlerin her gün münakasasına iştirâk edeceklerin de yevm ve saati mezkûrda Kasımpaşada kâin Komisyona müracaatları. (2279)

Gedikpaşada Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Jandarma Kıt'atı ihtiyacı için 65:75 kilo klurmaiyet kinin komprimesi pazarlıkla satın alınacak ve pazarlığı 13-5-934 pazar günü saat 11 den 12 ye kadar yapılacaktır. Talipler serait ve evsafı anlamak üzere heman pazarlığa iştirâk için de gösterilen gün ve saatte Maliyeye teslim edilmiş ilk teminat makbuzuyle komisyonumuza müracaatları. (2342)

İSTANBUL BELEDİYESİ İLANLARI

Adalar Belediyesinden: Heybeliada'da çamlık mevkindeki gazino ve dans mahalli iki sene müddetle pazarlık suretile kiraya verileceğinden talip olanların 30 Mayıs 934 tarihine müsadif Çarşamba günü saat 16 da Daire Encümenine gelmeleri ilân olunur. (2346)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

5158 kilo kuzu eti	Kapalı zarfla münakasası	19 Mayıs 934 saat 14 te.	
12121 „ Koyun eti	„	„ „ „ „ „	„
9414 „ Kuzu eti	„	„ „ „ „ „	„ saat 15 te
26599 „ koyun eti	„	„ „ „ „ „	„
182426 kilo ekmek	Kapalı zarfla münakasası	19 Mayıs 934 Cumartesi günü saat 16 da	

Deniz kuvvetleri ihtiyacı için yukarda cins ve mıktarı yazılı iki kalem mevadı iaşenin 19 Mayıs 934 cumartesi günü hizalarındaki saat münakasası kapalı zarfla yapılacaktır. Şartnamesini görmek isteyenlerin her gün münakasasına iştirâk edeceklerin yevm ve saati mezkûrda usulüne tevfikan kapatılmış zarflarile Kasımpaşada kâin Komisyona müracaatları. (1838) 2503

İnhisarlar İstanbul Başmüdürlüğünden:

Birinci taksitleri alınarak müskirat bey'iye ruhsatiyelerinin Haziran iptidasında değiştirilmesi kanun iktizasından dandır. Kolaylık olmak üzere bu muameleye 15 Mayıs 934 tarihinden itibaren başlanacaktır. Eski tezkerelerin nüfus ve esnaf cüzdanlarının ve ikişer adet fotoğrafın beraber getirilmesi icabeder. Dar vakte tesadüf ederek kimsenin zarar görmemesi için bu muamele Haziranın Beşinci gününe kadar devam ettirilecektir. Işbu günün saat 24 dünden sonra yapılacak yoklamada tezkeresiz içki sattığı görülenler hakkında kanunî muamele yapılacaktır. (2200) 2613

Bu BAYER marka tekeffül eder

Hakikî, saf, kâfi tesirli ASPİRİN ⊕ markasını taşır. Ağrıları çabuk ve emniyetle gidermek için başvuracağınız deva, dünyada meşhur „Bayer" müstahzarı olmalıdır.

Israrla **ASPİRİN** isteyiniz!

2 ve 20 komprimelik ambalajlarda bulunur.

Ambalajlarda ve komprimelerin üzerinde ⊕ markasının mutlaka bulunmasına dikkat ediniz!

YAZLIK KUMAŞLAR

Mevsimin en son moda kumaşların zengin çeşitleri

		Kuruş
Rop dö şambr ve pijamalar için Emprime, metresu		50
Emprime Paris Jorjeti, metr.		125
Dobl jorjet emprime	„	130
Vual Natte emprime	„	150
Friselin emprime	„	125
Sabahlık ve sayfiye Ropları için pamuklu musölin, metr.		70
Eponj ekose		12
Frotte Bayader		15
Hakikî tobralko müntehap çeşitler metresu		75

Ropluk emprime ipeklilerin mütenevvi ve zengin çeşitleri

Hanımlar elbise dairesinde En son model
YAZLIK MANTOLARIN
en zarif ve müntahap çeşitleri: Beyoğlu'nda
KARLMAN GEÇİDİ
[Pasaj Karlman]

Istanbul Ziraat Bankasından:

Sıra No.su	Semti	Mahallesi	Sokağı	Cinsi	Hissesi	Emlâk No. sı	Hisseye göre muhammen kıymeti	
950	Galata	Kemankeş	Havyar hanı işl	Kğgir mağaza ve han	Tamamı	73-73/1	20000	T. L.
951	„	Beyazıt	Tokçular	„ „ üstü odalar	40/120	273-275	1667	„
957	Beyoğlu	Hüseyinağa	Saksı	„ hane	1/7	31	5000	„
960	„	„	Ananik	„ „	Tamamı	19	3000	„
961	„	„	Nane	„ „	1/2	13	1750	„
962	„	„	Tarlabaşı	„ „	Tamamı	15	1600	„
491	Fener	Abdisubaşı	Fener caddesi	Kalafat yeri	1/3	280-282	5000	„
791	Yeniköy	Panaya	Köybaşı arkası	Tarla arşını 31445	2/4	6-8	2000	„
993	Beyoğlu	Hüseyinağa	Sakızağacı	Kâgir hane	2/5	67	12000	„

Yüzde yedi buçuk pey akçelerile ihale bedelleri nakten veya gayrimübadil konosu ile ödenmek üzere yukarıda yazılı gayrimenkullerden 950-993 sıra numaralılar kapalı zarfla' 491-791 numaralılar pazarlıkla diğerleri açık arttırma suretile satışa çıkarılmıştır. ihaleleri 14/5/934 Pezartesi günü saat on beştedir. Müzayedeye iştirak edeceklerin yevmi mezkûrda saat on dört buçuğa kadar pey akçelerini ve kapalı zarflarını yatırmaları lâzımdır. Senei haliye vergisile belediye resimleri müşteriye aittir. Şartname bankamız kapısına asılmıştır. (2307)

Dr. İHSAN SAMİ
ÖKSÜRÜK ŞURUBU
Öksürük ve nefes darlığı boğmaca ve kızamık öksürükleri için pek tesirli ilâçtır. Her eczanede ve ecza depolarında bulunur. 16278

İLAN

Talas kasabasının haritalarile müstakbel şehir plânının tanzimi kapalı zarf usulile münakasaya verilmiş isede talip zuhur etmediğinden 21-5-934 tarihinde ihalesi icra edilmek üzre 2-5-934 tarihinden itibaren 20 gün müddetle temdit edildiği ilân olunur.

2601

Dr. HORHORUNİ
Eminönü Valide kıratanesi yanında (16513) 2481

Devredilecek ihtira beratı

"Kalvileri ve toprak kalvilerini ve yastıklara kurşun halitalarının usul ve imali" hakkındaki ihtira için istihsal edilmiş olan 28 Nisan 1928 tarih ve 1676 numaralı ihtira beratının ihtiva ettiği hukuk bu kere başkasına devir veyahut icara verileceği teklif edilmekte olmakla bu hususta fazla malûmat edinmek isteyen zevatın Istanbul'da, Bahçekapuda Taş hanında 43-48 numaralı idarehaneye müracaat eylemeleri ilân olunur. (16358)

2570

Askerî fabrikalar ilânları

Zeytinburnu fabrikası hududu dahilinde yetişen otlar satılacaktır. Talip olanların şeraitini görmek üzere Pazartesi, Perşembe günleri ve müzayedeye girmek için de 17 Mayıs 934 Perşembe günü saat 14 de Bakırköy Barut fabrikalarında satınalma Komisyonuna müracaatları. (2031) 2509

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

A.— (28) milimetrelik (4000) adet ve (29) milimetrelik (50) adet âlâ yaldız bobini; (nümunesi vardır) : (19-5-934) cumartesi saat (14) :

B.— (250) ton kok kömürü : (21-5-934) Pazartesi saat (14):

Şartnameleri mucibince alınacak bu iki kalem malzemeyi vermek isteyenlerin (yüzde 7,5) teminatlarile beraber her birinin hizasında gösterilen gün ve saatte Galata'da Alım Satım Komisyonuna müracaatları. (2093)

DEVLET DEMİRYOLLARI İDARESİ İLÂNLARI

Idaremiz için pazarlıkla satın alınacak olan Elektrik malzemesi, Dökmeci koku ve döküm için grafit gibi (25) kalem muhtelif eşyanın 10-5-934 Perşembe günü saat 11 de pazarlığı yapılacaktır. Isteyenlerin mezkûr saatta Mağazaya müracaatla tahriren teklifte bulunmaları ve mağaza dahilinde asılı listede (X) işaretli malzeme için nümune getirilmesi ve nümunesiz tekliflerin kabul edilmeyeceği ilân olunur. (2343)

Umumî Neşriyat ve Yazı İşleri Müdürü ETEM İZZET